

Întâlnirea de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu cu specialiști din industria chimică și metalurgică

Nu vom avea niciodată
deajunsă inimă ca să le
dăm minerilor pentru
cîtă inimă pun în faptele lor

Bătălia pentru cărbune, această prețioasă materie primă a independenței noastre energetice, își are în Gorj unul din teatrele ei fierbinți. Peste 30 000 de mineri, cei mai mulți oameni tineri, se străduiesc, după puteri, să-i dea acestei bătălii acea forță care, prin pasiunile ei, innoobilează cărbunele transformându-l în diamant.

Cărbunele, aici, este și el, ca și oamenii, foarte tînăr. Nu numai ca descoperire, ca așezare a sa în planul fructificării averilor naționale, dar și ca vîrstă geologică. Un specialist străin, peregrin prin aceste locuri acum niște ani, chiar se mira de (zicea domnia-sa) „precipitarea” cu care românii n-au mai stat să aștepte milioane de ani ca să recolteze un cărbune mai „matur”, mai „așezat”, deci mai ales în calitate. Cînd s-a rostit această mirare, criza energetică mondială încă nu răbufnise la intensitatea de acum. Probabil că, la ceasul de față, acel specialist de departe ne aplaudă. Criza cărbunelui și a ener-

(Continuare în pagina 5)

ILIE PURCARU ■

Să fie România eternă primăvară

Au stat de veghe țării la cumpănă de zare
bărbați pe care timpul i-a rezidit în piatră
s-avem aici, de-a pururi de la Carpați la mare
o lege și o limbă, un nume și o vatră!

Au stat aici de veghe și dacii și pandurii
și cei rămași în carte cu nume de statui
ei ne-au lăsat în singe întreagă forța urii
dar și iubirea sfîntă în care ură nu-i!

Ei ne-au lăsat mindria acestui rai de țară
și ne-au lăsat bărbatul din toți cel mai viteaz
să fie România eterna primăvară
și bucuria vieții mai fericită azi!

ANTON STANCIU ■

O idee la Șimleu Silvaniei

„La început am avut
necazuri, am pățit
ca Zorba grecul
cu funicularul”

Au ei, oamenii de la Șimleu Silvaniei, motivele lor să-și lucreze viile de pe Măgura Șimleului, la poalele căreia se întinde orașul, dar să nu prea se îndemne să vorbească mult despre asta. Și dacă e știut că de munca la vie omul leneș fuge ca dracul de tîmiițe, e ușor de înțeles de ce le-ar veni greu să înceapă a povesti cum s-a întîmplat cu viile de pe măgură, care din timpuri vechi pînă în timpuri mai noi fuseseră o faimă a orașului, au ajuns să se sălbăticească, să cadă acoperite de mărăcinșuri, în vreme ce puterea, știința, destoinicia lor de a le ține în loc pe rod, însemnau poate numai cît un ban fals în mina unui zaraf. Dar cînd a început să fie limpede că viile intrate în ruină înseamnă o primejdie pentru oraș, fiindcă de pe pantele măgurii pămîntul era adus de șuvoaiele ploilor pînă în strada principală,

(Continuare în pagina 7)

DUMITRU ELIADE ■

CE ȘI CÎT REZOLVĂ AUDIENȚELE ?

Iată întrebarea la care și-au propus să răspundă patru dintre reporterii noștri — pag. 8.

Studentimea noastră — un viitor conștient al României

SAU 10 SECVENȚE DIN LUMEA DE
GÎNDURI ȘI VISE A STUDENȚILOR
BUCUREȘTENI (pag. 12—13)

„Masa la cantină ca la mama acasă”

4 reporteri ai revistei noastre scriu în
pagina 6 cronică la zi a gospodăriei-
anexe uzinale

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în unități industriale din județul Prahova

În scopul analizării programului de dezvoltare și modernizare a producției, de creștere a capacităților de fabricație, a căilor concrete pentru realizarea de produse de înaltă calitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a făcut o vizită de lucru în județul Prahova, fiind oaspetele colectivelor de muncă ale întreprinderii de mecanică fină din Sinaia și Fabricii de elemente de precizie Breaza, două unități industriale de primă mărime ale județului, care realizează, pe plan național, întreaga producție de aparatură de injecție pentru toată gama de motoare diesel ce se produc în țara noastră. Împreună cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, la vizită au luat parte tovarășii Gheorghe Oprea, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim viceprim-ministru al guvernului, și Virgil Cazacu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului județean Prahova al P.C.R.

Noua vizită de lucru în județul Prahova a scos în evidență preocuparea statornică a tovarășului Nicolae Ceaușescu de a impune un ritm susținut de dezvoltare tuturor ramurilor economiei noastre naționale, și în primul rând sectoarelor de vîrf. Dialogul secretarului general al partidului cu fâuritorii de bunuri materiale a cuprins, de astă dată, ramura mecanicii fine, una din purtătoarele progresului tehnic, indicațiile date cu acest prilej urmînd să asigure avîntul ei continuu, pe măsura posibilităților și necesităților economiei noastre naționale, a cerințelor de reducere a importurilor pe scama creativității proprii, a marelui potențial tehnico-stiințific de care dispune țara noastră. În cadrul dialogului de lucru, conducătorul partidului și statului nostru a analizat programul de dezvoltare și diversificare a producției de pompe de injecție, trăsînd ca sarcină dublarea producției fizice. În acest sens, s-a indicat să se reorganizeze și să se modernizeze unele fluxuri tehnologice, să fie folosite mai bine spațiile existente și să se dezvolte actualele capacități, astfel încît, pe această bază, cit și prin intrarea în funcțiune a unor noi capacități, să se asigure în actualul cincinal creșterea producției atît pentru necesitățile programului complex de dieselizare, cit și pentru export. Legat de aceste necesități, la uzina din Sinaia tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că sarcinile unității pe acest cincinal impun să se acționeze în continuare pentru realizarea unor mașini-agregat care să fie amplasate atît pe suprafețele existente, cit și în noua secție ce va fi creată.

Reîntîlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu oamenii muncii din județul Prahova, zonă cu vechi și puternice tradiții în mișcarea muncitorească, a prilejuit manifestarea sentimentelor de căldă și sinceră prețuire pe care toți cei ce trăiesc și muncesc pe aceste meleaguri le nutresc față de conducătorul partidului și statului nostru, față de omul care și-a închinat întreaga viață progresului și prosperității patriei, fericirii și bunăstării întregului nostru popor. Cei prezenți la înfîlnirea cu tovarășul Nicolae Ceaușescu au urat din adîncul inimii secretarului general al partidului, cu prilejul împlinirii a 50 de ani de activitate revoluționară și aniversării zilei sale de naștere, ani mulți și fericiți, multă sănătate și putere de muncă în fruntea partidului și statului. Oamenii muncii prahoveni și-au exprimat, totodată, hotărîrea fermă de a acționa, strîns uniți în jurul partidului, al secretarului său general, pentru transpunerea exemplară în viață a sarcinilor istorice reieșite din documentele Congresului al XII-lea și ale Conferinței Naționale ale partidului.

ION DUMBRAVA

La începutul săptămîinii, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Au luat parte membrii Biroului Permanent al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și Guvernului Republicii Socialiste România. În cadrul ședinței au fost dezbătute și aprobate Raportul și Comunicatul cu privire la îndeplinirea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România. Comitetul Politic Executiv a apreciat că activitatea desfășurată pentru îndeplinirea prevederilor planului pe 1982 a dus la obținerea de bune rezultate în consolidarea realizărilor obținute în dezvoltarea economică a țării, în creșterea cu prioritate a unor sectoare de activitate, în creșterea producției și productivității muncii, introducerea progresului tehnic, în creșterea nivelului de trai al oamenilor muncii. Deși în 1982 nu s-a realizat ritmul de creștere planificat, s-a apreciat că, pe ansamblu, s-a obținut o creștere importantă a economiei naționale, existînd toate condițiile ca în anul acesta și în perioada următoare să se asigure un ritm mai intens de dezvoltare economico-socială și, pe această bază, îndeplinirea obiectivelor stabilite de Congresul al XII-lea pentru ridicarea

bunăstării materiale și spirituale a poporului.

Comitetul Politic Executiv a examinat și aprobat, de asemenea, Raportul privind asigurarea și controlul calității produselor și activitatea de metrologie în 1982, apreciînd că, prin mobilizarea susținută a forțelor de cercetare, proiectare și produc-

me speciale, care să conducă la îmbunătățirea continuă a calității produselor. S-a indicat ca aceste programe să conțină măsuri tehnice și organizatorice care să cuprindă întregul proces de producție, de la materiile prime pînă la realizarea produselor finite.

În continuare, la ședință au fost exa-

Ședința Comitetului Politic Executiv al C. C. al P. C. R.

șate, anul trecut au fost obținute succese importante în direcția îmbunătățirii calității produselor: în același timp, s-a criticat faptul că unele întreprinderi au realizat produse cu abateri de la normele de calitate, pentru a căror remediere s-au făcut cheltuieli suplimentare, cu influențe negative asupra eficienței economice a activității acestor unități. Pornind de la hotărîrile adoptate de Conferința Națională a partidului, Comitetul Politic Executiv a hotărît elaborarea, pentru toate ramurile economice, a unor progra-

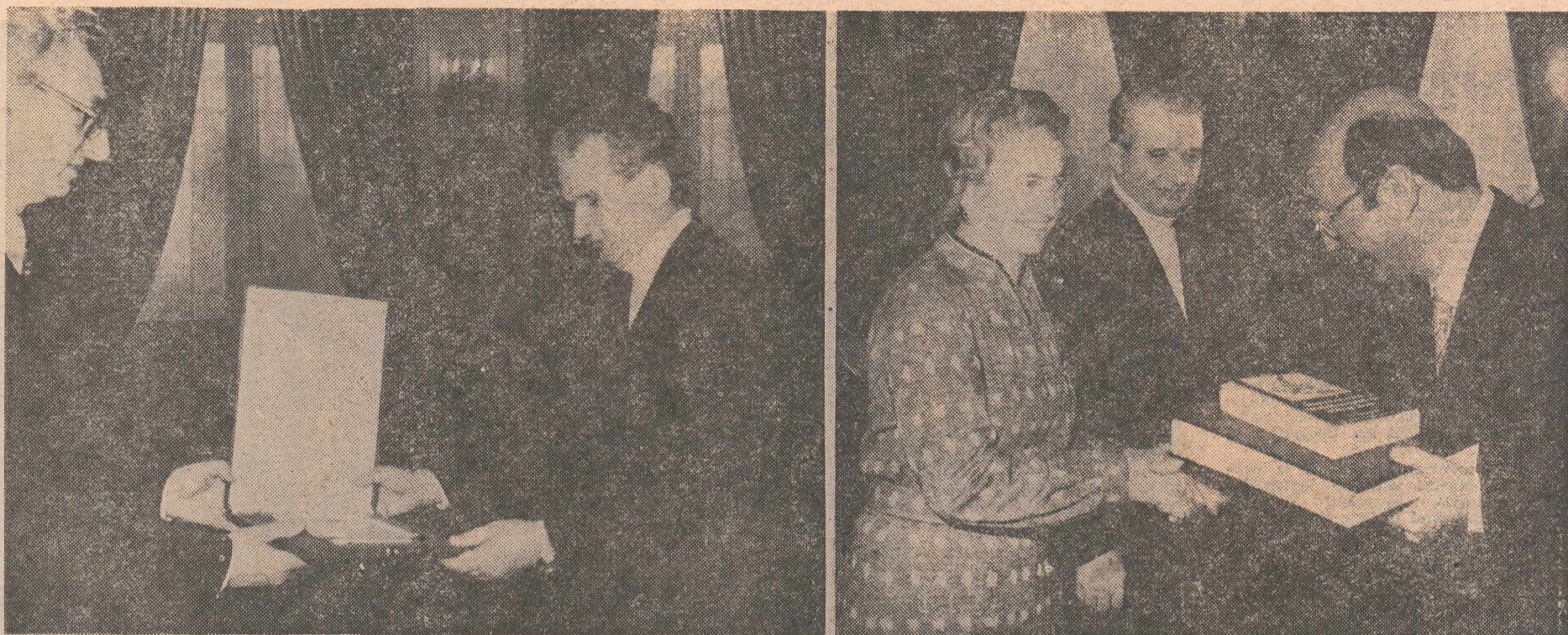
minate și aprobate propunerile privind valorificarea unor materii prime și materiale recuperabile cu conținut de elemente utile. În spiritul indicațiilor date de secretarul general al partidului, au fost analizate căile și modalitățile prin care pot fi îndeplinite importante obiective prevăzute în acest domeniu. S-a stabilit intensificarea lucrărilor de cercetare, proiectare și pregătire a investițiilor pentru punerea în valoare a unor materii prime și materiale recuperabile cu conținut de elemente utile, pentru acoperirea nece-

sarului intern și crearea unor disponibilități pentru export.

În cadrul ședinței, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o informare cu privire la vizita oficială de prietenie pe care a întreprins-o recent în țara noastră colonelul Moammer El Gaddafi, conducătorul Marii Revoluții de la 1 Septembrie a Jambuhiriei Arabe Libiene Populare Socialiste. Comitetul Politic Executiv a dat o înaltă apreciere rezultatelor fructuoase ale noului dialog la nivel înalt româno-libian, rezultate consemnate în Tratatul de prietenie și cooperare dintre România și Libia, precum și în celelalte documente semnate în timpul vizitei, manifestîndu-și convingerea că acestea asigură o perspectivă nouă, de importanță istorică, în dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare dintre cele două țări, în folosul progresului economic al ambelor state, al prosperității popoarelor române și libiene. Aprobînd în unanimitate documentele și înțelegerea convenită cu prilejul vizitei, Comitetul Politic Executiv a stabilit măsuri pentru realizarea în bune condiții a obiectivelor de colaborare și cooperare prevăzute, pentru înlăunțarea continuă a raporturilor româno-libiene, potrivit dorințelor și aspirațiilor celor două țări și popoare.

ION CODRU

Tovarăşului Nicolae Ceauşescu i-a fost înmînată distincţia omagială a Academiei „Simba”

În semn de înaltă stimă şi preţuire faţă de prodigioasa activitate internaţională a preşedintelui României socialiste, înflăcărat militant pentru pace, prietenie şi colaborare între popoare, tovarăşului Nicolae Ceauşescu i-a fost înmînată distincţia omagială a Academiei „Simba”, cu prilejul împlinirii a 50 de ani de activitate revoluţionară şi al aniversării zilei sale de naştere. După cum este cunoscut, prestigioasa instituţie de la Roma a decernat premiul „Simba” pentru pace pe anul 1978 tovarăşului Nicolae Ceauşescu, ca o unanimă recunoaştere a contribuţiei deosebite a şefului statului român la cauza destinderii, înţelegerii şi cooperării internaţionale. După patru ani de la acest memorabil eveniment, Academia „Simba” a omagiat din nou pe preşedintele Nicolae Ceauşescu, adresându-i, prin intermediul reprezentanţilor ei, călduroase felicitări şi urări de noi succese, de prosperitate şi bunăstare pentru poporul român. La solemnitate au luat parte tovarăşa Elena Ceauşescu, tovarăşii Gheorghe Oprea, Ilie Verdet, Ştefan Andrei, Miu Dobrescu, Ion Ursu, Ioan Totu, viceprim-ministru al guvernului. Au fost prezenţi reprezentanţii Academiei „Simba” din Roma — Antonio Acone, preşedintele instituţiei, director al revistei „Corriere Africano”, Guido Magrini, vicepreşedinte al instituţiei, profesor la Universitatea din Roma, Flavien Ranaivo, membru al Consiliului de Prezenţă al Academiei „Simba”, profesor la Sorbona, Alberto Rea, vicepreşedinte al instituţiei, Goffredo Broglio, directorul editurii „Edimez”, Natalia Acone, vicepreşedinte al Academiei „Simba”.

După caldele cuvinte omagiale rostite

de Antonio Acone, Flavien Ranaivo şi Goffredo Broglio, preşedintele Academiei „Simba” a înmînat tovarăşului Nicolae Ceauşescu placheta omagială a acestei prestigioase instituţii. Pe plachetă, pe care se află o medalie aurită reprezentînd simbolul Romei, este gravată inscripţia: „Preşedintelui Nicolae Ceauşescu cu prilejul aniversării zilei de naştere, Academia «Simba» exprimă urarea de lungă şi rodnică operă pentru pace, destindere şi cooperare între popoare, 26 ianuarie 1983”. La rîndul său, directorul editurii „Edimez” a oferit preşedintelui României volumul „Ceauşescu şi rolul internaţional al statelor mici şi mijlocii”, strălucită sinteză a unui concept politic clarvăzător, a reconfirmat, stimate domnule preşedinte, înalte, dumneavoastră calităţi de om de stat, ataşamentul profund faţă de destinele omenirii, de cauza păcii, democraţiei, libertăţii şi independenţei popoarelor... A doua lucrare pe care am avut cinstea să o editez este cea a doamnei acad. dr. ing. Elena Ceauşescu, om de ştiinţă de faimă internaţională şi, în acelaşi timp, eminent om politic al României. Volumul recent apărut, primit cu cel mai viu interes şi caldă apreciere de lumea ştiinţifică italiană, aduce o preţioasă contribuţie la progresul chimiei pe plan teoretic şi practic, constituind, totodată, o vibrantă pledoarie pentru ca ştiinţa să fie pusă în slujba vieţii, a bunăstării oamenilor. Prin publicarea volumului ilustrului savant Elena Ceauşescu, consider că editura pe care am onoarea să o reprezint a făcut şi un act de cultură, contribuind la întărirea tradiţionalelor raporturi dintre ţările şi popoarele noastre”.

Mulţumind pentru placheta primită, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a arătat că

această distincţie omagială reprezintă, totodată, un simbol al relaţiilor dintre România şi Italia, un simbol al întăririi colaborării cu ţările în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială. După ce a reafirmat poziţia ţării noastre în principalele probleme ale vieţii internaţionale, conducătorul partidului şi statului nostru a spus: „Doresc să vă asigur că ţara noastră va face totul şi în viitor pentru a-şi aduce contribuţia la politica de pace, de dezarmare, pentru noua ordine economică internaţională, pentru soluţionarea tuturor problemelor numai prin tratative. În acest spirit, în îndeplinirea acestei politici, în ce mă priveşte, voi acţiona, ca şi pînă acum, pentru a servi poporul meu, interesele sale de dezvoltare economică şi socială şi bunăstare, dar şi colaborarea cu alte popoare, cu poporul italian, cauza înţelegerii şi păcii, a independenţei tuturor naţiunilor lumii”.

Hotărîrea Academiei „Simba” de a marca împlinirea a 50 de ani de activitate revoluţionară şi aniversarea zilei de naştere ale preşedintelui României, remarcabil eveniment din viaţa politică a ţării noastre, sărbătorit de întregul popor român, reprezintă încă o emoţionantă mărturie a prestigiumului, preţuirii şi stimei de care se bucură preşedintele Nicolae Ceauşescu în întreaga lume. Activitatea sa neobosită închinată împlinirii idealurilor de pace şi bunăstare ale poporului român, înfăptuirii marilor aspiraţii de progres şi bunăstare ale tuturor naţiunilor.

ION CODRU

„ROMÂNIA, CEAUŞESCU, PACE”

ROMÂNIA

CEAUŞESCU

PACE

În condiţiile internaţionale actuale deosebit de complexe, de extremă încordare, problemele apărării şi întăririi păcii capătă o importanţă crucială. Iată de ce în arla politicii şi activităţii multilaterale a României socialiste în sfera relaţiilor internaţionale, un loc central îl ocupă în permanenţă apărarea păcii şi întărirea securităţii mondiale, oprirea cursei înarmărilor şi trecerea la dezarmare, prevenirea unui nou război mondial. Sarcină primordială a epocii contemporane, înfăptuirea dezarmării şi salvagardarea păcii constituie obiective de importanţă excepţională în activitatea externă a României socialiste. Îmbinînd idei, propuneri şi iniţiative proprii cu cele prezentate şi de alte state, România a elaborat un atocuprinzător şi coerent program de pace şi dezarmare, în deplină concordanţă cu aspiraţiile şi interesele vitale ale poporului român, cu concepţia de bază a societăţii noi pe care o construieşte, socialismul şi pacea formînd o

unitate indestructibilă. Acest program dinamic şi realist, care porneşte de la analiza situaţiei internaţionale şi a principalelor procese politice, naţionale, sociale şi economice care au loc pe plan mondial, încorporează cele mai înalte comandamente ale omenirii, ale progresului istoric, răspunde năzuinţelor arzătoare ale tuturor popoarelor.

Atît programul de pace şi dezarmare al României, cît şi angajarea fermă şi statornică a ţării noastre în lupta pentru înfăptuirea acestor obiective de maximă importanţă sînt nemijlocit legate de numele secretarului general al partidului, preşedintelui ţării, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, poartă amputa gîndirii sale, a acţiunii social-politice şi activităţii sale internaţionale, a trăsăturilor politico-morale ale comunismului, militantului revoluţionar şi patriotului înflăcărat, animat de cele mai nobile sentimente pentru poporul său, ca şi pentru soarta păcii şi securităţii în lume.

Porînd de la aceste elemente, Editura politică a scos de sub tipar, în contextul sărbătoririi de către întregul nostru popor, precum şi de către opinia publică de peste hotare, a împlinirii a 50 de ani de activitate revoluţionară şi a zilei de naştere ale conducătorului partidului şi statului nostru, volumul „România, Ceauşescu, pace”. În deschiderea cărţii este publicată cuvîntarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu la grandioasa adunare populară consacrată dezarmării şi păcii,

care a avut loc în luna decembrie 1981. În continuare, volumul cuprinde o suită de articole dedicate activităţii internaţionale a preşedintelui Ceauşescu, evidenţiînd rolul său determinant în elaborarea şi promovarea politicii de pace, înţelegere şi colaborare a României socialiste cu toate ţările lumii — articole semnate de personalităţi ale vieţii politice şi sociale din ţara noastră. În culegere sînt inserate, de asemenea, gînduri ale unor oameni ai muncii, scriitori, artişti, sînt publicate versuri, cîntece, lucrări de artă ce dau expresie omagială profund adus de întregul popor secretarului general al partidului, preşedintelui ţării. Revista cuprinde şi declaraţii ale unor şefi de state, conducători de partide, personalităţi ale vieţii politice internaţionale, ilustrînd înaltele aprecieri şi preţuire de care se bucură în lume preşedintele României socialiste.

Materialele din volum evidenţiază faptul că programul de pace şi dezarmare preconizat de ţara noastră porneşte de la coordonatele de bază ale concepţiei preşedintelui Nicolae Ceauşescu asupra salvagardării păcii şi înfăptuirii dezarmării, şi în primul rînd a dezarmării nucleare: garantarea securităţii şi asigurarea echilibrului militar nu pe calea creşterii cheltuielilor militare, a armamentelor şi efectivelor forţelor armate, ci prin reducerea nivelului acestora, prin dezarmare; înscrierea dezarmării într-o largă viziune politică de eliminare a forţei şi

a ameninţării cu forţa din viaţa internaţională şi de soluţionare a problemelor ce pot apărea între state exclusiv pe cale paşnică, de aşezare a raporturilor dintre state pe principii solide ale deplinei egalităţi, ale respectului independentei şi suveranităţii naţionale şi recunoaşterii dreptului fiecărui popor de a-şi hotărî singur soarta, viitorul, fără nici un amestec din afară: împlinirea dezarmării cu eforturile pentru rezolvarea necesităţilor economice şi sociale ale lumii contemporane, în primul rînd ale ţărilor în curs de dezvoltare; fundamentarea negocierii şi acţiunii în domeniul dezarmării pe participarea tuturor statelor; mobilizarea în sprijinul dezarmării a popoarelor, a maselor populare, unirea eforturilor tuturor forţelor sociale înaintate.

Vibrant omagiu adus tovarăşului Nicolae Ceauşescu cu prilejul sărbătoririi a 50 de ani de activitate revoluţionară şi a zilei de naştere, volumul „România, Ceauşescu, pace” ilustrează una din laturile de o extremă importanţă ale activităţii preşedintelui României, ale cărui cutezătoare iniţiative pentru soluţionarea problemelor contemporaneităţii, a cărui bogată activitate internaţională, ale cărui ample contacte la cel mai înalt nivel, pe toate meridianele, a cărui vastă operă teoretică de interes mondial întrunesc înaltele aprecieri în întreaga lume.

ION D. GOIA

Întâlnirea de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu cu specialiști din industria chimică și metalurgică

Sunt binecunoscute analizele inițiate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, în vederea identificării de noi posibilități pentru sporirea și modernizarea producției în toate domeniile economiei naționale. Inscrind-se în această arie de preocupări, zilele trecute, la complexul expozițional din Piața Scintei, a avut loc o întâlnire de lucru a conducătorului partidului și statului nostru cu cadre de conducere ale ministerelor industriei chimice și industriei metalurgice, cu specialiști din cercetare și proiectare, din sectoarele productive ale acestor ramuri. Au participat tovarășii Gheorghe Oprea, Ion Pațan, Ion Ursu, Richard Winter, Ion M. Nicolae, viceprim-ministru al guvernului, miniștri, conducători de instituții centrale. Întâlnirea a prilejuit examinarea soluțiilor propuse, menite să asigure creșterea continuă a eficienței economice în ramurile respective, în lumina obiectivelor stabilite de cel de-al XII-lea Congres al partidului.

În cadrul analizei referitoare la programele de măsuri stabilite pentru industria chimică, tovarășul Nicolae Ceaușescu, apreciind o serie de rezultate obținute până în prezent, a atras atenția asupra faptului că la o serie de sortimente nivelele propuse de reducere a consumurilor sunt încă destul de mici. Având aceasta în vedere, s-a indicat să se ia măsuri hotărâte pentru înlocuirea tehnologiilor învechite, pentru perfecționarea instalațiilor și agregatelor, pentru introducerea unor procedee tehnologice cât mai economice din punct de vedere energetic, astfel încât să se asigure diminuarea în continuare a consumurilor. După cum a arătat secretarul general al partidului, se impune ca toate tehnologiile, îndeosebi la produsele chimice de bază, să fie examinate cu cea mai mare atenție de colective de cercetare și execuție, stabilindu-se responsabilități, termene exacte de finalizare, de aplicare în producție a noilor procedee, a măsurilor care vizează reducerea substanțială a consumurilor materiale și energetice.

Ținându-se seama de importanța deosebită a recuperării produselor refolosibile, analiza a cuprins și această problemă, căreia i-a acordat o atenție specială, menționându-se că, în momentul de față, la nivelul întregii industrii chimice sunt identificate resurse energetice însumând peste 5 milioane tone combustibil convențional pe an, dintre care pentru cea mai mare parte s-au găsit procedee eficiente de recuperare. Legat de aceasta, secretarul general al partidului a indicat factorilor de răspundere să termine într-un timp cât mai scurt lucrările de

investiții privind instalațiile de regenerare a uleiurilor minerale, valorificării produselor uzate din polietilenă și mase plastice, să asigure recuperarea ambalajelor, foliilor, articolelor de cauciuc și mase plastice și reintroducerea lor în circuitul economic.

Întâlnirea de lucru a pus încă o dată în evidență rolul important al unităților de cercetare din cadrul Institutului Central de Chimie în dezvoltarea și modernizarea chimiei românești. Apreciind valoarea tematicii, preocupările cercetătorilor pe linia promovării progresului tehnic în industria noastră chimică, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut să se acorde o atenție deosebită soluționării cu prioritate a problemelor legate de reducerea în continuare a consumurilor, de sporirea productivității muncii și diminuarea importurilor, de îmbunătățirea calității și competitivității produselor chimice românești.

În continuare, în cadrul aceleiași întâl-

niri de lucru, au fost analizate acțiunile stabilite pentru îndeplinirea sarcinilor de plan, reducerea consumurilor, creșterea continuă a eficienței economice în industria metalurgică. Fiindu-i prezentate acțiunile întreprinse de colectivele centralelor siderurgice, institutelor de cercetare, proiectare și inginerie tehnologică, pentru creșterea volumului și calității produselor, diminuarea cheltuielilor materiale, ridicarea eficienței economice, secretarul general al partidului a subliniat că la marile combinate siderurgice există încă mari rezerve de îmbunătățire a indicelui de scoatere a metalului, de reducere a consumurilor de coals de energie. Totodată, conducătorul partidului și statului nostru a cerut să se ia măsuri în vederea organizării cât mai raționale a producției și a muncii în toate unitățile industriei metalurgice, pentru modernizarea instalațiilor și perfecționarea tehnologiilor, pentru reducerea mai accentuată a consumurilor materia-

le și energetice, să se asigure, într-un termen scurt capacități specializate pentru fabricarea anumitor produse solicitate de economia națională și la export, cum sunt tabla pentru transformatoare, diferite mărci de oțeluri speciale.

Mulțumind tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru orientările stabilite, pentru indicațiile date, miniștrii, specialiștii, toți cei prezenți la întâlnirea de lucru de la complexul expozițional din Piața Scintei s-au angajat, în numele colectivelor de muncă din industria chimică și metalurgică, să depună toate eforturile în vederea îndeplinirii în cel mai scurt timp a orientărilor și indicațiilor primite, să acționeze cu abnegație și dăruire alături de lucrătorii din întreaga economie, pentru realizarea exemplară a prevederilor planului pe acest an și pe întregul cincinal, a programelor speciale adoptate de Conferința Națională a partidului.

ION D. GOIA

50 de ani de la glorioasele lupte ale muncitorimii române din ianuarie-februarie 1933

Evocăm cu dragoste și mândrie, în acest miez de februarie, evenimente care, acum o jumătate de veac, au conferit poporului român, muncitorilor săi și partidului comunist însemnele unei forțe, ale unei grandorii a spiritului și faptelor ce s-au impus în conștiința întregii lumi.

„Eroica luptă dusă în acei ani — scria tovarășul Nicolae Ceaușescu, caracterizând viața politică a României interbelice și cu deosebire epoca la care ne referim — de partidul comunist în fruntea elasel muncitoare și a unor largi forțe progresiste sub steagul democrației și independenței țării, atitudine lucidă a unor grupări politice ale claselor conducătoare au stăvilit pentru un timp ascensiunea spre putere a organizațiilor fasciste și înrobirea țării Germaniei naziste”.

Evocăm cu dragoste și mândrie, în acest miez de februarie, 50 de ani de la glorioasele lupte ale muncitorimii române din ianuarie — februarie 1933, lupte în al căror iradiant nucleu au stat acțiunile petrolistilor, ale ceferștilor, ale metalurgistilor, ale textilistilor, ale altor categorii de truditori, ridicată să apere munca și viața, libertatea și neamul.

Memoria epocii înregistrează imaginii care ne tulbură și astăzi ca un memento. Criza economică a anilor '29-'33 ascuțise și-aici la noi, ca pretutindeni în lume, contrastele tabloului social, făcând să irumpă forțe ce nu mai puteau fi oprite. Așezarea burghezo-moșierească se clatină, un întreg eșafodaj politic și economic se apără din răspuțeri, încercând să țasă din criză pe spinarea maselor muncitoare, a căror mizerie crește. Crește șomajul, cresc suferințele truditorilor din orașe, extenuați de muncă, frustrați de piine. Satele se scufundă și ele, tot mai adânc, în mizerie, istoria trece prin ele flămîndă și zdrențuită, piinea nu-i pentru omul care o plămădește cu amar și sudoare, ci pentru alții. Tot mai adânc se face simțită, în viața țării, influența cercurilor monopoliste, a capitalului din afară, care, acaparându-ne bogățiile, lucrează, pe față, pentru deplina subordo-

nare economică și politică a statului de la Dunăre la Carpați. Asuprirea socială și națională atinge, în epocă, apogeul. Și nu numai la noi. Fascismul, instalat la cirna Germaniei, a Italiei și a altor țări ale continentului, își începe, din plin, ofensiva brutală de înjosire a demnității umane, ofensiva războiului și a crimei, a naționalismului asasin, a înrobirii popoarelor, ofensivă care avea să inee lumea în baia mondială de foc și sânge. În România, Garda de Fier instaurează teroarea asasinatului politic, a dictatului sovietismului, încearcă să transforme în pulbere și cenușă valori pe care se sprijină ființa neamului, mândria și demnitatea lui.

Dar comuniștii români spun „nu!” în plină criză economică, în condiții dramatice de muncă și existență, de înțepire a exploatații și a prigoanei, comuniștii români spun „nu!” asupra sorială și națională, „nu!” acaparatorilor de bogății, „nu!” amenințării războiului, denunțînd fascismul militarist german, denunțînd excesele acoliților lui din țară, chemînd la luptă pentru drepturile sacre ale omului, pentru patrie și independența ei.

Atunci, în ianuarie — februarie 1933, an de răscruce în destinul țării, petrolistii și ceferștii, metalurgistii și textilistii români, laolaltă cu alți truditori, au dat semnalul primei mari ridicări de pe continent la muncitorimii după instalarea lui Hitler la cirna Germaniei, făcînd din mii de piepturi, din mii de inimi, un zid compact și eroic, un zid viu și fierbinte împotriva împilării și crimei, a ofenselor aduse omului și dreptului său la libertate și ființă. Atunci, în ianuarie-februarie 1933, s-a scris aici, la noi, în România, una dintre cele mai patetice pagini ale istoriei proletariatului mondial. O pagină scrisă sub porunca timpului, acut înțeles, de avangarda muncitorimii și a poporului, partidul comunist. O pagină ale cărei litere au fost de plumb incandescent, a cărei cernelă a fost sângele, scurs din arterele unei generații ce ne-a rămas până azi pildă vie a abnegației și sacrificiului

pentru o mare cauză.

Nu era prima ridicare la luptă a muncitorimii române. Cronica existenței acestei eroice clase este, la noi, prin fiecare din filele ei, un titlu de mândrie națională. Cu cîțiva ani mai înainte în '29 la începutul crizei economice, se declanșaseră exploziile revoluționare din Valea Jiului, marile bătălii de clasă ale minerilor din Lupeni. În ianuarie 1931, la București, proletariatul ieșise în stradă, demonstrînd cu forță pentru drepturile sale. Un an mai tirziu se ridicau țărani, protestînd împotriva creșterii impozitelor; proteste tot mai puternice la adresa nedreptei orînduirii se ridicau din rîndurile studenților, ale profesorilor, ale funcționarilor publici, ale șomerilor, văduvelor etc. Marile lupte din ianuarie — februarie 1933 au constituit corolarul firesc, culminația logică a unui proces ireversibil, crescînd ca un val gigantic de la un capăt la altul al țării.

Atunci, în ianuarie — februarie 1933, valul marilor bătălii de clasă a cuprins numeroase orașe, între care București, Iași, Cluj, Brașov, Oradea, Timișoara, Galați, Pașcani, Buhuși, Tulcea. Se ridică din nou la luptă viteza Vale a Jiului. O amploare și o intensitate deosebite au luptele revoluționare din Valea Prahovei, unde, între 29 ianuarie și 2 februarie, orașul Ploiești a fost, practic, stăpînit de muncitorimea dezlănțuită. La rîndul lor, ceferștii din numeroase centre ale țării, într-o puternică solidaritate de corp luptător, au izbutit, printr-o aprigă luptă, să smulgă recunoașterea revendicărilor lor, neșovăind — precum cei de la „Grivița” — să-și ofere piepturile gloanțelor trase de burghezie, neșovăind să cadă pentru clasa lor, pentru popor, pentru pămîntul acestei țări, pentru libertatea lui. Au fost, atunci, zile de doliu pentru muncitorimea română, dar zile cînd, după legea acestui pămînt, cei ce cad pentru el cad pe solul legendei, pe solul fierbințe și ferm al istoriei, roditor de noi lupte, de noi nădejdi.

Evocăm cu mîndrie și dragoste aceste fapte, care capătă în conștiința noastră, a

tuturor, în acest miez de februarie '83, o lumină aparte. Pentru că, printr-una din acele rare, dar fericite și semnificative coincidențe ale istoriei, am celebrat, în aceste zile, un alt moment de sărbătoare a inimilor, împlinirea a 50 de ani de activitate revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, înfrat în rîndurile Uniunii Tineretului Comunist, ale partidului, în acel an de vâpae și sînge 1933. El va fi, încă din acel an, implicat adînc în vîltoarea luptelor revoluționare, cuvîntul și fapta sa limpezînd conștiințe, unificîndu-le, structurîndu-le într-o forță organizată și ofensivă. La procesul de la Craiova, din iunie 1934, intentat conducătorilor luptelor din ianuarie — februarie 1933, își va purta pașii, ca mesager al muncitorimii, și tinărul militant Nicolae Ceaușescu care, în vîrstă de numai 16 ani, era de-acum un revoluționar netemător, decis să înfrunte orice risc, cu acel necîntit curaj născut din conștiința dreptății cauzei, acel curaj care nu se dezmințe nici în fața încercărilor supreme. El, foarte tinărul militant, membru în conducerea Comitetului național antifascist, era acolo, nu putea să nu fie acolo, în locul în care bătea, în acele clipe, inima elasel, inima vie a națiunii și a istoriei. Își luase asupra sa misiunea de a aduce la Craiova, în incinta în care se judeca o clasă și o istorie, protestul muncitorimii bucareștene, cerînd stingerea samavolnicilor antimuncitorești, a procesului inscenat conducătorilor luptelor revoluționare și eliberarea acestora. Arestat și interogat de organele represive, nu se va lăsa intimidat, transformîndu-și răspunsurile într-un virulent rechizitoriu la adresa temelțiilor represiei, denunțînd politica antipopulară a claselor suprapuse.

Răsfrînt în oglînda vie a acelor ani, chipul tinărului comunist Nicolae Ceaușescu este chipul dirzeniei, al necîntirii și al speranței. El scrutează, din adîncimile lor, o epocă și o lume în care se implicase cu nobilă dăruire, decis să le schimbe drumurile și rosturile, să înlăture grațiile împilării, să elibereze lumina, să elibereze speranța.

În țara de azi, țara „epocii Ceaușescu” — cea mai glorioasă din epocile care-l compun istoria — ne închinăm la chipurile înaintașilor, ale eroilor muncitorimii, cu venerație și cu bucuria de a le putea raporta, cu o fierbinte și respectuoasă șoaptă a sufletului: idealurile pentru care sîl luptat s-au împlinit!

I. OLTEANU

Orașul Beclean, fost tirgușor și vechi centru de cultură transilvănean, situat în partea de vest a județului Bistrița-Năsăud, în valea largă a Someșului Mare, când l-am vizitat — în aceste zile premergătoare Conferinței pe țară a președinților consiliilor populare — era acoperit cu horbotă de omăt. Nu ne-am oprit întâmplător la Beclean. Așezarea este atestată scriptic la 1235, dar orașul, ca oraș, are o vechime de abia 15 ani. E drept că acum circulă 70—80 de trenuri pe zi pr'n Beclean, și iar e drept că orașul a „sălțat” mult economic în anii din urmă. Dar n-ar trebui să uităm, defel, că „germenele” de industrie îl constituia moara mare din comună, care în vremurile bune măcina 2 vagoane de făină în 24 de ore. Și tot atât de adevărat este că băstoanele-cirje purtau și mai poartă însemnele Becleanului (văzute de noi și în magazinele din București). Dacă ar fi să mergem mai departe pe firul tradiției, am mai spune că herghelia din Beclean are un bun renume, dar despre ea vom scrie, nădăjduim, cu un alt prilej.

Vor fi mulți care vor spune că 15 ani nu înseamnă mult pentru o așezare. Dar în acești ultimi 15 ani, forța activă a Becleanului, cindva insignifiantă, a ajuns la 6500 de muncitori, proveniți din Beclean și din localitățile învecinate: Nușeni, Chiuza, Braniste, Ciresoaia, Uriu etc. În acești ani s-a durat aici, pe locul unei porumbiști ce nu dădea mai mare producție decît cantitatea de sămînță ce se introducea sub brazdă, o platformă industrială corespunzătoare. Am fost aici și în timpul cind puteai inota în mocirlă. Dar am fost aici și în miezul acestei ierni, cind lucrurile par a fi puse la punct din multe privințe. Să luăm un indicator sintetic și de referință: valoarea producției industriale se cifra, în anul 1968, la 16 milioane lei. Aceeași valoare a producției industriale s-a ridicat la 355 milioane lei, în anul 1980 și, respectiv, la 900 milioane lei în anul 1982. (Anul acesta i s-a planificat orașului o producție industrială, în echivalent valoric, de 1,4 milioane lei). Ca urmare a unor astfel de realizări, în anul 1980 i s-a conferit distincția „Ordinul Muncii clasa a II-a”, iar în anul 1982 Becleanul totalizează 2650 de puncte în întrecerea

dintre consiliile populare orașenești cu sub 10 000 de locuitori.

O întreprindere metalurgică, o întreprindere de oovoare, o fabrică de brinzeturi, un liceu agroindustrial și unul metalurgic, o topitorie de in-cinepă, o fabrică de nutrețuri ș.a. nu s-au făcut peste noapte și nici n-au picat din cer. Nici introducerea apei potabile și industriale în oraș, nici construirea celor 1.600 de apartamente, a centralei telefonice automate și a stației de epurare a apei nu s-au făcut fără sacrificii și neodihnă. Tinerii reprezintă, în aceste locuri de muncă, între 70 și 90 la sută. 21 de ani este media de vîrstă în întreprinderea de oovoare, iar la primul laminor românesc media de vîrstă este de

și construcție românească. Să nu credeți că aici, ca și în alte părți, de altminteri, n-au fost și nu sînt necazuri, doamne ferește. În acest sens, „Neptun” Cimpina ar trebui să le expedieze cajele pentru laminor. Iar „Flaro” Sibiu n-ar strica să încerce să producă acele pentru războiul de țesut, de proveniență japoneză, atât de necesare la fabrica de oovoare Beclean.

Deficiențele sînt de ordin organizatoric. Magazinul central de carne era închis, chipurile, „preluăm marfa”, (responsabilă, Irina Balasz). Coadă era și la magazinul de piine, în timp ce mercurul termometrelor coborise la -18, -20 de grade Celsius. Iar la magazinul cu autoservire, condus de Ștefan Orban,

teatrale din zonă. Iar ca semn că tradiția bună nu se comută pe un plan secund, este de relevat aspectul — că Becleanul găzduiește cenaclul tinerilor scriitori ardeleni, „Seculum”. Au venit la Beclean membri ai Uniunii Scriitorilor și s-au afiliat cu scriitorii locali: Teohar Mihadaș (președintele cenaclului), Radu Săplăcan, Olimpiu Nușleacu, Cornel Cotușu, Vasile Dragomir, Zoica Diaconescu, Vasile Dragomir, Radu Tuculescu, Aurel Podaru, Andrei Moldovan. Lampa spiritualității românilor ardeleni trebuie să lumineze toate aceste cărări de nord transilvane.

Nu e mai puțin adevărat (și reprezentanții primăriei, cu care discutaseam, sînt de acord cu noi) că spațiile culturale cam lipsesc. Actorul Jean Constantin, într-un spectacol care s-a ținut aici, și-a făcut palmele căuș și, prin tavanul sălii de cinema, aduna ploaia, în toată legea. Nu e nimic de ris în treaba asta. Cenaclul Flacăra trece spre Bistrița ori spre Dej prin Beclean, și nu are spațiu pentru un spectacol. Rugămintea becleenilor de-a da un spectacol chiar și în atari condițiuni noi o redăm fidel. Dar, ce e drept, e drept, o casă de cultură se impune cu necesitate la Beclean! Cum se impune, de asemenea, un spital! Spațiile medicale sînt, în multe privințe, necorespunzătoare.

Acest oraș tinăr, și acești oameni tineri, și acești conducători tineri trebuie, realmente, să capete un sprijin mai generos, corespunzător. Drumul personalității unui om este lung și anevoios, se știe asta. Așa este și cu devenirea social-istorică a unui oraș. Ritmul înalt în care a progresat acest oraș este unul nemaicunoscut pe aceste meleaguri. Comuna de mai ieri și-a schimbat fundamental fața, devenind oraș. În acest sens pot afirma că tinerii muncitori, tinerii socialisti, precum și tinerii conducători au intuit ritmul debordant în care merge țara înainte și, deopotrivă, orașul lor. Tinerii au intuit și au intrat în „hora” acestui ritm. Aș putea spune, fără teamă de a greși, că inșiși tinerii formează și exprimă acest ritm.

DORIN SALAJAN ■

Un oraș tinăr, cu oameni tineri și conducători tineri, merită un sprijin mai generos

23-24 de ani. Am insistat asupra acestui din urmă aspect, intrucît am înțeles, la Beclean, oameni tineri și conducători tineri.

Primarul orașului Beclean, Ștefan Puțura, secretar al Comitetului orașenesc de partid cu propagandă, Vasile Ardelean, precum și Dumitru Retegan, vicepreședintele consiliului popular orașenesc, au vîrstele cuprinse între 35—40 de ani. Au fost muncitori, dar au învățat și au făcut și studii superioare. Este frumos și este îmbucurător să constatăți că un orașel ca Becleanul este condus de un doctor în drept (primarul), de un profesor de limba română (secretarul cu propagandă) și de un inginer („vicele”). Tinără este și conducerea fabricii de oovoare (Ana Litinschi, director, iar Aurel Vatamanu, inginer-șef). Tinăr este și directorul comercial al întreprinderii metalurgice, Gavril Birtasu (37 de ani), pe care l-am găsit tocmai la adunarea generală anuală a laminoriștilor, a celor ce dirijează primul laminor de proveniență

era destulă mizerie. Poate că luna ianuarie nu este reprezentativă din punctul de vedere al aprovizionării, așa cum ni s-a spus. Am fost asigurați că Becleanul este bine aprovisionat în toată cursul anului. De n-o fi așa cititorii noștri din acest oraș sînt rugați (și invitați) să nu ne-o repropoze nouă, ci primăriei. Orașul, mi se spune, se auto-aprovizionează. Acum, în toată iernii, se predau 7 hl lapte zilnic către stat (2700 hl lapte într-un an). Adevărat este că și complexul avicol (130 000 capete) și cel de bovine (700 capete) se gospodăresc, în genere, multumitor. Temeiuri sînt, așadar, pentru spusele de mai sus.

Dar să ne oprim și la un alt fel de hrană, la aceea sufletească. Poate că se știe că la Beclean s-a născut mama prozatorului Liviu Rebreanu, Ludovica Diagan. Din Beclean provine Grigore Silași, primul dascăl de limba și literatura română de la Universitatea din Cluj. N-avem spațiu să urmărim ascensiunea mișcării

Nu vom avea niciodată deajunsă inimă ca să le dăm minerilor pentru cită inimă pun în faptele lor

(Urmare din pagina 1)

giel nu ne-a surprins nepregătiți, o politică economică realistă și responsabilă i-a mai diminuat din efecte, chiar dacă nu putem fi (n-avem cum fi, ca trăitori pe această planetă) cruțați de gravele-i consecințe. Recenta consfătuire de lucru cu cadrele de conducere, specialiști și muncitori din industria minieră și geologie, desfășurată la C.C. al P.C.R., din inițiativa și sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, a relansat, cu argumente ce se impun de la sine, ideea că — așa cum spunea secretarul general al partidului — „materile prime și energia sînt hotărtoare pentru înfăptuirea programului general de dezvoltare a țării”.

Stăm de vorbă, despre toate aceste lucruri, cu inginerul șef al carierei gorjene Gîrla, Dumitru Albușescu, om tinăr și

vechi prieten al nostru. După studii ingineresti strălucite și după o scurtă (prea scurtă, după opinia sa) perioadă de muncă în mină, D. Albușescu a fost, cîtiva ani, ziarist la Tg. Jiu, la „Gazeta Gorjului”, apoi activist al Comitetului județean de partid. În tot acest timp el a rămas, în inima lui, minier, insistînd mereu, în fața forurilor locale, să fie „dezlegat” spre a reveni la munca în mină. A cîștigat și iată-l acum conducînd una dintre cele mai mari „mine la zi” ale Gorjului.

În mina aceasta întinsă pe o gigantică vatră neagră, cu orizonturi pe care ochiul nu le poate cuprinde, munca, în aceste zile, bate din plin, reglîndu-și cursul în lumina recentelor indicații ale secretarului general al partidului privind reorganizarea activității miniere prin trecerea ei la „foc continuu” și introducerea acordului

global pe întreprindere. Între zărilor necuprinse de ochi fac punți benzile transportoare ale cărbunelui, kilometri și kilometri de covoare aeriene în perpetuă undulare vie, purtînd pe ele fierbințile riuri negre pe care le-asteaptă termocentralele Gorjului. La una din aceste benzi este cuplat și excavatorul-gigant pilotat de Grigore Ionașcu, unul din cei mai reputați mineri ai locului, om încă tinăr, dar „vechi” aici, venit în acea vreme a adolescenței lui și a mineritului gorjaneș în care strigătul „există cărbune” (ca altădată: „există aur!”) a străbătut ca un fulger ținutul, declanșînd o adevărată explozie a energiei creatoro-ale localnicilor. Ne spune, în timp ce conectează „pilotul automat” al excavatorului, astfel încît mașina „să se conducă singură” și să putem discuta în voie, că o singură oră de stagnare a utilajului ar însemna 1 000 de tone de cărbune pierdute. Deci grija lui, obsedantă lui grijă, care-l urmărește și-n somn, este ca utilajul să funcționeze perfect, la fel și benzile transportoare; grija care se materializează prin întreținerea atentă a acestora, prin înlocuirea promptă a elementelor uzate, prin adoptarea „din

mers” a acelor soluții tehnice care să imprime și benzilor, și excavatorului, putere, continuitate și ritm. Ne mai spune că acordul global constituie și pentru el, ca pentru toți minerii acestei țări, un stimul de care se simțea de mult nevoie, ca să scurteze distanța dintre efortul muncii și răsplata lui.

Și totuși, ce răsplată ar putea acoperi munca minerului, una din cele mai grele, dacă nu cea mai grea dintre muncile care se fac în această țară? Nu vom avea niciodată, zice D. Albușescu, nici destul bani și deajunsă inimă ca să le dăm minerilor pentru cit efort, pentru cită inimă au pus, pun și vor pune în aspra lor bătaie pentru cărbune.

Asistă la discuția noastră și Aurel Săvulescu, tinăr subinginer, fost muncitor. Si-a început drumul muncii ca electrician de mină, petrecîndu-și timpul liber nu petrecînd, ci învățînd, frecventînd liceul minier din Rovinari, urmind apoi cursurile Secției serale de subingineri din Tg. Jiu. Viața, ne spune, l-a „obligat” să invete, el avînd, pe vremea cind era simplu șef de echipă, și niște „răspunderi politice pe linie de U.T.C.”. Așadar viața, adică niște nevoi, niște somatii ale producției l-au pretins, ca oricărui om „cu răspunderi”, cunoștințe superioare de economie, de organizare și conducere a muncii. Așa cum minerului de azi al Gorjului, adaugă Aurel Săvulescu (și Grigore Ionașcu confirmă), i se cere să fie stăpîn pe cunoștințe de tehnică, de mecanică, de electronică, de fizică, de geologie, de hidraulică etc. Cei 17 kilometri de benzi transportoare ai Gîrla n-ar putea funcționa fără astfel de cunoștințe. (Se intrerupe: aparatul portativ de radio pe care-l ține legat după gît semnalează, printr-o voce precipitată, o avarie la sistemul electric al unui excavator. Cere amănunte, după care se uită la D. Albușescu, care-i ghicește „din ochi” soluția și i-o aprobă cu o înclinare a capului. După care Aurel Săvulescu o ia, cu pas întins, spre locul avariei. Va reveni peste vreo două ore, raportînd că „problema s-a rezolvat”. S-a rezolvat, de fapt, foarte repede, dar a mai stat de vorbă cu omul de pe excavator, la cererea acestuia, despre recentele măsuri inițiate de conducerea de partid privitoare la „foc continuu” și la acordul global în minerit. Omul, ne spune, avea niște nedumeriri, nu prea înțelesese cum o să fie cu zilele libere și cu cîștigul, și, lămurindu-se, zisese că „da, tovarășul Ceaușescu s-a gîndit foarte bine, nici că se putea altfel, că dînsul totdeauna gîndește foarte bine pentru omul care muncește; acum nu ne rămîne decît să îndeplinim și noi, tot foarte bine gîndul dînsului”.

Carierea Gîrla nu e încă „în ritm normal de producție”, dar, ni se spune, zilele acestea îl va cîștiga. Există toate condițiile pentru atingerea cifrelor înscrise în plan. Există o tehnică ultramodernă și există, mai ales, ei, acești mineri, cu iscusințele lor și cu dragostea lor de muncă.

Încelești în marea, dramatică luptă cu pămîntul, pe care-l scufundă mereu sub tălpile lor și sub tălpile giganticilor excavatoare, ei, acești oameni ai adîncurilor, sînt de fapt niște oameni ai altitudinilor. Ei desființează pe zi ce trece opoziția dintre pămînt și cer, ridicînd pămîntul mereu mai sus, ridicîndu-l cu etaje de faote, ridicîndu-l la înălțimea cotelor viitorului. Fără să aibă timp să vadă că de acolo, de sus, de la înălțimea cerului (pe care el nu-l privește, fiind mult prea ocupați cu adîncurile), pămîntul pe care-l transformă arată atât de frumos.

A fi minier, în Gorj, ca pretutîndeni în patrie, înseamnă a fi frumusețea de azi și de miine a țării.

Gospodărie-anexă sau GOSPODĂRIE pur și simplu?

Masa la cantină ca la mama acasă

Ne-am adus aminte că pînă nu de mult am fost țărani

Palatul sporturilor și culturii din București, „Polivalenta”, cum i se mai spune este binecunoscut tuturor. Puțini știu însă că activitatea oamenilor muncii care deservesc moderna sală de spectacole ține de dimineața pînă spre miezul nopții. În fiecare zi, pe lângă spectacolele obișnuite au loc aici manifestări sportive și culturale din cele mai diverse. Un colectiv format din 41 de oameni, care au în grijă și exploatarea și Arenele Romane, a găsit timpul necesar ca, pe lângă activitățile obișnuite, să facă ceva în plus. O mină de oameni harnici și inventivi, pentru care munca înseamnă în primul rînd bucurie. Din această muncă, fără investiții și subvenții, a luat naștere o gospodărie-anexă eficientă. Sufletul acestei inițiative este tovarășul Ion Breazu, directorul Palatului sporturilor și culturii. Să-i dăm cuvîntul.

— Gospodăria noastră anexă a pornit dintr-o necesitate. Casa mașinilor frigorifice, necesare instalației de climatizare a aerului, era amplasată pe un versant și era inconjurată de un teren năpădit de lăstariș, buruieni și corcoduși sălbatici. Apele de ploaie se scurgeau pe versant chiar în peretele casei, ceea ce, cu timpul, ar fi dus la deteriorarea ei. Nu era imprevizibilă și deci accesul oricui era posibil. Din dorința de a proteja clădirea, ne-am apucat să terasăm și să taluzăm versantul. Am îndepărtat astfel apele de clădire și am constatat că avem și un teren care ar putea fi cultivat. Trebuia, pentru securitatea clădirii, să-i facem un gard. L-am făcut cu materiale de la demolări. Ceva sirmă se mai găsește. După ce am nivelat terenul și am îndepărtat scamele și celelalte buruieni, ne-am dat seama că de fapt noi amenajaserăm aproape 3 hectare de pămînt tocmai bun să cultivăm ceva pe el. Atunci ne-am adus aminte că pînă nu de mult am fost țărani. Asta a coincis cu indicația dată de tovarășul Nicolae Ceaușescu de a se înființa pe lângă unitățile socialiste gospodării-anexă. Am folosit toate materialele care alădă se aruncau: rame rămase de la pomul de iarnă, materiale de la demolări, nisip rămas de la lucrările efectuate pentru întreținerea sălii. Sintem afiliați la o cantină care ne aduce mîncarea gătită la bufetul din incintă sălii. O parte din produse le-am valorificat la cantină. O parte le-am vîndut la prețul pieței personalului nostru. Ideea e simplă: cel care cumpără de aici nu se mai duce în piață. Gospodăria-anexă este un mijloc de a produce în plus. Aceasta este scopul ei. Cu această ocazie răspund și celor care au vrut să ne descurajeze la început: că noi vom munci și cînd totul va fi gata alții ne vor fura roadele muncii. Întîi să producem, ne-am zis. Nu ne-a furat nimeni nici un fir de salată. După aproape 3 ani de cînd am început, ne putem lăuda cu rezultate destul de frumoase. Am avut pentru cantina noastră salată, ceapă, usturoi și alte legume.

— Bănuim că nu v-ați oprit aici.
— Un lucru bun decurge din alt lucru bun. Tot din materiale din demolări am construit niște cuști pentru iepuri. Am plecat în vara anului trecut de la 21 de iepuri. 17 i-am cumpărat. Trei iepuroaice le-am primit de la un pensionar care le creștea într-un balcon și care ni le-a dăruit. Am mai primit tot de la un pensionar un iepure de rasă. Am mai făcut un rînd de cuști pe care le-am amolansat în clădirea utilajelor frigorifice de la care a pornit totul. Știti cîți iepuri aveam doar după o jumătate de an?

— Cîți?
— 350. O să mă întrebați cum îi valorificăm. Ei bine, nu-i putem valorifica. Grija pe care o avem acum este să nu-i mai lăsăm să se înmulțească. N-avem cui să-i vîndem. Gospodăriile-anexă s-au înmulțit, mai toate întreprinderile au înteles îndemnul de a se folosi orice teren, orice inițiativă și posibilitate, însă s-a omis să se înființeze o întreprindere care să valorifice rezultatele, să preia, de exemplu, iepurii și să-i valorifice industrial. După știința mea, numai în sectorul nostru trebuie să fie 5-6 mii de iepuri care așteaptă să fie valorificați. Nu mai punem la socoteală pe cei crescuți în scoli. Același lucru se întîmplă și cu întreprinderile care cresc rațe sau curcani. Această problemă trebuie să fie reglementată cît mai repede. Iepurii cresc cu pîne rămasă de la cantină sau adusă de acasă de personal, cu fin sau tarbă și cu ceva concentrate. Cred că iepurii crescuți în gospodării-anexă sînt mai rentabili decît cei crescuți în complexe industriale, unde sînt hrăniți în cea mai mare parte cu concentrate.

Bineînțeles, am avut curiozitatea să vedem iepurii despre care am scris pînă acum. Sînt frumoși și bine îngrijiți. Vă asigurăm că ei sînt crescuți chiar prin muncă voluntară. Pe lângă personalul unității, controlorii de bulete, în cea mai mare parte pensionarii, vin dimineața și citeva ore pe zi muncesc în gospodăria anexă, mai încet, dar temeinic. Sănătate pentru ei și bunuri materiale pentru societate. Mulți dintre ei stau la bloc și e o plăcere să

muncească în aerul curat care înconjoară „Polivalenta” citeva ore. Și dacă ridici ochii de la clădirea care adăpostește utilajele frigorifice, de la care a pornit totul, pe versantul acum taluzat și terasat se văd cei 334 de puii de prun, cires și cais care au fost sădiți chiar în zilele acestea. Iar tovarășul Ion Breazu ne spune simplu: „În trei ani sînt pe rod”. Din mijlocul lor ne arată ceva mai în vale citeva grămezi de pămînt care așteaptă să fie nivelate. Era tot un lot de pămînt moșinos care nu folosea nimănui. La anul va folosi. Încă nu s-au hotărît ce vor semăna acolo. Probabil, lucernă pentru iepuri, dacă problema valorificării lor se va rezolva pînă atunci.

OPREA GEORGESCU

Pînă una alta, trăind de la o zi la alta

La Băicoi, ideea gospodăriilor anexă nu este nici mai nouă și nici mai veche decît pe alte meleaguri și orice numărătoare a rezultatelor, pe acest tărîm al chivernisirii locale, începe cu ce e viu. Și cînd începe, inevitabil, începe de la motelul Paralela 45, poarta spre lume a băicoienilor, cartea lor de vizită în ordinea turistică a lucrurilor. Și am notat: trei porci. Puțini, dar nu mai puțini decît trebuie motelului în acest sezon, cînd roșul lui nu este să inunde șoseaua națională cu porci. Cu cei crescuți la șchele de extracție, spitalul orășenesc, spitalele de boli cronice și pe lângă unitățile de alimentație publică, Gheorghe Jipa, vicepreședintele consiliului popular al orașului, adună vreo 57. Într-adevăr, nu se știe de unde sare iepurele, dar la Băicoi nu prea sare: în gospodăriile anexă ale localității abia pot fi găsiți 11. Însă, versat în relațiile cu ziaristii, tînărul vicepreședinte ține asul în mîncă. Așa aflăm că numai cantina restaurant I.U.P.C. crește în gospodăria ei anexă nu mai puțin decît 53 porci. Dacă punem la socoteală și faptul că patru porci s-au născut chiar în dimineața zilei cînd am ajuns noi acolo fa 57. La I.U.P.C., deci, se creșc tot atîtea vietații care grohăie cite în toate celelalte unități din Băicoi. Să vedem cum și cu ce pref.

Intimplător, am căzut la I.U.P.C. într-un moment cînd era poate mai bine să ne plimbăm pe alte coclauri. Anume, chiar în ziua cînd fostul cantinier Florea Dragomir preda întreaga gestiune succesoriului său Justinian Bunghez. Florea Dragomir a pus pe roate această cantină modernă, unde mîncă zilnic peste 700 de oameni. La 1 noiembrie 1980, înfloritoarea ei gospodărie anexă tot pe spinarea sa a stat. Și l-am întrebat: aveți necazuri? Și interlocutorul ne-a răspuns, apăsător: dimpotrivă, am avut necazuri... Vrînd să spună că munca și tot ce a fost greu au rămas de acum în urmă. Asumîndu-și prea multe sarcini, Florea Dragomir a neglijat evidența gestiunii sale și ponoasele lui de astăzi se trag de la incurcătura hirtiiilor. Totuși, mulți din Băicoi, printre care și oamenii cu importante răspunderi obștești, ni l-au recomandat ca pe un cantinier harnic.

Cele mai multe necazuri dintre cele date de Florea Dragomir la spate sînt cele legate de gospodăria anexă, de creșterea celor 57 de porci. De regulă, hrana lor se alcătuiește din resturile rămase de la masa, din alimentele și legumele care cad la sortare, din sfecla și porumbul cultivate pe lotul de 4000 mp primit în sprijin de la primărie. Însă toate acestea, spun îngrijitorii Ion Irimia și Zaharia Balici, nu prea ajung. Mai trebuie ceva. Iar Margareta Jilăveanu, directoarea I.C.S.M.-ului local, care împarte cu I.U.P.C. grijile acestei gospodării anexă, ne asigură că una dintre principalele piedici din calea dezvoltării ei o reprezintă imposibilitatea procurării țarîtorilor și a uroaielor pe cale legală și la preț de stat. Ieșind din biroul dinsei, ne-am continuat investigația pe cont propriu și am aflat niște lucruri revelatoare, de povestit pe indelete. I.U.P.C., într-o vorbire mai omenească, înseamnă întreprinderea de utilaj pentru prelucrarea cauciucului și produce exact ce scrie pe firma ei. Dacă ar produce chiar cauciuc și obiecte din cauciuc, treburile de toată ziua ale gospodăriei sale anexă ar sta cu totul și cu totul altfel. În imediata vecinătate, la Uzina de anvelope din Florești, nici un client din sectorul agricol nu îndrăznește să-și pretindă cota de pneuri fără a aduce și ceva furaje în traistă. Asta nu e o lege scrisă, însă, de la o vreme, convențiile nescrise par să se respecte mai abilit decît legile scrise. Iar cine nu fabrică produse cu căutare în mediul rural stă cu mina întinsă la mila unuia și a altuia. Cum se stă și la I.U.P.C.

Dacă stăruim și socotim bine, grijile mari ale gospodăriilor anexă, și la Băicoi, și aiurea, nu stau departe de grijile producătorilor individuali. Ciudat este faptul că, pînă la urmă, într-un fel sau în altul, furaje tot se procură. Se face cuiva cu ochiul, se stă pe la diverse uși cu palaria în mînă și cu lacrimile în ochi, se practică trocul, se telefonează

la verișori și la alte neamuri, cineva își aduce aminte că are un coleg de liceu într-un loc unde s-ar putea obține nu un autocomion, dar măcar un sac de țărițe și în ultimă instanță se apelează la organele locale. Și organele locale, cum ne-a incredințat destoinic Gheorghe Jipa, fac și ele ce pot.

MIHAI PELIN

Un nene cu autoritate la iepurii de casă

Lui Ștefan Feleșco i se spune „nea Fane” și nea Fane arată ca atare: voinic, amabil, cu mișcări tihnite. Ștefan Feleșco e vulcanizator la unul din atelierelor Întreprinderii de articole din sticlă, aflată în Bulevardul Ion Șulea 299-301, iar prestigiul de nene îl are atît din feul lui de a fi cit și din priceperea sa, de dată mai recentă, în creșterea iepurilor de casă. Ce legătură există între o fabrică de sticlărie și o fermă de iepuri, iată ceva ce merită a fi povestit.

Întreprinderea de articole din sticlă e nouă, bine dotată și bine exploatată, eficientă în tot ce are în plan și în tot ce-și propune și, ca atîtea unități industriale mari ce-și fac, pur și simplu, treaba fără să dea bătaie de cap nimănui, mai puțin cunoscută. La I.A.S.B. se produc pahare, sticle, eprubete și, în general, cam tot ce se cheamă recipiente în cantități de-a dreptul uriașe. În plus, I.A.S.B. are una din cele mai frumoase gospodării anexă din Capitală și, probabil, din țară. Cînd spun „frumoasă”, nu înțeleg neapărat mare. Gospodării anexă mai mari vor fi existind încă destule, dar niște grădini și crescătorii de animale atît de îngrijite, de productive pe suprafețe minime și necesitînd o cheltuielă atît de redusă, e puțin probabil să mai fie. Toate aceste gospodării anexă sînt, pînă la urmă, o chestiune de bunăvoință ori, mai corect zis, de talent gospodăresc. Nimeni nu-ți face o vină dacă nu obții, în grădinele de zarzavat anexă, producții de veritabil grădinar. Totul e să scoți ceva legumă după un pămînt care altfel n-ar fi dat nimic. Principiul oricărui început pare acesta: decît nimic, mai bine ceva, nu contează cît. La I.A.S.B. s-a pornit cu un alt principiu: decît nimic, mai bine tot. Al doilea principiu al organizării muncii la gospodăriile anexă e tot atît de paradoxal: munca de grădinar șef ori de îngrijitor de animale e dată în seama cite unui „nene”, adică a unui om cărui îi place să grădinărească și are drag de animale. Ștefan Feleșco locuiește în Giurgului. Se trezește zilnic la 4,30, străbate Bucureștiul de la un cap la altul, ca să ajungă devreme la iepurii lui, și hrănește și-i mingie, poartă halatul alb cu un aplomb de dascăl universitar veterinar, iepurimea foiește și arată semne de simpatie la sosirea în crescătorie a lui „nea Fane”, e o curățenie aici pe care ar trebui s-o învețe chiar unele instituții sanitare și, în general vorbind, toate dovedesc lucru de profesionist. Atît construcția fermei și a cuștilor, atît sistemul de alimentare, de adăpare și de eliminare a deieștilor, cît și ventilația, accesul la fermă, reproducția. Întreprinderile din Capitală care vor să ia amîn-țea la o crescătorie de iepuri model, nu trebuie să meargă neapărat pînă la Piatra Neamț, unde există, e drept, crescătorii model de iepuri. E de ajuns să ia legătura cu inginerul Grigore Togan, directorul Întreprinderii de articole din sticlă, și să vadă ce a ieșit din ambiața lui și a oamenilor pe care-i conduce.

„Cînd am pornit la realizarea gospodăriei anexă — spune Grigore Togan — am făcut o documentare la fel de serioasă ca atunci cînd ne propunem să construim o secție nouă în fabrică. Pentru crescătorie de porci de 150 de capete am luat știință de la Bragadiru (cu tot cu elementele de proiect), pentru ferma de iepuri, am mers la „Avicola” din Piatra Neamț, unde directorul Dobrin e mare specialist și un om cu idei. Noi aveam de rezolvat o problemă specifică: cum să obținem zarzavaturii și carne pentru cantină cu o forță de muncă minimă. La porci nu-i nevoie decît de două ceasuri de lucru zilnic, la iepuri și mai puțin, la grădina munca e destindere și un spor de aer curat și sănătate. Maistrul Ștefan Iofciu, de la secția întreținere, care a fost diriginte pe șantierul întreprinderii, pe vremea cînd o construiam, a fost omul cheie și la organizarea gospodăriei anexă. Acum, asigurăm cam 40% din necesarul de legume al cantinei din grădina proprie, iar carnea, 80% din necesar îl avem din ferma de porci. Oamenii au primăvara ridichi, ceapă, usturoi, salată de la bufetul de incintă. Mai ajutam cu carne și legume și cantinele. Întreprinderii chimice Du-dești și a Întreprinderii de textile „7 Noiembrie”. Nu avem o grădină prea mare — 4000 mp. în curtea întreprinderii și 6000 mp. în grădina mare a Sectorului 3 de pe Bulevardul „1 Decembrie 1918” — dar scoatem de pe ea cam tot ce poate da. Trebuie spus că Sectorul 3 — primărie, conducerea de partid — manifestă o adevărată pasiune pentru crearea de gospodării-anexă, ceea ce e

stimulativ. Chiar lingă noi există una de toată frumusețea, ca să nu mai vorbim de gospodăriile anexă de pe lingă unele întreprinderi din zonă.”

Ștefan Iofciu — care-i vicepreședinte al sindicatului și președinte al comitetului de cantină — observă că masa la cantină e mai ieftină astfel cu cîtiva lei și că din cîștigul gospodăriei anexă pomul de iarnă a dat copiilor daruri de aproape 70 de lei pentru fiecare. „Principiul cîștig, spune el, e însă altul și el nu prea poate fi măsurat: cîștigînd o plăcere și o pasiune, muncitorii noștri își iubesc mai mult meseria și locul de muncă. De aceea e și atîta ordine în întreprindere.”

TUDOR OCTAVIAN

Unii iau masa în oraș, alții o dau

Cînd inginerul Pompiliu Tămășa a venit în '69 de la Satu Mare pe șantierul Întreprinderii de armături industriale, fontă și oțel de la Zalău, al cărui director a devenit între timp, pîrlul Zalău trecea chiar prin locul unde se află acum biroul lui. Șantierul, organizat la început pentru construirea unei întreprinderi mici, cu 1700 de oameni, s-a extins de-a lungul anilor, pe măsură ce s-a conturat cu mai multă limpezime ideea de a se renunța la importul de armături, și așa se face că întreprinderea, în cadrul căreia lucrează 6000 de oameni, a devenit între timp un colos, eum zice inginerul Pompiliu Tămășa, fiind cea mai mare întreprindere industrială din județul Sălaj și cea mai mare, pe profilul ei, din țară, ca volum și gamă de armături. Ea a început să producă în '71 și încă urmează a fi puse în funcțiune noi capacități de producție. Și poate tocmai din cauza aceasta, pentru că întreprinderea nu s-a desprins încă de șantierul care a construit-o, cantina ei a fost deschisă abia în '82, o clădire foarte arătoasă și pe dinăuntru și pe dinafară, ridicată peste drum de întreprindere, al cărui administrator, Szilagy Vasile, e mîndru să poată spune că în anul trecut aproximativ 30 la sută din alimentele preparate au provenit din resurse proprii, din gospodăria-anexă. Alături de cantină, întreprinderii i-a fost dat în folosință pămînt, 3 hectare, pentru a-și face grădina de legume. Tot anul trecut întreprinderea a luat să muncască în acord 20 de hectare cu porumb de la C.A.P. Zalău, înțelegerea fiind să-i revină 20 la sută din producție, ceea ce a însumat, la încheierea socotelilor, în toamnă, vreo 10 tone de porumb. Ceea ce-l face pe Szilagy Vasile să fie de-a dreptul optimist cînd vorbește despre gospodăria anexă, căci dacă anul trecut au reușit să crească, într-o clădire de imprumut, 151 de porci, se înțelege că de-acum încolo, cînd întreprinderea este pe cale să-și construiască o adevărată fermă, vor avea condiții pentru a crește mai multe animale. Un grajd pentru 500 de porci a și fost ridicat la ieșirea din oraș, lingă satul Panic, de către lotul de constructori ai întreprinderii, 120 de oameni și de felurile meserii, în frunte cu subinginerul Vasile Ortolecan și maistrul Nicolae Ielciu. Mai rămîn de construit acolo, în acest an, o clădire în care să poată fi crescute 1000 de păsări și un saivan pentru oi, izlazul fiind pe-aproape iar promisiunea că i se va da și întreprinderii o parte, în folosință, din acest izlaz, fiind certă. Tot astfel, allam, este și promisiunea lui Teodor Pașca, președintele C.A.P.-ului Zalău, că va da întreprinderii să muncască în acest an, în acord, cît pămînt se va încumeta să muncască. Iar din cite ne spune Szilagy Vasile, de această dată muncitorii întreprinderii ar vrea să ia de lucru mai mult de 20-30 hectare. Căci mai înainte de toate, efortul vizibil al celei mai mari întreprinderi industriale din județul Sălaj de a-și dezvoltat gospodăria anexă își vadește însemnătatea în citeva cifre nu planificate, cum se spune, ci realizate încă de pe-acum. Cantina întreprinderii oferă zilnic două meniuri de cite 3 feluri de mîncare, la alegere, fiecare meniu avînd același preț, 10 lei. La cantina întreprinderii se mîncă bine și ieftin, precum se vede, și explicația constă nu numai în îndeminarea bucătarilor Alexandru Ardelean, Ion Szentkiralyi, Maria Crișan sau Cornelia Vescan ci în primul rînd faptul, demn de toată lauda, că la cantina acestei întreprinderi un kilogram de carne de porc nu costă decît 10 lei. Sigur că pentru a costa atît de puțin este nevoie, de fapt, de munca mai multor oameni, nu doar a celor doi îngrijitori, Traian Ardelean și Antal Francisc, și despre felul cum este înțeles acest adevăr simplu depune mărturie, așa cum arătam, chiar hotărîrea muncitorilor întreprinderii de a se angaja să muncască în acord, la C.A.P., o suprafață mai mare decît anul trecut. Desigur, nu poate fi vorba despre o suprafață atît de mare încît cel de la întreprinderea de armături industriale să se îndepărteze de rosturile și datorile propriu-zise ale muncii lor, dar nici atît de mică încît la cantină să se mîncă prost și scump.

DUMITRU ELIADE

„Fiecare se descurcă cum poate. Noi putem, că avem tractoare!“

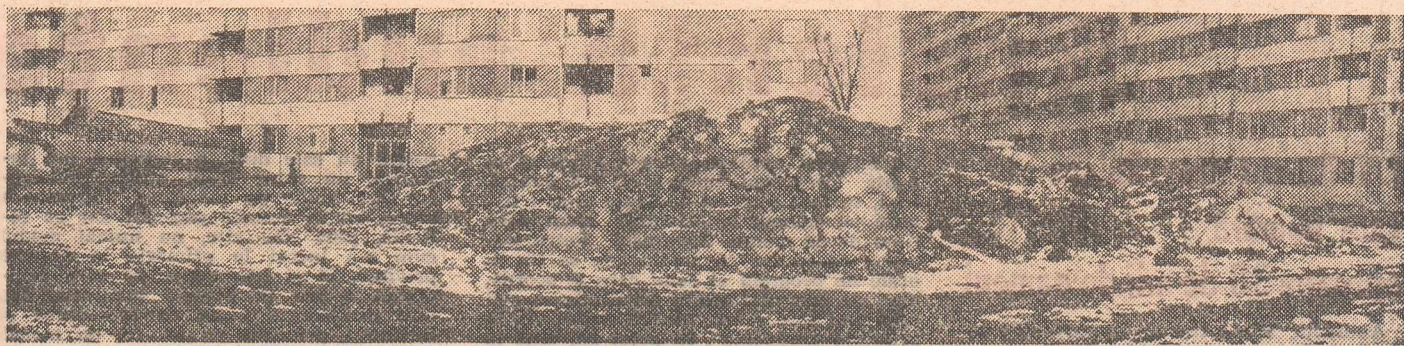
La Consiliul popular municipal Braşov ni se pune la dispoziţie o situaţie a efectivelor de animale din gospodăriile anexe ale întreprinderilor, reţinută la data de 31 decembrie '82. O situaţie care la zi, desigur, nu mai este aceeaşi, dar, în mare, proporţia s-a păstrat. „Tractorul“ a rămas în continuare pe primul loc, după cum „Hidromecanica“ pe ultimul. Un fel de a spune „ultimul loc“, întrucât nici la această oră „Hidromecanica“ nu a ridicat un degetel pentru încorporarea unei gospodării anexe, rămânând, pe amintita listă, unicat: nu şi-a procurat nici un animal — fie el porc, iepure, tăuşaş — nici o pasăre cu care, măcar de ochii lumii, să o pornească la drum. „Nu vrea directorul — ni se explică. Cu toate că nevoia unei gospodării anexe nu se mai pune în discuţie! Au aproape 15 mii de oameni ai muncii, o cantină mare. Dar dacă nu vrea, nu vrea...“

Am încercat, pe parcursul unei zile, să aflăm răspuns la întrebarea de ce unor directori nu le plac gospodăriile anexe. Gheorghe Rusu, director administrativ la „Tractorul“, intră fără menajamente în biec: D.G.A.I.A. Braşov ar trebui, conform indicaţiilor, să-i ajute şi în procurarea porceilor, şi în repartiţiile de concentrate. Nu au primit în decursul unui an — de când „Tractorul“ a preluat gospodăria anexă de la cantină — nici un gram de concentrat. „Nu s-au învrednicit nici măcar să ne răspundă la adresele pe care le-am trimis, dar să ne mai şi dea ceva! Am cerut la F.N.C. Codlea furaje măcar pentru porceii mici — deci până la 1.000 kg/lună. Nici atâta nu s-a putut! Cui îi pasă de porcii noştri?! Lăzina după care trebuie să-i creşti este „Fiecare să se descurce cum poate!“ Noi putem!“

Cum, necum, cei de la „Tractorul“ au ajuns să aibă aproape 900 de porci. Mai cu ajutorul tractoarelor, prin relaţiile de... înţelegere, mai cu gura mare să li se dea teren pe care să cultive furaje — sfeclă furajeră, a cărei sămânţă şi-au procurat-o de la C.A.P. Dinias. S-au gospodărit oamenii, s-au dat peste cap pentru treaba asta şi, iată, ferma merge nu bine, ci foarte bine. Au vreo 7 hectare ale lor, au mai procurat şi altele — teren inundaibil pe care au amenajat heleştee — 3 la Stupini, unde au ferma, pentru pescuitul cu undiţa, şi alte două heleştee la Vulcan, care au un luciu de apă de 3,5 hectare şi unde pescuitul se face industrial. Scăzând ce s-a cheltuit cu cumpărarea puietului şi repopularea lacurilor, pe lângă îmbunătăţirea mîncării la cantină, s-au ales şi cu un venit, numai după peste, de 54 mii lei. Le dă mina acestor oameni să vorbească despre necazurile lor cită vreme interesul pentru gospodăria anexă este mereu în creştere. Cînd au preluat-o de la cantină erau vreo 75 de porci, grajdurile nişte dărăpănături, terenul din preajmă — fineaşă inundaabilă. Au pus mina cu toţii, au ridicat două grajduri noi, moderne, şi-au făcut şi încălzire la fermă — transmînd aci o centrală de cartier desfiinţată, întreţinută cu deşeuri petroliere, şi-au fixat citiva oameni — doar citiva — cărora le-au amenajat acolo, în cîmp, case cu încălzire centrală, şi-au adus şi un tehnician veterinar, sub dirijarea căruia s-a înfiinţat şi o crescătorie de iepuri. E drept că toţi aceşti 6 oameni sînt „mascaţi“. Adică, fochişti nu sînt pe post de fochişti, ci de muncitori, tehnicianul veterinar este un muncitor cu înaltă specializare, dar aceste mici, să le zicem, ilegalităţi nu supără pe nimeni cită vreme ferma lor merge foarte bine. Problema problemelor este însă cantina. Nu este a lor, a celor de la „Tractorul“, ci a ICSAAP-ului: cantină restaurant. Cu ce-i ajută pe cei de la cantină ICSAAP-ul? Cu sfaturi! Atît! Întreprinderea le plăteşte curentul, tot ea vesela şi toate cele necesare ce se ivesc pe drum. „Dacă ar fi a noastră, le-am da celor din secţiile calde cite o masă gratuită, am reuşi astfel să fixăm oamenii în uzină, creîndu-le acest avantaj. Pentru că, ţinînd cont de realităţile întreprinderii noastre, ne-am permis să dăm cantinei carnea la preţul nostru de cost — sub 20 de lei — şi nu la aproape 30 lei cu cit se dă în prezent. Măcar doi ani, experimental, să ni se dea nouă cantina şi vom dovedi tuturor cum ştim să ne gospodărim!“ — pune punctul pe „i“ directorul Rusu.

Cu toate că şi la întreprinderea „Rulmentul“ se merge pe aceeaşi schemă a relaţiilor fortuite („aveţi nevoie de cuţite noi sau de rulmenţi? Şi noi avem nevoie de hrană pentru porci!“), rulmentiştii, la această oră, sînt, ca să ne exprimăm ca ei, decepţionaţi. Au şi ei, începînd cu acest an, o hală modernă, cu o capacitate de 400 capete, în cîmpul comunei Simpetru. Au însă doar 17 porci — din peste o sută citi au avut anul trecut, crescuţi la un particular. Şi asta pentru că, deşi şi-au procurat, „pe relaţii“, concentrate pentru porci care vor veni, nu au căldură. A uitat proiectantul să prevadă în modernă hală încălzirea! Şi de aci necazurile! „Cum să creşti porcii în această gheţarie?“ Au totuşi speranţa unei primăveri cu reuşite.

GEORGETA ŞTEFANESCU

Ce se ascunde în spatele... scuzelor?

Început de săptămîină. La primele ore ale dimineţii. Pe şoseaua Mihai Bravu colţ cu Dristor a apărut un nou bloc care îmbracă intersecţia. Lucrurile la prima vedere arată frumos, iar blocul îşi asteaptă locatarii. În prezent se munceşte la vîltorele spaţiilor comerciale de la subsolul clădirii. Cei care au lucrat sint constructorii de la Grupul 4, Şantierul 2. Dar, nu aceleaşi cuvinte de laudă se pot spune şi după ce priveşti în spatele blocului. Constructorii au depozitat, aici, tot ceea ce aveau de aruncat: moloz, fiare, cutii, citeva roabe şi urmele unei varniţe. Şi fiindcă există un loc de parcare pentru autoturisme, cel care îl folosea trebuie să facă un întreg slalom printre butoaiele şi mormanele lăsate aici. Prima noastră cunoştinţă este Diana Ana, muncitoarea la respectivul şantier. Ne arată baraca maistrului Dănilă. Pe maistrul nu-l găsim. Diana Ana ne spune că probabil „a plecat cu treburi la sediul şantierului. Mai aflăm de la interlocutoarea noastră că, în urmă cu citva timp, lucrurile se prezentau mult mai rău. Mormanele de moloz erau mari cit un munte. Ele au mai dispărut. Dar, avem toate promisiunile că atunci cînd se va termina şantierul totul va arăta ca-n palmă. Desigur asta am mai auzit-o noi. Pînă atunci, dorim locatarii succese în escaladatul mormanelor... Lîngă centrul de difuzare a presei lucrurile se prezentau altfel. Citiva muncitori, cu lopeti şi tirnăcoape, au primit sarcină să facă bordura care a fost, spun, ei, distrusă de către constructori. Dar, pămîntul fiind îngheţat este tare ca piatra. Cînd se dă cu tirnăcopul ţese scînteii. În această situaţie muncitorii de la A.D.P. nu pot lucra. Unii s-au dus să procure un picamer, iar alţii au plecat să cumpere cite ceva de mîncare. A rămas ca să păzească uneltele Gheorghe Zamfir. Acesta ne spune că ei au sarcină doar să repare bordura. Cit despre stilul care stă într-o parte şi pe care a fost cîndva instalat un

semafor, nu s-a primit nici un fel de indicaţie. Probabil după ce se va repara bordura se va repara şi stilul. Era ora 10 şi lucrătorii A.D.P.-ului aşteptau în continuare utilajul care avea să-i ajute să spargă pămîntul. Şi dacă nu va fi trimis întrebăm? „Atunci îl vom aştepta şi miine. Dacă nu vine nici miine, încearcă Gheorghe Zamfir să ne explice, aşa, ca un mare specialist, bordura va fi reparată săptămîina viitoare.“

Ca din pămînt apare Constantin Răducanu care, aflăm, este maistrul la A.D.P. şi, bineînţeles, responsabil cu respectiva lucrare. Primim toate garanţiile că în cel mai scurt timp picamerul va fi aici. „Constructorul, ne spune, şi-a cambătut joc de tot ceea ce exista în acest colţ. A dărîmat cei doi stilpi ai semafoarelor şi a stricat şi căminele electrice“. Iar cei de la A.D.P. n-au nici o posibilitate să le repare. Nu se pricep, n-au specialiştii şi apoi nu le intră în atribuţii. Aşa că problema numărul unu, pentru ei, este să vadă bordura reparată chiar dacă lucrurile sînt făcute de la coadă. Dar, gîndim noi, probabil după ce bordura va fi gata constructorul îşi va aminti de ceea ce a stricat şi lucrurile vor fi luate de la început. Desigur cu spartul bordurii...

Iată două străzi: Vulcan judeţul şi Carolian judeţul. Ele, în timp, au devenit un fel de depozite ale constructorilor. Aici îşi desfăşoară activitatea şi un depozit de sare amestecat cu nisip al I.T.B.-ului. Citiva muncitori stăteau într-o baracă şi ne spuneau că n-au altă sarcină decît să aştepte. Ce? „Vremea rea, fiindcă ei sînt la intervenţii“. Dar, lîngă muntele de sare, constructorii au mai făcut o imensă „jadă“ în care au aruncat tot ceea ce nu mai aveau nevoie sau chiar materialele de care mai aveau trebuinţă. Sediul şantierului numărul 3 aparţinînd de grupul 4 este pustiu. Toţi sînt plecaţi cu treburi pe la diferite puncte de lucru. Doar la întreţinere reuşim să-l găsim pe mecanicul Constantin Sofronie şi pe meca-

cul şef Nicolae Vintilă. Împreună cu şeful mecanicilor încercăm să desoperim misterul mormanului de materiale şi gunoaie aruncate. Dar din capul locului, aflăm, că în nici un caz nu aparţine şantierului cu numărul 3. Cei de aici au stricat doar drumul care intră în bulevardul Mihai Bravu. Adică asfaltul care a devenit un fel de bazin în care se depozitează apa de ploate rămasă încă de astă toamnă. Mai aflăm de la Ion Nicolae, maistrul la lotul remedieri, şantierul numărul 1, că „depozitul“ nu aparţine nici respectivului şantier. Aşa sînd lucrurile mai avem de pus respectivului grup de şantiere doar o singură întrebare: pînă la urmă cui îl aparţine imensul munte de pămînt, de fiare, borduri, tablă... etc? şi o întrebare pentru Administraţia Domeniului Public: Cînd se va termina de construit aleile din spatele blocurilor din zona rezidenţială?

SORIN POSTOLACHE

„La început am avut necazuri, am păţit ca Zorba grecul cu funicularul“

(Urmare din pag. 1)

atunci, zice primarul Ioan Pop, şi mai ales după viiturile din primăvara anului 1970, a strîns citiva „prunci de ţărani“ în ai căror ochi a citit ceea ce tocmai vroia ei să le spună. Printre primii care au urcat pe mîgură cu uneltele de lucru au fost Nicolae Dunca, profesor, Florian Mocanu, funcţionar, Traian Pop, magaziner, Ştefan Socaciu, mecanic, Victor Lupău, şofer, Traian Nan, miliţian, Valeriu Ciortea, pădurar. Şi aşa cum soarele încălzeşte sisturile cristaline de sub pojişta de pămînt de pe mîgură iar căldura verii urcă prin corzile viţei-de-vie şi ajută să se coacă strugurii de la Şimleu Silvaniei, tot astfel au prins curaj să se infierbinte la lucru iar vederea viilor noi, care s-au întins de-atunci încoace deasupra oraşului, a făcut să încolţească pînă şi în piatra unor năruiri de gîndire mai vechi adevărul că oamenii nu le lipsise niciodată, de fapt, vrednicia. „Cînd am văzut că ni se îngăduie să ne creăm un teren ambiant, eu, Gavrilă Gal, fecior de ţaran şi director la I.G.O., m-am bucurat. Am tras brazde de cite 60 de centimetri cu fraţii mei Dumitru şi Vasile şi am pus 36 rînduri de vie pe şpalieri, 400 de butuci. Se sălbăticesc dealul şi nu se putea să mai stăm şi să aşteptăm să vină lupii, dintr-acolo, în oraş“. Gavrilă Gal îşi munceste via, bineînţeles, în orele libere, mai puţine spre scara zilelor de lucru şi mai multe duminică, şi se lasă ajutat cu plăcere de soţia sa, Ileana, şi de cele două fete ale lor, Marinela şi Sanda. Via lui se află chiar lîngă fundaţiile cetăţii Dacivă, pe coama mîgurii, în locul numit Dealul Varului. Într-acolo, zice, ar fi de construit un drum pentru ca turiştii să poată urca mai lesne, ca şi arheologii pe care el îi judecă aspru că n-au venit să cerceteze mai pe îndelete locul acesta ale cărui taine nu vor fi ieşit toate la iveală odată cu descoperirea tezaurului ce stă, de cînd a fost descoperit, în vitrina unui muzeu de la Viena. Acel colier dublu de aur, datat din veacul al 4-lea şi avînd insirate pe el o scîmă de reproducere, în miniatură, ale unor unelte printre care şi un cosor şi o foarfecă de tăiat via, este împodobit cu cinci foi de viaţă stilizate şi aduce dovada unei indeltniciri străvechi, de dincolo de pragurile de jos, zbuicimate, ale istoriei. Nu-l vorbă că nici pragul de sus, atîns mai încoace, odată cu declararea mîgurii ca loc „neproduktiv“, n-a fost mai puţin zbuicimat. Cînd Lucian Tegeş, maistrul

la fabrica de mobilă, a plecat dintr-un sat de pe-aproape, în '56, şi s-a hotărît să se stabilească la Şimleu, viile începuseră să incline către paragină şi să se piardă. Acum are şi el 5 ari acolo, sus, unde numai în iarna aceasta a urcat 36 de saci cu bălegar pe care i-a dus în spate, căci altfel n-avea cum, şi i-a deşertat acolo nu dintr-odată, ca să scape mai repede de-o grijă, ci a stat şi-a asezat cu pumnul, la rădăcina ficăruia dintre cele 300 fire de viaţă, preţiosul îngrăşămint. Asta fiind o nimică toată pe lîngă migala cu care a muncit mai înainte pentru a curăţi locul şi a planta via. „Ce-a fost aici, zice la rîndul lui Ioan D. Marcovschi, a fost muncă de ocazie la care oamenii au intrat singuri şi la care altfel nu s-ar fi învoit nici pentru o căciulă de bani pe lună“. În urma acestei munci, ale cărei temelii sînt cu totul altele, bineînţeles, decît celea ce-ar fi ţinut ca oamenii să-şi bătătoarească palmele muncind la vie şi apoi, dacă ar fi vrut să bea un pahar de vin, să fie nevoie să şi-l cumpere. Ioan D. Marcovschi îşi simte parca mai usor pînă şi briul de fier cu care s-a pricosisit la sfîrşitul lui august '44. Mort ar fi fost, zice, dacă n-ar fi avut norocul să nu fi mîncat două zile la rînd înainte de clipa aceea care s-a înverşunat brusce pe el, lăsîndu-l să fie secerat în mijlocul Bucureştiului de o rafală în timpul unui asalt asupra inamicului întărit, dintr-un cuib de mitraliere, chiar lîngă clădirea postului naţional de radio. Doi ani s-a zăbînt prin spitale şi-a simţit pe obraz răsufierea morţii dar a învins şi în acea luptă plină de suferinţă şi a putut urca după aceea, o viaţă, ca tehnician agronom. Acum are 63 de ani şi de cînd s-a pensionat îşi petrece zilele, de primăvara pînă toamna, mai mult pe coasta mîgurii, unde are 5 ari de vie şi o mică plantaţie de căpşuni şi coacăz negru. Vara îl mai ajută şi fiul lui, Claudiu, profesor de matematică la Beiuş, cînd se întoarce la casa părinţilor cu soţia sa, Aurica, tot profesoară, şi cu fetiţa lor, Claudia, de 6 ani, pentru care a merge „la bunicu, la vie“ înseamnă nu o poveste mincinoasă ci o realitate plină de promisiuni. Cu astfel de amintiri, dar despre viile cele vechi, a crescut şi Vasile Socaciu, maistrul instalator, născut chiar în anul cînd Ioan D. Marcovschi a început să poarte briul acela de fier. Împreună cu tatăl său, Ioan, şi cu fraţii săi, Dumitru şi Florin, Vasile Socaciu a avut de lucru un an încheiat pentru a alunga pădurea ce se înstăpînise în locul viilor. A găsit acolo şi sălaşuri de mis-

treji. Şi s-a speriat că rămîne şi văduv, după ce un şarpe s-a aruncat din desigur pe care le defrişau şi-a muşcat-o de mină pe nevastă-sa, Florica. Prin picla vegetală ce se revărsase pe Măgura Şimleului, oamenii şi-au tăiat drum din greu, cu toporul, cu tirnăcopul şi chiar cu ranga de fier atunci cînd a fost nevoie să spargă stîncă pentru a face terase noi, dar pînă la urmă a izbutit şi au adus pămîntul să fie mîngiat, din nou, de lumină.

„N-aveau ce face înainte, mulţi băteau circumile, asta e adevărul, zice primarul Ioan Pop. Şi-acum e o plăcere să-1 vezi cum urcă, împreună cu familiile şi cu prietenii, şi muncesc de zor. Ei îşi pun acolo şi legume, nu mai aşteaptă să ia totul de la aprozar. Şi în fiecare an, la 14 septembrie, facem o expoziţie la Casa de cultură, unde aduce fiecare tot ce i se pare mai arătos, struguri, legume, fructe de pe mîgură. Celor ce-am văzut că sînt mai harnici le înmînam atunci o scrisoare de mulţumire din partea primăriei, căci tot ce fac ei nu este numai o distracţie de duminică sau un fel de sport ci şi o contribuţie foarte importantă la autoaprovizionarea oraşului“. Unuia singur nu-i poate adresa primarul scrisoare de mulţumire, şi acela este chiar el, primarul Ioan Pop, a cărui vie e un fel de colecţie, cuprînzînd pînă acum 27 soiuri de via nobilă. Aşa cum spune, mulţumirea lui este că a fost înţeles şi ajutat de către organele judeţene de partid şi de stat şi că astăzi cam la o mie ajunge numărul celor ce-au urcat pe mîgură pentru a-şi încorda ambliia şi priceperea într-o muncă dură, dar nu fără folos. Unul dintre ei, Alexa Acsadi, timplar, maistrul-instructor la Liceul de filologie-istorie, se bucură de o anume celebritate prin partea locului ca inventator al unei sape rotative, acţionată de un motor de mobră, tocmai bună pentru prăşit via. A făcut uneltele asta acum trei ani. „Am ştiri, zice el acum, că se va face şi la fabrică“. Alexa Acsadi a avut ideea ca pînă la via lui şi ale citorva fraţi şi surori să construiască un teleferic. „Un cumnat, Mircea Dobrescu, avea întimplător acasă niste şine de metal. Am mai făcut rost de un cablu uzat, de la fier vechi, şi împreună cu fratele-meu, Iuliu, care e strungar, am făcut un sistem de macarale. Am lucrat din '74 pînă în '77. Cimentul pentru stilpi l-am dus pe coasta mîgurii cu targa. Telefericul urcă pînă la 300 de metri. La început am avut necazuri, am păţit ca Zorba grecul, aşa s-a zis, nu ştiuserăm să facem un sistem de frinare corespunzător. Dar acum n-avem probleme nici în sus, nici în jos. Ne-a costat vreo 20.000 de lei, nu mai mult“.

Cînd soarele trece peste Măgura Şimleului, lumina lui nu se mai pierde prin bălăşurile unei întunecimi jilave. Cit despre oameni, e ştiut: dacă ei vor, totul se poate.

Audiența audiențelor

I. T. B., o întreprindere care numără aproape 30 de mii de oameni

Audiență, zilele trecute. Solicitanți: 50 de inși. Cei mai mulți bărbați. O comisie îi aștepta pentru a le asculta păsul și a încerca să-i satisfacă. Dacă era posibil. Mai înainte de a înfișa câteva cazuri, trebuie spus că, mai mult decât probabil, în puține instituții pot fi întâlnite cauze atât de diferite ca cele de la I.T.B. și, în același timp, că fiecare caz echivala cu o radiografie fidelă a caracterului, mediului, sincerității celui venit să-și caute dreptatea iar pe ansamblu se contura foarte clar un fenomen sociologic desigur specific I.T.B.-ului, care-și recrutează personalul din medii surprinzătoare de diferite, pentru mulți dintre cei care poartă ecusonul acestei instituții, prezența lor în cadrul întreprinderii de transport reprezentând, pur și simplu, o ultimă (și uneori disperată) soluție de viață. Nu toți înțeleg acest adevăr la timpul potrivit.

Tinărul Iancu Gheorghe este transferat tot în cadrul I.T.B.-ului pe un alt post. I se oferă cinci variante, adică tot atâtea locuri de muncă și este asigurată că aceea care l-a recomandat a fost chiar întreprinderea și că oriunde ar munci, în cadrul acesteia, va putea răspunde solicitărilor amintite. De asemenea, o situație care-și putea găsi soluția la audiența anterioară. Conducerea I.T.B.-ului i-au fost necesare doar câteva minute spre a-l liniști pe Iancu Gheorghe, care a acceptat una dintre variantele, propuse, plecând liniștit acasă.

Vin la rând unii care vor să se întoarcă la I.T.B. Poiană Victor fost șofer, ajuns pe la Brașov, motivează despărțirea de I.T.B. prin comportarea schimbului său de pe mașină, care n-o îngrijea ca el. Din discuții reiese că omul are și alte griji: va fi demolat, copilul mic are nevoie de îngrijiri (câmin), etc. De ce nu i-a aprobat revenirea tovarășul Moise, de la „exploatare”? Fișa (oglinzind fidelă a întregii activități a tuturor celor care muncesc la I.T.B.) mai limpezeste nelămuririle comisiei: Poiană Victor a refuzat să iasă în traseu și a fost penalizat cu o reținere de 5 la sută din retribuție, a mai lipsit și nemotivat două zile, fiind din nou penalizat. Se pare că tovarășul Moise avea motive să nu-i aprobe revenirea. Oricum, intrucit șoferul protestează și are explicații pentru abaterile din fișă, este rechemat peste 10 zile, timp în care se vor face cercetări amănunțite, pentru a se putea decide aprobarea cererii sale sau respingerea ei.

Florea Iulian, om tânăr, vrea și el să revină, tot ca șofer la I.T.B. În 1981 i s-a desfășurat contractul de muncă cu un articol sever: 130 litera „i”. El afirmă că era bolnav. Căsătoria i s-a distrus, în aceeași perioadă... Din fișă (argument cu duritate de cristal) reiese că a absentat nemotivat de la serviciu 9 zile! Corect, Florea Iulian consimte. (Nu la fel făceau alții). Afli că I.T.B.-ul nu reînca-drează oameni care au părăsit instituția pe motive disciplinare, cum era cazul său. Petentul insistă: dacă nu mă încadrează în i mi la lucurile din casă, mi stric și a doua căsnicie, mă îmbolnăvesc din nou. Argumente reale. Ca și hotărîrea conducerii I.T.B.-ului de a nu face excepții, în atare situații. I se indică totuși câteva întreprinderi din Capitală, unde există disponibilități în schemă. Omul și le notează. Concluzia: dacă va prezenta adeverința de reincadrare, I.T.B.-ul îl va scuti de plata școlarizării. Florea Iulian acceptă.

Gheorghe Petre, mic, tucuriu și dispus să negocieze („mi-e și rușine c-am venit”, „am făcut o mare greșală, dar am cinci copii, unul paralizat, am lucrat 17 ani la I.T.B.”), a intrat în conflict cu legile ca să nu zică că a escrocat, știe că nu mai poate fi șofer de taxi (presupunem gestione), dar solicită post pentru soție și băiatul cel mare (16 ani) care altfel „se golănește”. I se oferă și lui de lucru, dar i se pare greu. E bolnav. Se gîndește la copii. E drept, ciștiga „două mii, două mii jum'ate, dar ca să fiu sincer de tot, simbăta și duminica rămîneau cu o sută jum'ate ori două. Ehe! Ce prost am fost!”. Cineva întreabă: „Dar atunci,

atunci nu te-ai gîndit la copii?” Gheorghe Petre lasă privirile în podea. Acceptă un post mai modest și o șansă pentru fiul său.

EMANUEL VALERIU

Demni de toată încrederea

Oamenii vin la primărie cînd au nevoie. Și, cînd au nevoie, găsesc pe cineva care să-i ajute, ori măcar să-i îndrume la cine să se ducă, dacă grijiile lor trebuie să-i poarte pe la județ. O decizie a biroului executiv al Consiliului popular al comunei Poplaca, județul Sibiu, a împărțit frățeste zilele săptămîinii pentru acordarea audiențelor și le-a împărțit la șase persoane în frunte cu primarul Virgil Popa. Vineri, 4 februarie a.c., ca în fiecare vineri, ar fi trebuit să acorde audiențe Petru Popescu, secretarul consiliului popular. Ar fi trebuit, dacă avea cui. Dar n-a venit nimeni. Deși, la sfîrșitul ace-

tui mileniu, aproape orice a ajuns să se poată programa, nimeni nu s-a apucat, încă, să facă plan de audiențe și să-i trimită pe oameni la primărie chiar dacă n-au de ce merge. Tovarășul Petru Popescu ne spune că audiențele se țin în orele de program al celui care le acordă, dar „de cele mai multe ori rămînem aici pînă mai spre seară, fiindcă puțini vin la primărie dimineața”. În acest an, pînă la 4 februarie sînt consemnate în registrul două audiențe. La 5 ianuarie, Maria Ureche Motronea a venit să se intereseze ce, exact, trebuie să facă pentru a putea vinde casa din Poplaca, fiindcă s-a căsătorit la Sibiu. La 14 ianuarie, Elisabeta Vlădoi cerea reducerea contribuției bănești pe 1983, deoarece, susține dînsa, soțul ei nu mai poate plăti, fiindcă a lăsat-o văduvă din vrea recută.

Primarul Virgil Popa recunoaște că acest registrul conține doar o mică parte a dialogului dumnealor cu cetățenii. Mulți mi se adresează chiar mie, pe loc, acolo unde mă întilnesc, iar rezolvare se produce de multe ori tot pe loc, fiindcă dacă e o problemă de atribuire de lot de la C.A.P., să zicem, discutăm cu cei de acolo și o lămurim, dacă e de văzut ceva vedem și hotărîm imediat ce trebuie făcut”. Și, evident, nici toate solicitările celor veniți la primărie nu pot fi trecute în registrul de audiențe, de către Petru Popescu. De pildă, chiar în prezența noastră Marina Opreștu vine să anunțe că a murit o oaie a ginerelui său Nicolae Popa. Cum trista întimplare a fost verificată încă de ieri de Ioan Stoica, vicepreședinte al consiliului popular, tovarășa Ioana Popa — referent agricol — poate completa liniștită formularul procesului-verbal de constatare a pieririi animalelor, dar registrul de audiențe e lăsat în pace.

Împreună cu tovarășul Ioan Stoica încercăm să ne dăm seama ce nevoi i-au adus la primărie anul trecut pe cetățeni — 36 de audiențe consemnate în 365 de zile, pardon în 306 zile de audiențe. Nu mai punem la socoteală că pentru a se aduna chiar acele 36 de cazuri consemnate, au fost incluse și simple solicitări de autorizații de instrînare a unor bunuri. La 31 martie anul trecut, Ioan Motronea a fost în audiență la primar. Cereea să se aducă la cooperativă caiele. La mod de rezolvare, Petru Popescu a consemnat cu scrisul său îngrijit: „Cooperativa de consum a fost îndrumată să intervină la U.J.C.C. pentru a primi repartiția de caiele.” La 21 aprilie 1982, Ioan Marcu era primit în audiență de vicepreședintele Ioan Stoica. Petru Popescu a scris în registrul: „Solicita ca cooperativă de consum să facă o aprovizionare mai bună cu diferite unelte agricole ca fiare pentru pluguri, grape etc. care lipsesc din magazine.” Mod de rezolvare: „Cooperativa de consum a fost îndrumată să aducă diferite unelte agricole ce sînt solicitate de către cetățeni.” Am vrut să știm ce s-a întimplat de fapt dincolo de îndrumarea cooperativei sau a cooperativa. Nicolae Dragomir, gestoriar: „Grapă nu mi-a cerut nimeni. Dar fiare de plug nu am de doi ani și foarte multă mă întrebă mereu de ce nu aduc. Cizme de cauciu n-am avut de loc anul trecut. Caiele iar n-avem de mult. Și se cer. Și facem comenzi, dar degeaba. Sau teavă neagră, teavă zincată, fier-beton, degeaba cer. În tot anul trecut n-am primit damigene de 50 de litri. Zilele trecute am primit trei. Oamenii mai cer, dacă sînteți bun să scrieți, costuri mecanice. Poate că o să primim. Dar țineți minte: la noi problema cea mai mare o dau fiarele de plug și caielele.”

Ioan Albotă, la 1 septembrie, solicita „a se construi trotuare și în circumscripția electorală nr. 17”. Afliăm și vedem că s-au executat circa 1400 de metri liniari de trotuar. Bătrînul Ioan Albotă ne spune că e bine că s-a făcut trotuarul, dar poartul peste drum, pe care ni-l arată nu departe, tot trebuie terminat. Tovarășul Ioan Stoica îl asigură că așa se va întimpla, se va face podul, dar la primăvară.

La 20 octombrie 1982, Maria Chirilă a fost primită în audiență chiar de Ioan Stoica. Citim în registrul: „Solicita a se monta un burlan la fîntina de la nr. 369.” Mod de rezolvare: „S-a comunicat că se va monta după procurarea burlanului.” Care pînă azi n-a fost procurat și n-a fost montat. Nu mai verificăm, intrucit informația o primim chiar de la Petru Popescu și de la Ioan Stoica. Și sînt amîndoi demni de toată încrederea.

DORIN GHERGHINESCU

Brașov: „Ni se pare corect să-i informăm pe cetățeni și la audiențe despre posibilitățile primăriei”

Anul trecut, au fost ținute la Consiliul popular al municipiului Brașov un număr de 6394 audiențe. Dintre acestea, potrivit afirmațiilor instructorului cu „probleme de scrisori și audiențe”, Vasile Macovei, au fost rezolvate favorabil, adică în spiritul celor cerute și sesizate de cetățean, 3862 probleme. În ceea ce privește diferența, 2532, fie că propunerile audiențelor nu erau în deplin acord cu prevederile legale, fie că cererile ridicau probleme de spațiu și nu se puteau rezolva imediat, (vom mai reveni asupra acestei chestiuni). Desigur, o sta-

tistică nu este decît o statistică (nu insistăm, un coleg de-al nostru „brodează” mai mult pe marginea noțiunii ca atare, tot în această pagină), dar ea reflectă, pînă una alta, nu numai modul cum s-a lucrat la primărie în această privință, ci și încrederea pe care cetățeanul o are în această instituție. Ba, unii exagerează puțin cu încrederea și confundă primăria cu un fel de moașă comunală, găsind-o bună la toate, și asta nu numai pentru că ei simt cu toată convingerea că așa este, ci și datorită faptului că alte instituții dovedesc ceva mai puțină solicitare vizavi de cererile lor, așa cum sublinia Dumitru Morsora, secretarul comitetului executiv al consiliului popular. Avem la îndemînă o sumedenie de exemple. Iată, doi cetățeni în toată firea se ceartă de doi ani buni din cauza unui cocoș de vînt. Mai exact, Palfalvi Carol din str. Mărășești nr. 3 solicită primăriei o hîrtie care să ateste că vecinul său, Ardeleanu, și-a instalat pe casă un cocoș de tablă-giruetă fără autorizație. Oamenii s-au judecat și Palfalvi Carol a pierdut, cocoșul putîndu-se astfel învîrți în voie, mai ales că dispune și de o hotărîre judecătorească. Dincolo de latura comică a istoriei, cei de la primărie au înțeles însă că nu este vorba de o hachiță a bietului om și că această bucată de tablă, scriind cînd bate vîntul, poate lua somnul și unui cosmonaut. Așadar încearcă pe toate căile o soluție de compromis. Sau, un alt exemplu. De mai multă vreme, Nicolae Coțofan din bd. Lenin nr. 1 încerca să convingă ICRAL-ul să-i pună la dispoziție un spațiu pe care întreprinderea respectivă îl ținea de vreo trei ani nefolosii și în paragină. Era vorba de o extindere. În primăvara anului 1982, primăria este de acord cu extinderea, rămîind în seama ICRAL-ului amenajarea spațiului. În toamnă, cetățeanul Coțofan se înscrie din nou în audiență la primărie, reclamînd că nu s-a rezolvat mai nimic. Intervine din nou primul secretar al municipiului. Se formează iar o comisie, se întocmește un alt grafic de lucrări și... Propunem șefului oficiului gospodărie locativă, Traian Demian, și instructorului Vasile Macovei să vedem ce s-a întimplat la aproape un an de la sesizare, în casa cetățeanului. S-au întimplat multe. Spre lauda sa, ICRAL-ul, după numai două intervenții, s-a ținut de cuvînt: camera era reparată, soba instalată și lumea mulțumită. Mai rămăseseră niște cărămizi uitate, e drept, stivuite, dar să nu exagerăm. Cazurile deosebite se bucură de o atenție pe măsură. Astfel, pensionarul Gheorghe Birzic, din str. 13 Decembrie 117, explică prima dată că e greu să trăiască 3 familii în patru camere. S-a analizat și bătrînul a primit o garsonieră. Victor Popescu locuia în str. Memorandului 21 cu soția și 3 copii în două camere decomandate cu acces la dependențe cu o altă familie. Nici una dintre familii nu vor la bloc, lucrurile ar fi mers mai ușor, și problema e încă în suspensie...

Bineînțeles, la Brașov, ca și oricare alt oraș din țară, locuințele se primesc în același mod. Și aici, la poalele Timpei, există tabele de priorități la întreprinderi, sistem care funcționează mulțumitor. Spunem mulțumitor deoarece sînt și cetățeni care, nu sînt de acord cu locul pe care îl tot ocupă pe aceste liste și ajung la primărie. Primarul municipiului Ioan Drăghici ne spunea în acest sens: „Au fost cazuri cînd la întreprinderi ca aceea de Asistență și service pentru autocamioane, la Secția de proiectări și prototipuri Brașov, la Trustul S.M.A. sau Textila „Octombrie Rosu Ghimbav” nu s-au respectat criteriile privind repartizarea locuințelor. Am intervenit pentru refacerea lucrărilor. Avînd în vedere dezvoltarea industrială a județului și municipiului Brașov, mai ales în ultimii 15—20 de ani, cînd populația aproape că s-a triplat, problema locuințelor rămîne în continuare pe primul loc, fiind atît în atenția conducerii județului, cit și a noastră. Vrem să anghenam și alți constructori pentru a ridica locuințele de care avem nevoie. Ni se pare corect să-i informăm pe cetățeni și la audiențe despre aceste posibilități, despre ceea ce putem face azi și ceea ce putem realiza în perspectivă”.

RAZVAN BARBULESCU

Flacăra scrisă de cititori

In curînd vom inaugura o nouă rubrică: Flacăra scrisă de cititori. Vă invităm deci să fiți oaspeții noștri cu subiecte din toate domeniile de activitate, urmînd să vadă lumina tiparului cele mai interesante opinii, idei și propuneri din viața socială, culturală, științată, tehnică, sport...

Vă rugăm ca plicurile să poarte mențiunea Flacăra scrisă de cititori.

Pe lingă consacrată rubrică Flacăra la dispoziția dumneavoastră, o nouă pagină vă stă la dispoziție: FLACĂRA SCRISĂ DE CITITORI

Magistrul din registru

În județul Cluj există 145 de cooperative agricole de producție în care muncesc 141250 de persoane. Dintre acestea, anul trecut, 270 au fost primite în audiență la U.J.C.A.P. Am pomenit niște cifre. Vom folosi și altele. De ce? Pentru că un autentic cineva în lumea statisticii susține că dacă ceea ce afirmi se poate măsura și exprima în numere, atunci poți spune că, într-adevăr, cunoști ceva despre acel lucru; cînd însă nu-l poți măsura și exprima în numere cunoașterea dobîndită este slabă și nesatisfăcătoare. Iată pentru care motiv prezentăm — într-un limbaj cvasitegrafic — următoarea microstatistică. Cele 270 de persoane au fost primite astfel: 136 de către președintele instituției și 134 de către vicepreședinte și de către nimeni altcineva. Așa susține registrul de audiențe pe anul 1982. Din același registru mai aflăm că problemele ridicate pot fi grupate în felul următor: organizarea producției, folosirea fondului funciar, a forței de muncă, a mașinilor, a mijloacelor de transport și desfășurarea lucrărilor — 23; măsuri arbitrare, săvîrșirea unor abuzuri, încălcarea unor legi și acte normative în activitatea profesională, în relațiile cu oamenii în societate, sustrageri de materiale, furturi și delapidări, imoralitate, atitudine neprincipială, ignorarea principiilor muncii colective, încălcarea eticii echității, incompetență profesională — probleme de retribuție și alte drepturi, cereri de transfer — 47; desfacerea contractelor de muncă — 5; contestații împotriva unor sancțiuni disciplinare, impunții, penalizări — 14; cereri pentru încadrarea în muncă — 10; ajutoare materiale și bănești, bilete de tratament, internări în spitale — 7; pensii și ajutoare C.A.P., probleme de pensii ale tîranilor cu gospodării individuale — 5; atribuire de loturi în folosință și terenuri pentru construcții de case — 150. Am putea crede că oamenii au fost nu numai ascultați, ci chiar și auziți. O dovadă în plus: din cele 270 de probleme, 127 au fost rezolvate favorabil.

Cifre. Iar ele arată că s-a întimplat ceva și cit s-a întimplat. Bineînțeles, și ele suferă de defectul dintotdeauna al cifrelor. Adică nu răspund la întrebarea de ce s-a întimplat așa și nu alt fel. Cifre. Cine se ascunde în spatele lor? Răspunsul este simplu — oamenii. Și dacă oamenii sînt în fapte, iată cîteva dintre cele semnate la audiențele U.J.C.A.P. Cluj. Le transcriem așa cum sînt ele consemnate în registrul. Deci, ad litteram: 31 octombrie 1982. „Grozav Ana din satul Nima nr. 277, comuna Bunesti” reclamă că nu sa dat griul la cooperatori. „Girda Maria din Popești nr. 155, comuna Baciu” Pentru lotul în porumb care la folosit nu sa inchiat angajament, cere în acord global. „Gal Ana din Bocu nr. 126: Nu sa primit drepture griu și porumb din 1981, circa 60 Kg griu + 2 Kg. la zi porumb.” 23 decembrie 1982. „Varga Ștefan din satul Luna nr. 406, comuna Florești” pensionat de stat de bătrîneță și are 62 de an, spue că nu poate nuci în C.A.P., bolnav și perde grădina de 0,15 H. 1983. 18 ianuarie 1983. „Booșoș Rudolfi din Someșeni: În luna Mai și pînă 16 Iulie a muncit îngrijitor la cîmp cu Rostaș Marica și el nu a fost retribuit cu nimic.” „N. Silviu, satul Pădureni nr. 40, comuna Șutu solicită sprijin la înființarea unui atelier de rotărie, au tot ce trebe, conducerea nu sint de acord.” „Farcaș Andrei, sat Cetan 144, comuna Vadu: este pază grajuri de noapte, are 6 copi, nu iau dat griu și porumbu pentru copii.” Oprim aici șirul exemplelor. De ce le-am ales pe acestea? 1. Pentru că toate au fost rezolvate favorabil numai după intervenția instituției județene. Asta înseamnă că puteau fi foarte bine soluționate și la fața locului, de către conducerile cooperative-lor agricole de producție. Dar n-au fost și atunci oamenii au luat calea capitalei de județ. 2. Cine primește oamenii în audiență? Pe usa secretariatului U.J.C.A.P. Cluj se poate citi un program: „Audiențe. Tov. președinte Suciu Emil vînera orele 9—11. Tov. vicepreședinte Ghișă Georgeta miercurea între orele 14—17.” Vineri 4 februarie, între orele amintite, am stat la sediul uniunii județene. Chemat de treburi care nu sufereau aminare, tovarășul președinte Suciu a plecat pe teren. Deci nu și-a ținut audiențele. A rămas să-i țină locul altcineva: tovarășul Beraru, harnicul instructor ale cărui consemnări le-am citat mai sus. Cu două trei excepții întreg registrul de audiențe este scris — am văzut cum! — de mina acestui instructor responsabil cu scrisorile și audiențele. (Înseamnă cumva că dumnealui i-a primit totddeauna pe oamenii veniți în audiență la uniune? !). Același om are și sarcina să verifice legalitatea unor acte, validitatea unor fapte, competența profesională a altora, încălcarea eticii și echității etc. etc. Nu punem la îndoială buna credință a acestui tovarăș instructor însă ne este teribil de greu să credem că un om, care român fiind, are el însuși probleme deosebite cu scrisul în românește, acest om, zicem, poate rezolva cu competență problemele oamenilor care-i trec prin față la audiențe. Deși — ați remarcat? — în microstatistica prezentată mai sus nu se recunoaște deloc că audiențele la U.J.C.A.P. Cluj le-ar ține și altcineva în afara președintelui și vicepreședintelui.

MIRCEA BUNEA

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

Cu
Iosif Constantin Drăgan
despre

Mileniul imperial al dacilor

— Așadar, stimate domnule prof. dr. Iosif Constantin Drăgan, ați vorbit în ziua de 31 ianuarie a.c. sub cupola Academiei Române, și considerați că, undeva, în temeiurile ei cele mai adânci istoria noastră a românilor poate recupera ideea unui Mileniu imperial al dacilor, după formula ce vă aparține? Nu credeți că intrați cu acest subiect într-o zonă a incertitudinilor și a dezamantelor opinii care au fost întreținute — cu sau fără știință — de către unii?

— Ideea unui Mileniu imperial al dacilor nu este o simplă formulă și nici de ultimă oră. Da! Noi am făcut parte din marele Imperiu roman și, în această perspectivă, istoria noastră aparține și acestui imperiu, respectiv la ceea ce numim sinteza daco-romană, din care a rezultat poporul român. Nu mă sfiesc să spun acest lucru, nu doar aici în țara mea de baștină, dar și dincolo de granițele ei, pe meridianele pe care le străbăt. E adevărat, noi trebuie să recuperăm această idee a Mileniului imperial, s-o arătăm lumii și s-o facem explicită din două motive. Mai întâi, asupra acestei idei, deși scrierile istorice o recunosc, s-a abătut cea mai funestă uitare. Ca și cum n-am fi fost, ca și cum n-ar fi azi una din temelii vieții noastre istorice. Spun asta gândindu-mă la ceea ce văd, aud și simțesc în diferite colțuri ale globului, unde ajung, și unde popoare cu mult mai tinere decât al nostru, și care nici nu existau în epoca Imperiului roman, își caută azi, chiar cu înverșunare, statute și nobleți imperiale, fără să aibă ce recupera ab origine. În al doilea rând, ideea popoarelor milenare a suportat deformări neașteptate în istorie, inventându-se „milenii istorice” care în realitate erau vreo 51 de ani de dominație și cruntă subjugare națională. Am în vedere istoria sacră a Transilvaniei, a Ardealului întreg, nevoită, pe la anul 1896, să asiste la tragicul spectacol al unui mileniu regizat, făcut, iar nu născut, motiv pentru care nici n-a putut rezista, deoarece stăpânirea dualismului, instaurată în 1867, s-a prăbușit, cum era și firesc, în 1918, odată cu întregirea neamului românesc.

— Vă cer scuze că intervin, dar vreau să știu ce semnifică pentru dumneavoastră acest „firesc”?

— O necesitate istorică! O necesitate istorică ce vine, dacă vreți, tot dintr-o istorie imperială. Cum puteau românii și România, care poartă etimonul imperial al Romei, să rămână sub tutela unui popor care abia din secolul al X-lea (prin încreștinarea sa) a aflat de Roma, cu care la acea vreme noi eram legați în urmă cu o mie de ani prin Traian și Decebal? Dar să vedem, sintem chiar într-o zonă a incertitudinii, așa cum o numiți dumneavoastră?

— Eu nu o numesc așa, o dezaproab ea formulare, dar știu că ea a făcut și din păcate face o carieră în conștiințele unor istorici și oameni de cultură ce se înăfășează ca hiperprofesionalizați, tocmai acum când istoria e fapt de viață care covârșește și impune luciditate. O luciditate pentru milenii noastre de tăcere și de cruntă suferință față de forța puterii obscure care a sfirtecat ființe românești, botare etnice și trăiri umane.

— Tocmai de aceea relansez ideea milenului imperial al dacilor care au moștenit pământul lor și legile lui lângă cele ale Romei și ale Europei întregi, până în Britania, unde avem moșteniri până și în cuvinte. Eu pornesc de la ideea că statul religia, populația existau la noi din vremea

fundamentele de neclintit ale permanențelor noastre istorice. Nu le-am inventat eu, nici alții de dinaintea mea. Ele se verifică, și prin ele istoria României este neîntreruptă până în zilele noastre — economic, politic, cultural, militar etc. Dezamantele opinii vin din partea celor care și fac lot personal în istoria unui popor și în cultura lui, pentru ca să adune de pe acest lot cât mai mult pentru ei și pentru fiii lor.

— Dacă v-ar auzi Mihai Roller și cei din școala lui v-ar cîchela drept „reacționari”, să nu zic altfel, căci ei într-adevăr aveau un „lot personal” în istoria și în cultura noastră, un lot chiar mai măricel decât cel al lui Nicolae Iorga, Dimitrie Gusti sau Lucian Blaga, care și ei erau atunci cotați „reacționari”, cu concepții mic-burghize și filistinii, în timp ce Gheorghe Brătianu se stîngea din viață între zidurile reci. Noi am învățat în liceu istoria României (cu I din I) după lingvistiile academicieni de acum trei decenii, și nu istoria ROMÂNILOR, cum o numea același Iorga, iar această istorie pe care o învățăm noi, generațiile mai tinere, începe cu „influența pozitivă” a popoarelor migratoare, care ar fi umplut aici teritoriul goale, după retragerea romanilor. Deci...

— Deci se cuvine, fără a căuta victime, să căutăm înțelesul adinc al noțiunii de istoria Românilor, care se află pretutindeni unde trăiesc români. Așa spun, pen-

tru istoria lor, și spaniolii, și albanezii, și maghiarii, și evreii, și senegalezii, și arabii, și nu sint cotați de către nimeni „reacționari”, cită vreme identifică o entitate a lor etnică și națională care nu exclude dreptul tuturor celorlalte naționalități la o viață națională proprie. Noi căutăm această entitate etnică în substratul de viață traco-geto dac, pe care s-a așezat stratul vieții romane, latinitatea, și care prin această suprapunere s-a făcut și mai limpede și mai statornică pentru noi. O căutăm cu atât mai mult această entitate etnică cu cât, dumneavoastră știți, ca istoric al filosofiei și etnolog, că au apărut atlase etnografice în țările vecine cu noi, care, în mod cu totul arbitrar și nepermis cercetării științifice, nu includ existența poporului dac în teritoriile Transilvaniei. Înțelegem deci că nu accentuăm unilateral și într-o singură direcție în preocupările noastre fie ele dacice sau romane, ci căutăm convergențele, interferențele din care se poate desprinde sinteza. Acest lucru l-am făcut și Nicolae Iorga, în 1911, aici, sub cupola Academiei Române, punind, așa zice, fundamentele tracolgiei.

— Mie mi se pare că dumneavoastră vă luptați enorm și cheltuiți o mare energie sufletească pentru a învinge anume mentalități care dirijează încă exegezele noastre. De pildă, cred că vreți să infierați chiar mentalitatea de SUPUȘI a unor, detestând tocmai pe cei care vor să ne admitemă ca popor și ca națiune numai în funcție de cronometrul lor istoric.

— Mai exact, înverșunarea mea, dacă se poate numi așa, este într-adevăr îndreptată împotriva mentalității de dominator și dominați, mentalitate, din păcate, cultivată uneori chiar de noi. Mă întreb de unde această lipsă de convingere a unora în ceea ce am fost și în ceea ce putem fi? Repet că noi nu am fost niciodată dominați de nimeni; supuși împrejurărilor, da, am fost, dar am trăit în ale noastre, în tradiția noastră orală, în limba vorbită, în care se rugau lui Dumnezeu cei mulți, atunci cînd se căuta calvinizarea românilor și abaterea lor de la limbă până și în graiul rugăciunii. Am trăit în oralitatea folclorului așa cum au trăit alții în legea vechiului testament, și atunci cînd a apărut o altă lege mai nouă. Nu-i nimic discriminatoriu spiritual în toate aceste manifestări, ci faptul că tocmai ele au impus unele națiuni în conștiința altora, ca națiuni nedominate de nimeni. Cine vrem ca să le discute aceste lucruri? Cei de la Zürich sau din Statele Unite ale Americii?

— Tocmai zestrea noastră dintii a fost pusă la îndoială, nu din necunoaștere cred, ci dintr-un blestemat complex psihologic care apasă încă conștiințele unora, ca să nu se lipă unii spirit de solidaritate întru ale spiritului național. Aici trebuie căutate acele conștiințe provinciale și infirme în cultură, neputin-

cioase în fața a ceea ce au și mult prea plecate, fără discernămintul necesar, în tot ceea ce vine de aiurea.

— Da! Timp de aproape o mie de ani, de prin secolele II și III ale erei noastre, noi aveam conștiința imperială. Ea s-a menținut și s-a păstrat prin „apostolii daco-romani”, cum îi numea Pârvan. Pe la anul 70 l-am avut pe Andrei, apoi Ulfila, care vorbea aici goților în limba latină, l-am avut pe Niceta Remesianul, pe Cassian, filosoful, și pe Dionisie, de la Constanța, dominînd în spiritualitatea noastră, peste valul slav din secolul al VII-lea și peste cel al ultimului popor migrator ajuns în Ardeal, ungurii. Pece-tea noastră e deci imperială și în imperiul cel mai înalt, acela al spiritualității creatoare.

— Vreți să spuneți deci că se impune o redimensionare a vieții istorice care se cere și ea corectată chiar în enciclopediile apărute în Occident, în care unii au introdus date și informații ce distonează cu realitățile de fapt. Să nu uit, eu am găsit la bătrînul Chivari, din Moflin, de lângă Carei, deci în cel mai al nostru și mai drag nord de țară, o carte în care el păstra fotografia lui Niceta Remesianul, „apostolul daco-roman”. N-am putut afla de unde o avea.

— De zeci de ani de zile susțin ideea că redimensionarea istoriei noastre este impusă de realitățile noi ale lumii contemporane, în care popoarele își caută infrigurate originiile. Noi vrem să cercim viitorul, ceea ce nu e rău, dar pentru aceasta trebuie să cunoaștem și mai bine de unde venim din trecut, din ce stigmă spirituală ne desprindem, din ce obirșie imperială, din ce sustraturii originare care au dat întodeauna lumii noastre un impuls, o încredere în noi și o credință în zilele de încercare. Să nu uităm că, din cei 80 de împărați ai imperiului, 40 au fost de origine tracă! Alte popoare, printr-un rege, pe care l-au numit „cel sfînt”, au făcut o întreagă enciclopedie în jurul coroanei sale, fără nici un complex și fără nici o sfială. Noi avem însă o „coroană imperială” mai veche și ea este țesută în zestrea sufletească și colectivă a românilor, ca popor. Noi am avut această zestre și o avem din plin. Nu trebuie să inventăm nimic și nici să aducem coroane imperiale de pe alte meridiane. O nuntă românească, dacă vreți, e un epos spiritual în expansiune, ca și o înmormintare, dovedind existența unei civilizații străvechi și a unui etnos trecut în ritualuri și obiceiuri care nu se pot pierde ușor. Noi însă simțem, ca întodeauna, dintre cei biruitori, iar „Columna lui Traian”, din Roma (dar și a lui Decebal), ne spune că acesta din urmă a fost învins, dar nu biruit. Iată

(Continuare în pagina 15)

Convorbire consemnată de
VASILE VETIȘANU ■

A doua carte cu prieteni

Întîlnire cu starea de veghe

Colonelul Oliver Lustig s-a născut să fie matematician și a ajuns scriitor. Aproape toată viața mea am fost convins că iadul se află sub pămînt, mai la sud de miazăzi și mai la nord de miazănoapte. Lustig m-a convins că iadul a urcat pe pămînt, acum vrec cincizeci de ani, sub formă de bubă leproasă și nelepădată, sub formă de fîntînă cu ghizduri de oase, sub forma șarpelui corcic în venin de zvastică și în totală boritură a urii.

Colonelul Lustig, care exaltă virtuțile matematicii, este fostul hăfling nr. 112398 și încă zîmbește. Părinții și o soră i-au murit la Auschwitz, la un cot depărtare de ființa lui și nu i-a văzut. Neînchipuirea durerii, cînd depășește limita ome-nească, se numește suferință și este în afara oricărei cuvînt. Din atîtea cheaguri ale morții, Lustig dă naștere onoarei din cuvînt. El nu e un scriitor desăvîrșit. Și nici nu tinde. Pentru omul de rînd, nimic plauzibil în scrierile lui, și asta, pentru că absurdul nu se poate justifica niciodată.

Eu încerc aici un portret liric cu zăbală de argint. Nu știu ce va ieși. Mie-mi place să scriu despre tulpine de diamant, despre deochiuri de sidet și despre gingăni de opal. Ce pot să spun eu despre un om care a stat fată în față cu moartea timp de trei ani? Eu am crezut că un hăfling e semnul înfrîngerii. Privindu-l pe Lustig, cu care mă întîlnesc aproape în fiecare zi, depun mărturie că un hăfling e cîmpul de în și cinepă dinspre Gradistea mea natală, e aparatul de filmat, fixat înapoia unui strugure, e timpul care nu acordă revanșă, ci numai biruință, e odihna poeziei și trupul mirării. Cartea lui, *Dictionar de lagăr*, nu trebuie citită noaptea. Lustig nu a uitat nimic și neuitarea lui dă șocuri nervoase și mai dă locuință pentru marile suferinți. Eu nu vreau nimic din suferință. Lustig nu cunoaște odihna durerii. El e soldat. Un soldat al păcii. În manșeta mantalei, Napoleon purta un pumnal. Toți soldații români poartă în manșeta mantalelor o scrisoare de iubire. Lustig poartă în manșeta mantalei lui un fir de liliac alb. După tot ce a îndurat, el ne invită la o întîlnire cu starea de veghe. Să nu uităm. Pentru că dacă somnul rațiunii naște monștri, somnul uitării naște catastrofe!

Noua frontieră a sufletului uman

Sadoveanu și efectul PLACEBO

Doina Florea-Ciornei, în teza ei de doctorat intitulată „Vizualitate și audiență în opera lui Mihail Sadoveanu”, detaliază pînă la obsesie pricina lexicală de așezare pe hirtie a cuvîntului sadovenian.

Adaosul de argumente, decompoziția frazei pînă la ligamentele ei primordiale, citatul din Maestrul ales cu gustul de odinioară al lui G. Călinescu, cu precădere după părerea noastră autor al „Istoriei literaturii române de la începuturi pînă în prezent”, aduce argument hotărîtor pentru împingerea mai departe a decompoziției naturii în compoziția frazei sadoveniene.

Dar ce e, de fapt, efectul PLACEBO?

Efectul PLACEBO este medicamentul aplicat asupra psihologiei unei boli.

Cînd te doare un genunchi de începi să zbieri cu tălpile și ceri opiu sau cocaină, ori măduvă de ingeras-canar, ori tupeu de Arghezi uns cu smoală și tăvălit în pene de Eminescu, tocmai atunci cînd ți-e durerea mai dragă și mai plină de urlet, ți se face o injecție în fesul de arnăut al lui Caragiale, o injecție bineînțeles cu apă, de te doare pînă la urlet replica, dar îți trece durerea din genunchi și din talpa piciorului.

Acesta este efectul PLACEBO, mutatis mutandis în literatură. Doina Florea-Ciornei, demonstrînd cu zel vizualitatea și audiența sadoveniană, făcîndu-le, cum s-ar zice, dosarul, — ne pune la îndemînă apa nesusurîndă a rîurilor sadoveniene și ochiul lui cu albeață ce s-a răsît spre natură.

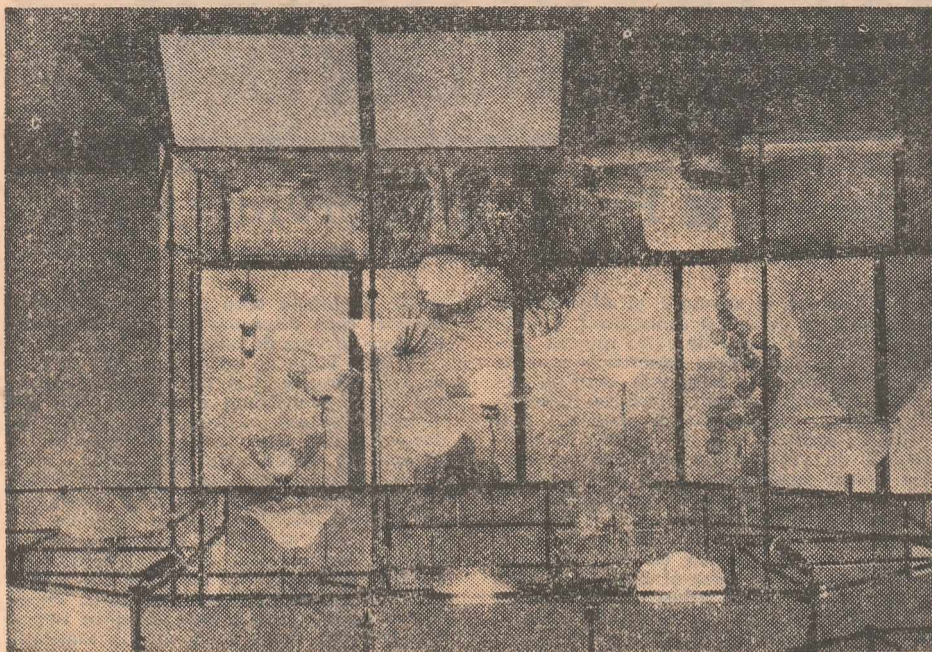
Natura lui Sadoveanu, imi este cit se poate de clar, apare ca efectul PLACEBO aparînd în opera genialului poet travestit după moartea lui Eminescu în prozator fără epică.

Între cei doi poeți, Eminescu și Sadoveanu, diferența nu este nici de stamină, nici de pistol și nici măcar de loc al înfăptuirii limbii lor, moldovenească la amîndoi. Și nici măcar de mărție nu poate fi vorba într-o diferențiere suspectă.

Atîta doar că Eminescu scria în stilul genial, și Sadoveanu în stilul prozastic.

Îi mulțumim Doiniei Florea-Ciornei că, citîndu-i teza de doctorat, ne-a oferit o clipă de sfînt harțag.

„DESIGN“-UL sau educația estetică

Fără îndoială, expoziția „Design“-ul românesc, deschisă la sala DALLES, în ultimele zile ale anului care a trecut și funcționând pînă astăzi, reprezintă un succes de prestigiu al principalilor săi organizatori: C.C.E.S., Uniunea artiștilor plastici, C.N.S.T. și Uniunea arhitecților din Republica Socialistă România. Avînd drept principal scop promovarea autorilor, (îndiferent dacă sînt sau nu membri ai U.A.P. I), actuala expoziție a cunoscut un număr de circa 3.000 vizitatori zilnic, ceea ce — socotind prețul biletului de intrare (5 lei) și prestigiul sălii în care a fost instalată — reprezintă un record deloc neglijabil. S-a evidențiat astfel nu numai interesul stîrnit în rîndul publicului larg de acest încă disputat domeniu al „artei industriale“, sau „industriei artistice“, cum vreți să-i spuneți, dar și, mai ales, talentul creatorilor noștri, competitivitatea cu care ei au propus — spre realizare pe plan industrial — a unor obiecte sau aparate din cele mai diverse domenii posibile, știut fiind faptul astăzi că în ceea ce privește finalizarea, design-ul nu-și are nici o limită.

Este de-a dreptul imposibil să remarc în aceste rînduri toate exponatele ce ar merita o analiză în cadrul unei cronici; cu toate acestea — și deși aceasta nu-și propune a fi o cronică! — voi enumera numai cîteva, nu numai pentru frumoasa, inedită lor prezentare estetică, dar mai ales pentru a sublinia diversitatea lor: „Fier de călcat“ (autor: Bucur Mana); „Veioză“ (Alex. Ghildus), „Telefoane“ (Gh. Popescu și Sorin Turculeț), „Conținătoare pentru bucătărie din lemn“ (Mugur Nazarie), „Corpurile de iluminat“ (colectiv de design din cadrul Trusului de construcții Carpați), „Mobilier pentru odihnă și conversație“ (Ion Popa și Vlad Calboreanu), „Hotă pentru bucătărie“ (Cristian Gustescu), „Ceasuri“ (Marian Villa și Alex. Ghildus), „Fotometru“ (Radu Duma), „Microcalculator“ (Mircea Panduru), „Picup, amplificatoare și boxe“ (Sorin Popa), „Mobilier pentru copii“ (Aurel Mitu), „Mixer bucătărie“ (Dan Martinovici), „Caroserii auto și camioane“ (grup studenți „N. Grigorescu“), radiouri, televizoare, vehicule pe pernă cu aer sau magnetică, îmbrăcăminte, jucării, instalații sanitare — și lista poate continua încă.

Secretarul comisiei de organizare și autorul proiectului de amenajare a expoziției — arhitectul Ion Popa — îmi spune că s-a stabilit un sistem de aflarea preferințelor publicului, în vederea stabilirii unui „palmares“ final de expoziție: premiul pentru cel mai frumos obiect, pentru cel mai funcțional, economic, folositor etc. Pînă la definitivarea acestuia, îmi permit să fac un sondaj pe cont propriu printre vizitatori, aleși absolut la întîmplare. Iată-l:

Mihai Gheorghe (43, economist, Centrala de morărit și panificație): remarcă în mod deosebit televizorul în culori și mobilierul pentru copii; este de părere că aceste obiecte ar trebui să se afle cît mai curînd în magazine, altfel expoziția „nu-și are sensul“; dacă ar găsi în vitrine „măcar 10 la sută dintre cele văzute, ar fi fericit!“.

A. G. (30, ingineră electronistă, C.C.S.— I.T.S. Băneasa): exponate splendide, re-

marcă îndeosebi corpurile de iluminat; e de părere că și în cadrul instituției unde lucrează ar fi necesar să funcționeze un serviciu de design; „sînt atîția tineri care își fac casa nouă, își întemeiază un cămin: ar trebui să găsească și în magazine astfel de obiecte, să-și aranjeze un interior frumos! Încă mai avem în magazine prea multe kitsch-uri!“

Daniel Bădoi (18, student transporturi): i-au plăcut macheta mașinii de teren ARO, autobuzul, televizoarele, îmbrăcăminte pentru copii; le dorește în magazine cît mai grăbnic.

Eugen Bălășa (52, geolog): telefoanele, corpurile de iluminat — mai ales cele mari! — televizoarele; impresionante lucrările studenților de la Institutul de arte plastice; excepțională deshiderea unei astfel de expoziții: „acum trei ani, cînd copilul său, Călin — astăzi student la arhitectură — era elev la liceul de arte plastice, „N. Tomiza“, nici n-ar fi visat că poate expune, așa cum fac astăzi, iată, alți elevi; „este absolut necesar ca aceste lucruri să apară pe piață!“

Andreea Orneață (17, elevă la Liceul nr. 3): remarcă mobilierul pentru copii, mobilierul pentru odihnă și conversație, vasele pentru decorațiuni interioare, îmbrăcăminte; „cînd le vom putea cumpăra din magazine?“

„Ca să poată fi cumpărate, frumusețile pe care le vedem aici trebuie să intre așadar în magazine. Ca să intre, trebuie să fie fabricate de către cineva. Ca să le fabricheze, acel cineva trebuie să contracteze deci obiectul în cauză cu autorul său: în cazul nostru, „designerul“ (îndiferent că este vorba de o persoană fizică, un grup, sau un colectiv anume funcționînd în cadrul unei instituții). „S-a interesat cineva, vreun întreprinzător, vreun delegat, de contractarea, spre fabricare, a vreunui dintre obiectele expuse aici?“ — îi întreb pe organizatori.

„De la noi, puțini! — mi se răspunde. S-au interesat mai mult străinii, din Irak, R.F.G., Pakistan, Japonia etc., dar, ca și în cazul celor dinții — dacă aceștia ar fi intenționat să contracteze ceva — nu s-a putut face nimic: încă nu există formele necesare contractării! Există autori care ar putea face în clipa asta (firește, figurat vorbind!), zeci de seturi din cele expuse, dar nu există formele legale necesare pentru a fi plătite“. Să sperăm că la viitoarea expoziție de acest gen se vor găsi și formele adecvate de contractare.

Că la noi mai există încă, din păcate, un punct de vedere destul de ambiguu asupra acestei profesii, o dovedește și faptul că deși în cadrul U.A.P. funcționează secția, denumită clar: „DESIGN“, secția corespunzătoare a Institutului de arte plastice N. Grigorescu poartă, încă, denumirea cel puțin bizară de „secția de forme industriale“ (?). Lector la această secție este același Ion Popa, entuziastul organizator al „expoziției, de care am pomenit mai sus, prin bunăvoința căruia — la care se adaugă și cea a asistentului Vlad Calboreanu — reușesc să schițez, sper, în rîndurile care urmează, un tablou, o imagine a ceea ce am putea denumi „starea design“-ului, la noi și la ora actuală. Iată-l:

Absolvenții secției de „forme industriale“ din cadrul Institutului N. Grigo-

rescu sînt repartizați în producție după cum urmează: 1) — „proiectanți de modele“ (în industria ușoară) și 2) — „desenatori artistici cu studii superioare“ (în cadrul M.I.C.M. și M.I.M.U.E.E.), beneficiind de retribuții dintre cele mai modeste. Se ajunge astfel nu arareori la situații dintre cele mai paradoxale, și este suficient să dăm un singur exemplu: la Uzinele „Semănătoarea“ lucrează astăzi doi designeri, absolvenți ai Institutului N. Grigorescu: în timpul studenției, și prin afinitate de pregătire, aceștia făcuseră practică, o bună perioadă, la chiar această mare uzină. Sînt, aici, extrem de bine cotați și muncesc cu dăruire și pasiune — în cadrul compartimentului de cercetare-proiectare — fiind apreciați, pe drept cuvînt, așa cum se cuvine. Ei bine, acești doi tineri fuseseră repartizați inițial... în marochinărie, în două întreprinderi ale industriei ușoare, și probabil că numai ei doi știu prin cîte au trecut pentru a ajunge să lucreze în domeniul care le convenea și căruia îi fuseseră într-adevăr predestinați... Se pune deci întrebarea firească: de ce nu fuseseră repartizați inițial acolo unde era într-adevăr nevoie de ei?! Iar acesta este un singur caz.

În momentul de față, Institutul de arte plastice — în afara M.E.I. — este subordonat și Ministerului Industriei Ușoare. Se impune evident concluzia că ar fi normal să fie subordonat unui organ național care să aibă o privire de ansamblu asupra tuturor industriilor naționale (și asupra viitorului acestor ramuri, știut fiind că design-ul înseamnă în primul rînd proiectare, iar proiectarea trebuie să meargă înainte cu doi și chiar trei ani față de producția curentă pentru ca această producție să nu iasă din competitivitate!).

Ei bine, sîntem bucuroși să aflăm că la ora actuală există tendințe în acest sens; că anumite porți au început să se deschidă. Că, se pare, cele mai nimerite organe naționale s-au dovedit a fi Consiliul Culturii și Educației Fizice (C.C.E.S.) și Consiliul pentru Știință și Tehnologie (C.N.S.T.). Se vor evita astfel, sîntem convingeți, anumite situații penibile, înseși repartizările făcute de către M.E.I. își vor găsi deplina justificare, trimițînd omul potrivit la locul potrivit (și nu — cum a fost un alt caz — repartizînd un student care se dovedise „pasionat de picup-uri, de electronică... în textile“!). Și e bine de știut că Institutul de arte plastice, secția în cauză, beneficiază de toate condițiile, de toate mijloacele materiale pentru realizarea unor prototipuri de certă valoare estetică și funcțională, destinate oricărei ramuri industriale, începînd cu botoșul pentru copil și sfîrșind cu macheta unui avion supersonic!

O a doua problemă este cea a exageratei subordonări a secțiilor de design din întreprinderile în care acestea funcționează (și sînt cîteva, deși puține încă); de multe ori un simplu cîzmar — un modest și veritabil totuși „as“ în meserie, care introduce un nou croi al pielii, mai economicos — este considerat „designer“, în timp ce creatorul veritabil de modele (ceea ce e cu totul altceva!), este folosit la pavozarea sălii în vederea unei ședințe. Se impune o mai directă conlucrare între secția de design și conducerea întreprinderii cu alte cuvinte.

În sfîrșit, o a treia chestiune — și poate cea mai de actualitate — o reprezintă necesitatea înființării unor cabinete consultative de design, cu statut legal (cum ființează în multe alte țări), funcționînd pe principiul cerere-ofertă. Acestea ar rezolva spinoasa problemă a contractărilor, oferînd propriilor noastre întreprinderi, cît și firmelor interesate din lume, ultimele produse ale design-ului românesc (subliniez că la actuala expoziție de la DALLES au fost cazuri în care reprezentanții ai unor firme străine s-au oferit să cumpere pe loc, „cash“ diverse exponate, în valută! Nu au avut cu cine trata!).

Toate cele de mai sus înfățișează aspecte ce vor forma, sîntem siguri, obiectul unor studii competente ale organelor în drept. NOUL, FRUMOSUL ȘI FUNCȚIONALUL — cele trei elemente atît de proprii acestei munci de creație numită design — cit și inestimabilele beneficii pe care promovarea acestuia le poate aduce comerțului intern și internațional al României socialiste, obligă. Expoziția de la Dalles, unanimele și entuziastele aprecieri aduse creatorilor care au expus aici din partea publicului larg cît și a oamenilor de specialitate autohtoni sau străini, reprezintă, indiscutabil, încă un pas cîștigat în afirmarea capacităților creatoare ale poporului nostru. La urma urmei, nu rămîne de făcut decît un singur pas: acela ca exponatele prezentate aici, cele mai valoroase dintre acestea desigur, cît și cele ce vor urma, să-și găsească în cel mai scurt timp posibil locul pentru care au fost destinate: producția de serie; de serie mare sau mică — dar producția de serie!

HORIA PATRASCU
Foto: DOINA RĂDULET

Vă propun un nume:

Agnes Toma

În timpul unui spectacol al Cenuclului Flacăra, de la Piatra Neamț, am primit un caiet cu desene și gînduri ale unei fete despre care aveam să aflăm că se numește Agnes Toma și e elevă. Înainte de orice, am înțeles însă că are talent, mult talent.

Iată cîteva argumente!

ADRIAN PAUNESCU

„Urzica“ în haine noi

Una dintre surprizele plăcute, să le numim așa, ale acestui început de an este, fără nici un fel de discuție, apariția numărului 1 al revistei „Urzica“ sub conducerea poetului și publicistului Nicolae Stoian. Revista își propune și în mare parte reușește, cum dealtfel este destul de clar subliniat în editorial, să reflecte în mod curajos și dialectic adevărurile vieții, de a le reda în toată plenitudinea lor. Și trebuie să o spunem clar, limpede, că acest prim număr al revistei „Urzica“ este exact ceea ce își propune întîlnim în cele 16 pagini: Urzica, Top epigrama 1983 (juriu condus de acad. prof. Șerban Cioculescu), Breviar de literatură contemporană de Valentin Silvestru. Anchetă revistei „Escroci“, realizată de Ion Tîpsie, două sonete de Tudor George, o proză

umoristică semnată de Tudor Octavian • Alex. Ștefănescu este autorul articolului Starea nu prea veselă a umorului, Giuseppe Navarra notează impresii de la ultima expoziție a umoristului timișorean Ștefan Popa, iar Marius Tupa este prezent cu un excelent comentariu: Unu, doi, trei frații Dolănești, aleci! Mai întîlnim o cronică la expoziția lui Nicolae Morodone. Poșta redacției, umor de pe mapamond și cîteva date legate de activitatea caricaturistului Sempé. În ultima pagină, întîlnim un interesant colaj fotbalistic sub semnătura lui Gh. D. Constantinescu și Emil Cojocaru. Pentru un singur număr de revistă credem că-i suficient. În afară de faptul că, poate, caricatura, a fost puțin cam neglijată, ultima revistă Urzica se citește, cum se spune, din scoarță în scoarță. Urînd noului colectiv un colegial drum bun așteptăm și celelalte numere. (Sorin Postolache).

Ne încumetăm, iată, după un lung dialog cu Gheorghe Bunghez, directorul Teatrului Tineretului din Piatra Neamț, și după o istovitoare, dar plăcută, lectură a unei ample bibliografii ce ne-a fost pusă la dispoziție, cu amabilitate, de către cei doi secretari literari ai teatrului, Paul Fîndrihan și Mircea Zaharia, să ilustrăm ideea conținută în chiar titlul acestei pagini. Dificultatea întreprinderii noastre este mult întărită cel puțin de trei factori de care trebuie neapărat să ținem cont. Ar fi vorba, în primul rând, de numeroasele succese pe care, de-a lungul timpului, în cei peste 20 de ani de activitate teatrul nemțean le-a raportat în țară și peste hotare. O primă selecție din cele aproape 150 de premiere jucate pe scena nemțeană ne-a pus în fața a 45 de spectacole considerate a fi reprezentative. Înșiruirea lor, a dramaturgilor, a regizorilor, a scenografilor și, firește, a actorilor, ar transforma rîndurile de față într-un fel de listă greu de citit. Dar cîteva cifre totuși se impun: au fost puse în scenă, în acest răstimp, peste 80 de piese din dramaturgia românească, din care 60 de piese contemporane; dramaturgia universală a fost prezentă a aproape 60 de piese, din care peste jumătate aparțin dramaturgiei contemporane; numărul spectacolelor a ajuns la aproape 5.500, iar cel al spectatorilor atinge cifra de 2 milioane. Ar mai fi vorba în al doilea rînd de faptul că teatrul nemțean a fost, de la înființarea sa, dar cu precădere din anul 1967, cînd a devenit Teatrul Tineretului, o gazdă bună și generoasă pentru o adevărată pleiadă de actori, regizori și scenografi. O simplă trecere în revistă a celor ce s-au afirmat pe scena Teatrului Tineretului ar depăși, ușor, cifra de 100. Dar nu cifra, în sine, contează, ci faptul că la Piatra Neamț și-au făcut ucenicia și au gustat din dulcea cupă a izbîndei actori și regizori și scenografi care astăzi, în majoritatea teatrelor din țară, inclusiv în cele din București, pot fi întâlniți în rîndul celor mai buni dintre cei mai buni. Și, în fine, ar mai fi vorba, în al treilea rînd, privind dificultatea întreprinderii noastre reportericești, de faptul că trupele Teatrului Tineretului din Piatra Neamț, această extraordinară mașină de teatru, i s-au dedicat, de-a lungul timpului, numeroase studii, eseuri, cronici, comentarii, dezbateri prin care s-a încercat definirea aceluia ceva care a propulsat, în constelația teatrelor din România, acest colectiv care — prin talent, fantezie, inteligență și tinerețe — arde și strălucește constant, ca o stea de primă mărime. Cît de dificilă este o astfel de definire, care a îngreunat demersul nostru, reiese, iată, din mărturisirile dramaturgului, eseistului și ale fostului director al Teatrului Tineretului, Eduard Covaș, unul din oamenii care au ars și ard în mistuitoarea flăcără a teatrului nemțean: „Se poate face un portret colectiv? Încercarea mi se pare hazardată, mai ales cînd e vorba de găsirea unui numitor comun pentru o sumă de individualități artistice distincte. În fiecare an, la Piatra Neamț au venit și au plecat actori de valoare certă. În fiecare an au venit și au plecat actori dificili. Extrapolînd, sînt tentat să cred că talentul este unificator. Și totuși, cum se face că stagiune de stagiune, succesele raportate de Teatrul Tineretului și-au păstrat timbrul caracteristic? Născut dintr-o ambiție și alimentat cu ambiție, Teatrul Tineretului și-a propus de la început — printre cei care l-au creat și l-au însușit — un mod de existență care — de la repertoriu și pînă la realizarea artistică — să evite rutina, suficiența meșteșugului, prejudecata izvoară chipurile din tradiție, din rețeta succesului, din calea dintotdeauna bătută. Știu că știu foarte puțin, parafrazînd această cugetare celebră, a fost și continuă să fie deviza acestui colectiv. De aici, o mare receptivitate la modalități diferite de a gândi teatrul în diversitatea și unitatea sa stilistică. Intre Băiatul din banca a doua, Nu sînt Turnul Eiffel, Ar-

den din Kent, Afară-i vopsit gardul, înăuntru-l leopardu', Tristan și Isolda, Omul cel bun din Sincian, Noaptea încercăturilor, Britannicus, Woyzeck, sau între Harap Alb, Peer Gynt, Zigger-Zagger, Maica, Slugă la doi stăpîni, Tinerețe fără bătrînețe, Muniel, Nevestele vesele din Windsor și Sonnoroasa aventură nu există un mod unic de a aborda, de a concepe și de a realiza spectacolul. Lucru de altfel și firește, într-un teatru cu un colectiv mereu în schimbare, pus în valoare de regizori și pictori scenografi atît de diferiți ca experiență artistică, atît de diferiți ca mod de a concepe teatrul. Afirmată de genul un astfel de spectacol nu se putea realiza decît la Piatra Neamț mă fac să cred că de la început a existat un tipar în

pronosticuri pesimiste, convingerea noastră este că Teatrul Tineretului va găsi întotdeauna forța necesară pentru a-și menține tinerețea fără bătrînețe a aspiratilor sale“. Am reprodus în întregime aceste mărturisiri intitulate Crochiul unui portret, pentru că ele dezvăluie acea splendidă stare de spirit ce a guvernat întreaga activitate de pînă acum a Teatrului Tineretului. Dar să adăugăm acestor observații făcute de un om aflat în chiar miezul fierbințe al muncii ce se desfășoară pe scena nemțeană și alte păreri formulate de alți critici de specialitate: „De la începuturile existenței sale, Teatrul din Piatra Neamț s-a bucurat de o situație specială: nucleul de bază al trupei era format, în prealabil, în Institu-

Un ferment al culturii române — Teatrul Tineretului din Piatra Neamț

care au fost turnate aspirații, căutări pline de nădăjdi, succese și eșecuri dinamizatoare. Acest tipar a fost echipa. Afirmatia s-a făcut de foarte multe ori, dar nu știu dacă a fost limpede vreodată ce înseamnă echipa de la Piatra Neamț. Folosim termenul nu pentru a desemna un colectiv artistic al teatrului, ci echipa în lucru, în activitatea sa de creație. Un regizor colaborator care începe montarea unei piese în deplină libertate de acțiune își alege colaboratorii fără ingerințe de ordin administrativ, fără prejudecăți de ordin ierarhic. Nu poziția de pe statul de funcțiuni este aceea care decide distribuția într-un rol, ci necesitatea efectivă de a acoperi cît mai bine rolul respectiv. Fiecare spectacol pune problema recuceririi galoanelor, fiecare spectacol pune problema recuceririi sufragiilor publicului, ca și cum totul trebuie luat mereu și mereu de la început. Experiența și vechimea nu conferă autoritate dacă nu sînt acoperite artistic, dacă nu sînt dublate de argumente logice de bun-simț. N-au existat voci dominante, iar partitura solistică n-a fost niciodată un drept câștigat. Numai așa s-a stabilit un climat de încredere, ceea ce s-a pomenit în presă — atmosferă de lucru ca la Piatra Neamț, în care gîndul inspirat nu se poticnește de așa ceva nu s-a mai făcut pînă acum, sau așa ceva nu se poate, sau așa ceva nu. Situația obiectului creației la o înălțime care presupune în permanență un efort pentru a-l ajunge, echipa în lucru își subordonează firește porniri individualiste scopului colectiv. Continui spirit de emulație a adăugat succeselor durate. Cu toate că, din cînd în cînd, se fac și

lul de artă teatrală și cinematografică. Bagajul de cunoștințe comune, atenția pregătire artistică, normele de etică scenică asimilate împreună au dat o notă de omogenitate și entuziasm tinereșc trupei din teatrul nou înființat. Mulți dintre interpreții acestei prime echipe au plecat din Piatra Neamț și sînt astăzi actori de valoare ai unor ansambluri bucureștene, iar cei care i-au urmat au făcut să facă față unor exigențe gata create. Preocuparea pentru evoluția fiecărui actor talentat, grija de a armoniza interesele instituției cu cele ale fiecărui membru din echipa teatrală au făcut posibile continuitatea în muncă și stabilitatea colectivului. Consolidarea și dezvoltarea multilaterală a acestui colectiv este, cred, punctul de interes central din activitatea noastră“ (Ion Coman, revista Teatrul nr. 3 din 1964). Un desăvîrșit teatru de tineret, atît pentru cei mici cît și pentru cei vîrstnici, care merită să fie laudat cu superlativ dintr-o cîntărie mai alese. Acestui teatru de tineret i se cuvin lauri pentru cel mai bun spectacol din Nürnberg“ (Dietmar M. Schmidt, Abendzeitung, martie 1967). „Domeniu de apreciat în activitatea Teatrului Tineretului, atît în alegerea repertoriului, cît și în valorificarea sa scenică, este faptul că nu se recurge la rețete și metode facile, că nu se prezintă publicului o hrană gata mestecată, concluzii didactice moralizatoare de învățat pe dinăfară, ci se urmărește stimularea gîndirii spectatorilor, participarea acestora la rezolvarea problemelor propuse spre dezbateră“ (Margareta Bărbuța, Știința, iulie 1967). „Ne reîntîlmim cu Teatrul din Piatra Neamț ca întotdeauna, cu emoție,

cu interes, cu satisfacția de a consemna succesul, calitatea profesională a muncii care se face aici. O realitate, de fapt cea a tinereții permanente, se oficializă în acest laborator de creație, școală a artei, școală a spectatorului și a spectacolului“ (Mira Iosif, revista Teatrul nr. 3, 1967). „Spiritul acestei echipe dinamice și consecvente datorează mult citorva regizori ale căror nume apar în chip frecvent pe afișele din Piatra Neamț. Teatrul Tineretului a avut ambiția de a-și câștiga prietenii și amabilitatea de a-i păstra și cultiva. Câștigul a fost de ambele părți: pentru regizori, care au realizat aici unele din cele mai bune montări ale lor, pentru actori, care s-au dezvoltat vîgheșii de ochi exigenți“ (Ion Cazaban, Știința, mai 1968). „La Piatra Neamț se află cea mai bună echipă de teatru de tineret din țară al cărei spirit de echipă e fermentul principal al înfăptuirilor ei“ (Valentin Silvestru, România literară, noiembrie 1975). „Lumea vine la spectacolele de la Piatra Neamț pentru a lua contact cu un repertoriu interesant, în mare măsură inedit... La Piatra Neamț s-au realizat memorabile montări: Brecht, Büchner, Ibsen, Racine, apoi lucrări ale Ecaterinei Oproiu, Marin Sorescu, ori spectacole inspirate din folclorul românesc, s-au afirmat dramaturgi. Se merge la spectacolele de la Piatra Neamț pentru a se asista la afirmarea, nu o dată, puternică, surprinzătoare a unor noi talente regizorale și scenografice. Lumea vine la Teatrul Tineretului îndeosebi pentru a reînălța în trupă tinărită și un climat ideal de creație. Și este rarori dezamăgită — căci, păstrînd o foarte bună echipă, de bază, stabilă, trupa din Piatra Neamț reîntîlmesc mereu, asumîndu-și meritul de a forma și a lansa — în întreaga țară și îndeosebi în teatrele din Capitală — noi și noi valori actoricești“ (Natalia Stancu, Știința, decembrie 1976). „Ca de obicei, Teatrul Tineretului din Piatra Neamț a dovedit că-și onorează numele prin valorificarea — într-un stil care începe să revină al său — resurselor creatoare ale unor mari actori cu largi disponibilități, ca și prin cadrul oferit testării și afirmării unor talente tinere, la început de drum. E de laudă consecvența și durată spiritului băfios-artistice de la Teatrul Tineretului, e de laudă și de exemplu faptul că la acest teatru mai toți actorii se bucură, pe rînd, de roluri principale, de șansa concretă de a se afirma“ (Nelu Ionescu, Flacăra, ianuarie 1977).

Și lista unor astfel de aprecieri care plasează Teatrul Tineretului și în contextul larg al mișcării de teatru din toată țara noastră ar putea continua, întrucît, pentru un cronicar de teatru a fost și este o cinste — dar și o probă de foc, o probă de profesionalism — încumetarea de a scrie despre mîncăcolul scenei din Piatra Neamț.

În ceea ce ne privește, din motive de spațiu tipografic, nu am transcris nici un nume de actor, nici un nume de regizor sau scenograf. Am fi fost obligați, dacă am fi transcris un singur nume, să adăugăm zeci și zeci de alte nume. Am fi fost obligați, dacă aminteam un singur spectacol, să aducem în discuție alte zeci și zeci de spectacole. În aceste condiții, recitînd însemnările documentării noastre, dar recitînd și ceea ce am apucat să așezăm în această pagină, constatăm că titlul ei, al paginii, este, dacă vrei, un fel de axiomă, un adevăr unanim recunoscut și acceptat.

Datorăm deci Teatrului Tineretului din Piatra Neamț o excelentă generație de actori, regizori și scenografi, o nouă viziune asupra artei spectacolului, adică, mai altfel spus, acel îndoiitor suflu ce bate de-o bună bucată de vreme pe scena mare a teatrului românesc. Să-i recunoaștem deci Teatrului Tineretului din Piatra Neamț, cu riscul de-a rîni unele orgoli din Capitală sau din țară, meritul de-a fi fost și de-a mai fi încă unul din fermentii culturii române contemporane.

VICTOR NIȚĂ

„Fratele meu, Charles“

Stagiunea teatrală bucureșteană este la ora actuală în plină desfășurare și ar fi hazardat pentru oricine să încerce un bilanț sau o analiză a repertoriului. Dar din ceea ce s-a montat pînă în prezent este lesne de constatat că lipsește aproape cu desăvîrșire comedia în forma ei clasică, muzicală sau musical-hall. Regretul nostru este cu atît mai mare cu cît un cunoscut om de teatru, conducător de colectiv, ne-a promis, nu demult, pe lângă lucrări dramatice de rezistență și unele piese jucate cîndva cu succes pe scenele țării, piese cu început, mijloc și sfîrșit, cum îi place să se exprime plastic unei împătimate în ale teatrului, care într-un fel saturată de „piesele grele“ refuză să mai meargă la teatru preferînd opera. Din aceste considerente am acceptat cu bucurie invitația la un muzical pus în scenă de secția de estradă a teatrului din Pitești, venit în Capitală numai pentru o singură reprezentare: Fratele meu, Charles, tradus și prelucrat de Alecu Popovici după cunoscuta comedie Școala birielilor de R. B. Sheridan, pe muzica lui Edmond Deda. Acest muzical a mai văzut lumina rampei în urmă cu ani la Teatrul „Ion Vășilescu“ din Capitală și dacă memoria nu ne înșală s-a bucurat de succes. La ora cînd scriem aceste rînduri muzicalul a fost montat și la Brașov iar teatrul la microfon a difuzat prelucrarea cu o distribuție de zile mari. Deci se poate juca Sheridan cu succes.

Revenind la spectacolul teatrului piteștean apreciem că secția de estradă s-a întrecut pe sine reușind să prezinte un spectacol curat, cursiv și bine jucat. Meritul acestui ansamblu este cu atît mai mare cu cît pînă acum de-a lungul a 25 de ani de existență s-a rezumat la spectacole în limitele genului revuistic. Se știe că muzicalul are legile lui precise. El impune contopirea textului și a muzicii într-un tot unitar. Sigur că autorii libretului și-au permis unele modificări față de textul original, modificări impuse de exigențele genului. Cea mai cu-

rajoasă ni se pare interpretarea rolului celor doi frați atît de deosebită ca tipologie și comportament, Joseph și Charles, de un singur actor. Aceasta este partitura cea mai grea și ea nu poate fi atacăată fără talent și dăruire. Ni se pare deci realizarea lui Dorin Oancea mai mult decît revelatoare. Spre surprinderea noastră, am aflat că simpaticul interpret este maestrul de balet și nicidecum cîntăreț sau actor, cum îl bănuiam în timpul spectacolului. Dorin Oancea este cînd agreabil și plin de viață, atînci cînd îmbracă haina lui Charles, cînd șiret, bizar și lipsit de scrupule atînci cînd îl interpretează pe Joseph, ceea ce, trebură să recunoaștem, nu e un lucru prea ușor.

Distribuția numeroasă face imposibilă menționarea exhaustivă a tuturor actorilor, motiv pentru care vom stărui asupra numelor ce ne-au atras atenția în mod deosebit: Lidia Crețu-Dobrin, Dragoș Mirzan și Marin Radu-Ene. Vom zăbovi ceva mai mult asupra lui Dumitru Lupu, cel care a ținut bagheta dirijorală, nu pentru a sublinia felul cum suna orchestra, ci pentru a saluta apariția sa ca dirijor en titre amintindu-ne că în urmă cu ani l-am admirat la Cenaclul Flacăra interpretînd cu mult har, împreună cu talentatul poet Cezar Ivănescu, cîntece folk. Anii au trecut, copitul de fier și-a văzut de treabă, nu trădînd muzica ci perfecționîndu-se la Conservator. Realmente l-am urmărit cu plăcere și dacă, pe ici pe colo, orchestra nu suna chiar cum trebuia, dăm aceste imperfecțiuni pe seama lipsei sale de experiență. Muzica lui Edmond Deda, plină de inspirație, scrisă în ritm de jazz, ne-a reamintit numele unui însoirat compozitor. Regia lui Alexandru Darian a fost gîndită cu discernămint, talent și inspirație, reușind să ne prezinte un spectacol alert și colorat. Meritul regiei trebuie subliniat în mod special, dacă ținem seama că la secția de estradă colectivul nu este prea numeros, lipsa tineretului resimțîndu-se pregnant.

DAN BĂRLADEANU

Un salut eroismului

Meritul existenței unui om nu constă în faptul că a trăit șaptezeci, optzeci sau o sută de ani. Ceea ce distinge un om de alt om se consideră după faptele făcute.

Iată, azi, 2 februarie 1983, cînd notez aceste rînduri, scriitorul și colonelul Pană Gh. Ion a împlinit vîrsta de 70 de ani. Cînd îl văd înconjurat numai de poezii, gîndul mă duce la odelile care celebrează faptele de eroism ale antichității. Și cum ar putea fi altfel cînd căpitanul Pană Ion, cel din anii 1944—1945, a participat în războiul antihitlerist la 153 de atacuri date în stil mare, pe viață și pe moarte, și la alte 30 de mai mică amploare. Deși a luptat mereu în prima linie, deși a făcut nenunțate incursiuni dincolo de linia frontului, în spațiile inamicului, aducînd alor săi prizonieri nenumărați și arme de toate calibrele — pînă la tunuri grele, căpitanul Pană Ion n-a fost rănit o singură dată în tot acest timp. Acțiunile sale de mare curaj împingeau frontul mereu înainte, astfel încît hitleriștii, recunoscîndu-și meritele, s-au văzut obligați să pună un mare preț pentru capul lui. Ofițerii din Armata sovietică, ale căror unități luptau în colaborare cu Regimentul 34 Infanterie, îl numeau de căpitanul Pană (datorită staturii sale), „picul Iukov al românilor“. Un comandant român din acea vreme, care cunoștea bine faptele de arme ale septuagenarului de azi, spunea la sfîrșitul războiului: „Pe toate stîncile din Cehoslovacia scrie Pană!“

Începînd cu participarea la insurecția armată, în timp ce unitatea lui se afla pe coastele Mării Negre, de la Constanța și pînă în inima Europei, căpitanul Pană Ion a dovedit un curaj ieșit din comun și un eroism adevărat. De la cea mai modestă pînă la cea mai înaltă decorație militară din acea vreme, căpitanul Pană le-a luat pe toate pe cale naturală, potrivit curajului și dăruirii sale față de cauza patriei — România.

După război, colonelul Pană Gh. Ion s-a dedicat gazetăriei militare și scrierii cărților sale, gustate de un mare public cititor.

Pentru faptele sale de un eroism cuceritor, cel ce scrie aceste rînduri de laudă l-a și avansat pe colonelul Pană Gh. Ion la gradul de general, urîndu-i „la mulți ani!“.

GHEORGHE PITUȚ

Studentiștimea noastră — un z...

„Știți că foarte mulți arhitecți sînt căsătoriți cu arhitecte?”

„Cred că cea mai bună caracterizare a activității studenților din Institutul de arhitectură este, paradoxal, lipsa unei activități „extrascolare”. În ce sens: tot ce se întîmplă între noi este foarte legat de școală, de meserie, după cum și clădirea studenției noastre nu poate fi despărțită de pulsul vieții studentești, de viața Capitalei. Spun acestea pentru că dacă e să privim manifestările noastre sau ale colegilor noștri, vedem că indiferent dacă e vorba de un festival rock („festivalul formațiilor vocal-instrumentale CLUB A”, de pildă), un bal al bobocilor sau al absolvenților, orice altă activitate, totul conține o trimitere la meserie, la viața de zi cu zi din facultate. Există o mare dorință — colegi de-ai noștri din alte facultăți ne-o impută! — de a ieși în evidență prin ceea ce facem. Este adevărat că dorim asta, cred însă că nu ar trebui să ni se reproșeze așa ceva: vrem să fim deosebiți, făcînd însă lucruri obișnuite sau care ar trebui să devină obișnuite. Adică să ne facem meseria bine — din toate punctele de vedere — atît pentru noi, cit și pentru cei care „consumă” meseria asta. Să avem o studentie bogată sufletește, împreună cu toți prietenii noștri!”

Mă aflu în sediul asociației studenților comuniști a Institutului de arhitectură: pe pereții mai află încă panouri cu inscripții în diverse limbi, amintind seminarul internațional **Arhitectura, mod de exprimare a tineretului în spiritul păcii**, seminar care s-a desfășurat în cursul lunii decembrie.

Interlocutorul meu este chiar președintele asociației, studentul **Sergiu Nistor**, din anul III.

— Care este secretul reușitelor de care ați pomenit mai sus, și pentru care sînteți invidiați în bună măsură?

— Cred că în primul rînd faptul că sintem un colectiv, cum să spun eu... sintem 700 de tineri, adică un colectiv relativ mic, dar nu atît de mic încît să nu aibă forță, dar nici mare, în acest din urmă caz existînd pericolul pierderii de sine. Apoi tradiția acestui institut, sentimentul de grup unitar, **colegialitatea**, așa zice, care ne caracterizează; nu știu dacă ați remarcat, știți însă că foarte mulți arhitecți sînt căsătoriți cu arhitecte? Există apoi Clubul arhitecților, din strada Lemnari — încă un mijloc de apropiere, de cunoaștere reciprocă; de punere la cale a unor noi proiecte, gînduri, visuri...

— Un exemplu în acest sens?

— Cu plăcere, și vă mărturisesc chiar că ne bucură că va apărea și în presă, fiind vorba de o inițiativă a noastră, a celor de la arhitectură, dar fiind mai ales vorba de o idee care a prins teribil, în marea masă a studenților: pe scurt, se intenționează a se înființa — la nivelul **Comitetului executiv al U.A.S.C.R.** — o comisie avînd drept scop **păstrarea patrimoniului cultural al țării**. Este vorba de păstrarea clădirilor de valoare, a monumentelor culturale, operelor de artă etc. Primele efecte au și început să apară, mă refer la studenții de la arte plastice care încă din vara trecută au luat în îngrijire și recondiționare frescele mănăstirilor Moldovei. Acțiunea va căpăta acum amploare națională, și cred că putem fi mîndri de faptul că nouă, tinerilor, ni se va încredința o astfel de sarcină. Este vorba de datorie și responsabilitate în același timp.

Aritmetica medicinei și mărtisoarele

...iese din sală, sărînd într-un picior. În clipa următoare este inconștient, strîns, de un roi de studenți în halate albe: „Cum a fost?”; „Așa, si...”; „Dar spune, dragă, odată!”

Iar fata asta subțire și nu prea înaltă abia își trage răsufierea, este bucuroasă, evident: dar nu a scos nici un cuvînt! A fost prima care a ieșit de la examenul de anatomie, susținut cu prof. dr. **Viorel Ranga**. E sugrumată încă de emoție, apoi:

„Fantastic: m-au întrebat de ce am lipsit la un curs anume, le-am spus că am fost la schi, iertați-mă...!” (un tînăr în bluzon din plastic albastru așteaptă — ca și mine, dealtfel! — potolirea entuziasmului). „Ei, bine, știți ce m-au întrebat? Aaaa... faceți schi, deci!”

Fata îl îmbrățișează pe tînăr, aruncîndu-și brațele peste umerii lui; acesta din urmă pare vizibil stînjinit. Este momentul în care intervin: „...știți, FLACĂRA... avem două pagini de revistă, putem sta nițel de vorbă?”

Și stăm:

— **Claudia Ciroană**, medicină generală, anul II. Am 20 de ani. Am ieșit de la exa-

menul de anatomie — ultimul examen cu profesor, de acum înainte ne așteaptă clinice. Scrieți chiar totul? Atunci notați și asta, că profesorul **Viorel Ranga** este un om nemaipomenit, ține cursuri excelente — face, adică, niște cursuri formidabile!, pot spune așa? În lipsa unor manuale și atlasuri anatomice ca lumea — dacă doriți să fiți sincer, așa cum mi-ați afirmat, **subliniați acest lucru!** — dînsul ne oferă proiecții, diapozitive, „cazuri” de excepție. Și ar mai fi ceva...

— De unde sînteți?

— Din Cimpina... și iată ce ar mai fi: foarte recent, sovieticii au descoperit că se pot face transfuzii cu lichid cefalorahidian. Este o chestiune de histologie. Dar de ce mă priviți așa?

— Iertați-mă, cred că îmi veți spune ceva important, pînă atunci: ce subiecte v-au „picat” la examenul ăsta?

— Arată-mi artera iliacă internă...plexul hipogastric, apoi...

— Mulțumesc, ajunge! Reveniți!

— Încă o noutate: fiecare grup sanguină corespunde unei grupe de lichid cefalorahidian. Toate cele pomenite mai sus sînt, repet, recente: bombardamentul informațional, la ora actuală, este fantastic. Înțelegeți ceva din cele ce vă spun?

— Încerc!

— Iar toate astea, ținînd, evident, de histologie, nici măcar n-au fost incluse în cursurile noastre, pricepeți? Profesorul meu, **Viorel Ranga**, exact asta face: anticipă NOUL! Ni-l predă, prin cele mai diverse mijloace posibile: proiecții video, reproduceri xerox... a făcut chiar un fel de muzeu din fragmente umane (creier, plămîni, organe genitale, rinichi) conservate în spirit... am spus ceva rău?

— Nu, dimpotrivă.

— Vă rog mult, nu-mi faceți vreu rău! La anul dau examen la histologie, ceea ce v-am spus — aproape de acele noutăți! — nu vor să acuze catedra, Doamne ferește! ūc, doar că...

— Înțeleg: și ați spus exact dealtfel, de vorba de acest cumul — și firesc, de altfel — „bombardament informațional”.

— Exact! Și invers, dacă pot spune astfel: există domenii — cum este cel al embriologiei corpului uman — care s-a predat destul de superficial (eu însămi, în anul I, nu iubeam această disciplină). Abia acum m-am convins că ea este **aritmetica medicinei!**

— Vă întrerup: de ce v-ați ales această meserie, de medic?

— Mi-am dorit-o. Cum să vă spun? **Cu plăcere**: vreau ca, după absolvire, să ajung într-un sat din deltă (nu într-un mare oraș!), pentru a învăța să mă descurc singură, pentru a-mi încerca puterile. Cred că mi-am ales o meserie în care nu pot interveni jumătăți de măsură.

— În afara medicinei — ce vă mai place?

— Repet: schiul. În cele opt zile libere — mica noastră vacanță de după această sesiune — voi merge să schiez la Brașov sau Sinaia, sînt aproape, eu fiind din Cimpina. Mai am însă ceva: **desenul!** Mărtisoarele!

— Poftim?

— Facem mărtisoare: eu fac mai mult felicitări, pentru această splendidă ocazie: felicitări pictate în ulei, pe cartoane. Sora mea, **Olivia** (studentă în anul III aici, în facultate în care vă aflați), precum și fratele meu mai mic, **Laurențiu** (încă licean, dar cel mai talentat dintre noi la pictură — ne-am împodobit camerele locuimtelor din Cimpina cu tablourile lui!), am făcut un fel de corporație a mărtisoarelor: ca studenții, avem voie să facem și să vindem.

— Splendid! Asta-i ceva împotriva „kitch”-ului, socot!?

— Firește. E numele nostru în joc! Și câștigăm, chiar.

— Cit?

— Cit pentru o înghețată...

Bazaltele de la Detunata, — o capodoperă geologică

Facultatea de geografie-geologie, examenul de biochimie al grupei 333, anul IV. Primele lui cuvinte la ieșirea din examen: biletul numărul 8, nota 8; dacă știam că-l așa, trăgeam biletul numărul 10. Și tot el, zîmbînd: dar dacă trăgeam biletul 25?!

Firește, l-am abordat urgent și am aflat pentru început următoarele: se numește **Iulian Niță** (nici o legătură de rudenie cu subsemnatul), a vrut să facă politehnica, la Brașov, la autovehicule rutiere, dar a căzut la admitere din cauza a numai 2 zecimi. Un bun prieten, **Mircea Savu**, țirgoviștean de-al lui, l-a convins că geologia este cea mai frumoasă facultate. S-a pregătit și a intrat printre primii, în sesiunea a doua, cea din toamnă

UNIVERSITATEA COMUNISTĂ

Revista Consiliului Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din Universitatea București, continuatoare a **Vieții universitare** (1925) și a revistei **Universitas** (1952), marchează cu nr. 1/1983 împlinirea a 15 ani de apariție. Florin Antonescu, redactorul șef, îi încredințează pe cititori că revista se adresează sufletelor lor, fiind nu numai rezultatul muncii, ci și al simțirii și pasiunii actualului colectiv de redacție. Ceea ce se și observă ușor din paginile ei, care oglindesc evenimentele importante trăite în ultima vreme de întreaga țară, de studenți în general și în mod deosebit de cei ce se specializează în facultățile Universității bucureștene. Aflăm din interviu cu prof. dr. **Ioan Ioviț Popescu**, rectorul Universității, și că a început lucrul, cu un larg colectiv, la o istorie a Universității; sînt împărțite grijile și rezultatele sesiunii de examene, izbînzile Clubului sportiv Universitatea București (mai ales ale șahistilor); putem citi o pagină cu poezii, știți din alte centre universitare și despre activitatea cercurilor studentești, note și recenzii. Ne bucurăm deci că revista este acordată la timpul prezent al Universității bucureștene. (**Reghina Vărvici**)

de-acum patru ani. În clipa de față se bucură că n-a reușit la politehnica brașoveană. **De ce, Iulian Niță?** Pentru că geologia este foarte, foarte frumoasă, mai ales cînd faci specializarea la hidrogeologie. Dar, din păcate... Există și un „din păcate”? Da, la repartitie nu se ține cont de specializare. Dar, oricum, datorită pregătirii complexe, oriunde am fi repartizați, vom face față, fie în hidrogeologie, fie în prospecțiuni, fie în exploatare, fie în cercetare. Dar parcă tot mai bine ar fi să continuăm în specializare! **Ce ți-a plăcut ție, mai mult și mai mult, în acești patru ani de studenție la geologie?** Totul. Cursurile, colegii, viața de student, profesorii și asistenții, chiar și sesiunile. Dar, cel mai mult și mai mult, practica de vară. Știți, eu eram un tip mai comod, deși făceam sport, adică handbal, atletism, lupte... **Care este echipa de fotbal**

preferată? Nici una. Nu-mi place fotbalul.

Dar să revin, eram, deci, un tip comod, nu-mi prea plăceau excursiile, drumețiile. Și iată-mă la o facultate în care trebuie să bați muntii cu piciorul, la pas. Au fost zile, în timpul practicii, în care am mers, în urcus, și 50 de kilometri. Și-n timpul urcușului, lucrăm, notăm, urmăm rocele. **Cum adică urmării rocilor?** Simplu. O luăm pe firul unei ape. Spre deosebire de turiști, care merg în grup și pe poteci marcate, noi o luăm de unul singur pe firul unei ape. Pornim de jos, din zona colinară, și urcăm, urcăm... Studiem cu atenție albia riului, în care citim ca într-o carte, dar, totodată, urmărim și ceea ce ne arată malurile, adică deschiderile. Riul, cum să vă spun, e un fel de povestitor, el ne spune pe unde a trecut, ce a întîlnit în cale. Zărim uneori cite un fragment de rocă mai ciudată și știm că undeva, mai sus, trebuie să găsim stratul din care riul a smuls acel fragment și l-a tăvălit cu apa cițiva zeci de kilometri. **Dar e, totuși, oboseitor și apăsător să foluri, de unul singur, citeva zeci de kilometri pe albia unui riu?** E oboseitor, nu zic nu, dar apăsător nu e. Gîndurile sînt în plină mișcare, au un scop în jurul căruia sau spre care tind mereu. Este, dacă vreți, o singurătare activă, binefăcătoare în condițiile unui stress urban din care abia mai putem scăpa. **Unde, în ce parte a țării, în care munți ai trăit aceste satisfacții?** Adică unde am făcut practica? **Da.** În zona Cimpinei, unde am început, apoi în jurul Orșovei, apoi la Tarna Mare, în județul Satu Mare, apoi în Retezat, la barajul de pe Rîul Mare, unde am și proiectat de diplomă. **Cum se numeste proiectul?** Studiul privind condițiile terenului pentru amplasarea unui baraj. Refac, în ultimă instanță, munca unei echipe care, firește, a hotărît deja în care loc anume să fie amplasat barajul de pe Rîul Mare. **E captivantă această muncă la proiect?** Evident. După ce am studiat zona, înțeleg de ce s-a luat hotărîrea de a amplasa barajul exact acolo unde este el acum și de ce nu a fost amplasat mai în amonte, sau mai în aval. **Care dintre locurile de practică ți-au rămas cel mai mult în memorie?** Într-un anume fel, profesional vorbind, Retezatul. Într-un alt fel, ca experiență de viață, practica făcută la Deva, unde am întîlnit oameni dintr-o bucată, oameni cu care trebuie să vorbești limpede și clar, fără ocolișuri. Nu că nu s-ar pricepe ei la vorbele scute și răsucite, dar cînd e vorba de muncă, trebuie să vorbești drept, clar. Apoi Deva e un oraș frumos, curat, civilizată, oarecum romantic. Acolo, la Deva, am înțeles eu ce înseamnă un oraș ardelenesc. Apoi, într-un alt fel, sentimental, m-au impresionat bazaltele de la Detunata, din Apuseni. Sînt de-o frumusețe și de-o forță fără egal, mai ales dacă te-ai apropi de ele, fără să fii pregătit în prealabil. Așa mi s-a întîmplat mie. Veneam din zona colinară, niște dealuri cînd domoale, cînd abrupte, roase de vînturi și ploii, erodate, și-am intrat într-o pădure, o pădure calmă, blîndă. Era cam înspre amurg și mergeam eu așa, prin pădure, și mă gîndeam că ar trebui să mă întorc și dintr-odată, de parcă s-ar fi lăsat un întuneric mare, bazaltele izbucniră parcă din chiar miezul vîntului al pămîntului, pe verticală, masive, dure, neclintite, puternice, sălbatice și misterioase. Eu nu cred să existe în țară un alt loc mai frumos, mai tulburător și cine n-a văzut încă bazaltele de la Detunata n-a văzut încă adevăratul chip al naturii. **Constată că voi, geologii, sînteți și poeți!** În ce mă privește, n-am nici o velleitate în acest sens, dar bazaltele de la Detunata sînt o adevărată capodoperă geologică și în fața unei capodopere chiar și un antitalent devine poet. Cu alte cuvinte nu-i meritul meu că am fost atît de puternic impresionat.

Viitor conștient al României

Despre viitor, videocasetofon și pelicula de 35 de mm

Acest tânăr care, iată, se află în fața noastră, o masă, sorbind la intervale dintr-o ceașcă de cafea, privindu-mă mai ales insistent, încercând să descifreze ce anume vreau de la el, a dat de trei ori examen de admitere la I.A.T.C. „I.L. Caragiale”.

Prima oară a picat primul. A doua oară, al doisprezecelea.

A treia oară a reușit al 3-lea! Și acum este student. „Noi sintem soții institutului, seriosii anului, patru sîntem la număr, iar cel mai vîrstnic are 30 de ani!” Cam astfel a demarat conversația noastră:

„O vreme, după terminarea liceului, am lucrat ca translator la o întreprindere de construcții. Cred că două cinematografe din municipiul Constanța — între care îmi găsisem un domiciliu provizoriu, desi născut în București fiind! — mi-au marcat viitorul, adică asta, pe care încerc să mi-l fac. Sint singurul copil la părinți, or ei, acești părinți ai mei, știind că la I.A.T.C. se intră foarte greu, au fost încă de la început împotriva ideii de a da aici examen. Eu văzusem însă atîtea filme, pendulînd între cele două cinematografe! Nu mai exista nici o întoarcere.

De ce mi-am ales meseria asta? Pentru că simt că am un prea plin în mine, pe care nu-l pot da decît prin contemplarea vizuală, prin film cu alte cuvinte, leși mi se pare acum vulgar ceea ce am spus mai sus. Sau, nu?

Dacă avem greutăți, piedici? Iată: sîntem încă prea legați de industrie; de solicitările altor compartimente ce există în afara talentului — iar aici aș vrea să precizez ceva: trebuie să știi să te lupti cu oamenii, să știi cum să-i convingi să-ți dea ceea ce le ceri, și, zău, asta nu-i un lucru ușor. Filmul este, încă, o artă colectivă, iar primii tăi spectatori sînt colaboratorii. Poate că într-un viitor apropiat videocasetofonul va deveni un instrument util pentru afirmarea onora, a stilului pentru un scriitor, sau a pensula și culorile pentru un pictor. Dar mai e pînă atunci!

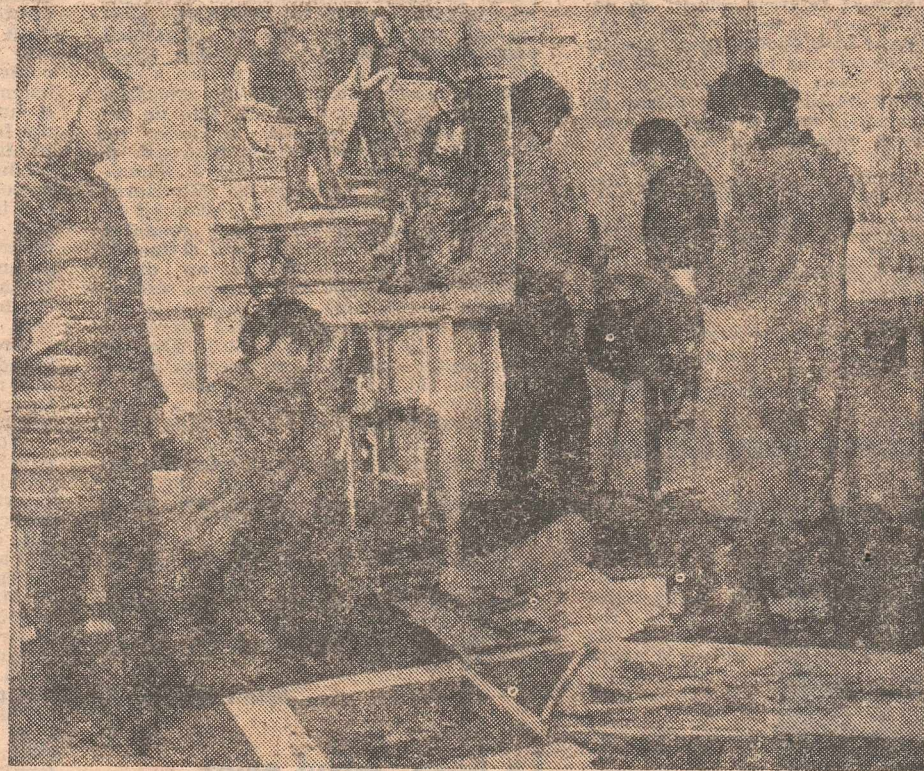
Constat — nu judec! — că mai tinerii oștri colegi se cenzurează mai puțin ca noi, ăștia, așa-zis „vîrstnici”. Și nu cred că e bine! Rețineți, vă rog, că n-am nimic împotriva vîrstei tinere, dar am împotriva „puștismului”. În meseria, în soartă, asta, pe care am ales-o, puștismul, fronda nu au ce căuta!

Dacă avem visuri? Firește: decanul nostru, tovarășa Ileana Berlogea, intenționează să facă publice producțiile I.A.T.C. realizate pe peliculă de 35 mm (adică afișe, popularizare, fonduri etc.), va asemăna „CASANDREI”, la cea de la teatru. Încă ceva: acum doi ani, la Casa de cultură a studenților „G. Preobrajenski” a fost organizat un festival al filmului studentesc. Ce-ar fi ca, în vară, să facă un dublu festival teatru-film, într-un început chiar la noi, în institut? Care este rostul artei, mă întrebati? Acela de a emoționa, vă răspund; de a sensibiliza. EMOȚIA și SENSIBILIZAREA spectatorului, îndrăznesc să cred, sînt cei doi factori care justifică acest act.

Cum mă văd eu în viitor? Nu-mi fac zii: mă așteaptă un drum lung (asistență, secundariat etc.), un drum aspru. Principalul e însă numai asta: să am eu să spun! Sint de părere că în această mică meserie pe care mi-am ales-o, e mai puțin important să „dai mult”, să fii „mercu prezent” — decît să lu-zi numai atunci cînd ești inspirat, să simți că ai ceva de spus! Iar dacă vor ivi nemulțumiri pe parcurs, în-znesc a spune, aceste nemulțumiri nu sînt decît de mine, de persoana mea”. Se numește Lucian Crețu, este unul de cei 4 (patru) studenți și colegi de la II ai clasei regie-film, din cadrul I.A.T.C. „I.L. Caragiale”. Ieșise — cînd a reștinut, pentru a realiza însemnă-de mai sus — de la examenul de maturgia filmului”. Secțiune teoretică care — în pregătirea sa profesio-nală — o găsește deosebit de importan-ță-a terminat și cafeaua, ne-prim aici, camdată...

Azi despre arta de mîine a cîtorva tineri pictori

Institutul de arte plastice „Nicolae Gri-gorescu” din București, vineri, 4 februa-rie, orele 14, exact în clipa în care sin-gura clasă de pictură a anului IV, pro-fesor Marius Cîliviței, încheia cele patru ore de studiu în cărbune și creion la o temă începută cu alte două săptămîni în urmă, o compoziție cu trei personaje. Cele nouă planșete ale celor nouă stu-denți ce alcătuiesc această clasă erau acoperite, fiecare, cu cîte trei desene. Cele trei modele tocmai se înbrăcau și în următoarele minute aveau să pără-sească atelierul. Studenții, parcă epuizați de muncă, își priveau cu un aer pierdut lucrările. „N-aș zice, mă adresez unuia dintre ei, un tânăr înalt, brunet, că sin-teli prea mulțumii!” Mă privește con-trariat și, în același timp, surprins. Fa-cem cunoștință, îl propun un dialog, dar, zîmbind, mă refuză categoric. Se numește Radu Vlaicu și-mi spune că nu există nici un motiv, nici un argument, că dia-logul să aibă loc numai între noi doi. Îmi propune să stau de vorbă cu toți ceilalți

colegi ai săi. Pînă să accept, doi dintre aceștia, respectiv Francisc Luca și Areta Nica, au și plecat. Noroc că desenele lor au rămas, totuși, pe planșete. Un alt grăbit, presat de nu știu ce treburi ur-gente, este Mauricio Castro Leyva, un student venit tocmai din Columbia. Se simte foarte bine în România, despre care spune că este o țară minunată, cu oameni foarte frumoși și buni, constata-re la care a ajuns nu numai prin col-egii săi de grupă, care sînt foarte talen-țați, ci și prin contactul ce l-a avut, de peste 4 ani, cu numeroși alți studenți de la alte facultăți. În ceea ce privește stu-diile sale din acea zi, extrem de elabo-rate și construite cu multă migală, ilus-trau un accent anatomic evident. „Eu, se destăinuie Mauricio Castro Leyva, chiar dacă învăț aici, în România, nu pot să mă rup de ceea ce este caracteristic în pictura țării mele. Din această cauză, că sint atît de deosebit de colegii mei, mie îmi place foarte mult cum lucrează ei, cum s-au eliberat ei de o anume concre-tețe care pe mine mă ține strîns, foarte, foarte strîns.” Intrucît doi dintre studenți plecaseră deja, așa cum am mai spus, despre lucrările lor aflate încă pe plan-șete ne-a vorbit Radu Vlaicu: „Francisc lucrează în general cu o linie dură, ner-voasă, incisivă și este preocupat nu atît de amănuntele compoziției, cît de ritmul și unitatea elementelor, aici a personaje-lor, ce alcătuiesc compoziția. În ceea ce o privește pe Areta, lucrările ei sint încă în faza primă a căutării formulei. Se pare că încă nu s-a hotărît ce anume vrea să facă din această compoziție. Un amănunt în plus, colega noastră este pe cale să devină mamă, peste numai cîte-va luni, și, din acest punct de vedere, trebuie să o înțelegem. Oricum, este foar-te talentată și cu un aplomb specific în a ataca o lucrare.” „Sint foarte curios, Radu Vlaicu, să văd ce vei spune despre lucrarea ta.” „Pe mine m-a preocupat concentrarea unor lumini într-o zonă oa-recare, apoi introducerea unor diagonale care să dea mișcare studiului. În același timp m-a interesat verticalitatea compo-ziției, pentru că, mi se pare, compoziția ar cîștiga dacă ar fi abordată pe verti-cală. Am mai urmărit, în același timp, un ritm al suprafețelor, o eliberare față de datele concrete, eliberare care-mi ofe-ră posibilitatea de-a realiza o unitate de

ansamblu a celor trei personaje. Ce ar fi, însă, de adăugat: că un astfel de stu-diu de atelier nu presupune neapărat o reușită totală. Este vorba, mai curînd, de o acumulare strict tehnică, de manevra-re a unui limbaj profesional, de sondarea unui teritoriu ca stare de spirit, pe-a-locuri chiar afectivă.” Dana Gulăț: „Îmi vine greu să vorbesc despre ceea ce am urmărit eu în aceste trei studii la tema de compoziție dată, dar, în fine, să încerc. Am urmărit să transcriu o anume organicitate dintre lumină și zona de pa-saj, această organicitate oferindu-mi po-sibilitatea de-a realiza acea evidentă unitate a personajelor. În același timp m-a preocupat să surprind în linii mari și caracterele morfologice deosebite ale per-sonajelor. Pînă joia viitoare vom lucra numai și numai la această temă, după care o vom aborda și în culoare, adică în ulei, acuarelă, guasă. Dar pînă atunci, prin aceste studii, ne clarificăm poziția, adică intenția față de aceste trei perso-naje.” Ioana Crăciun: „Eu am tratat această temă ca o compoziție de gen, drept pentru care, în căutarea unui argu-ment logic, o logică strict plastică, am urmărit mai ales problema paginării, a punerii în spațiu. Prima lucrare, pe ori-zontală, a creat o instrăinare a personaj-elor. Nu mi-a plăcut. A doua lucrare, pe verticală, m-a pus în fața unei compoziții cu o notă de intimitate, dar, în continua-re, cu unele spații prea mari. În fine, în cea de-a treia, îngustînd partea de jos,

am ajuns la ceea ce voiam, la o atmosfe-ră calmă, liniștită, la o împrietenire a personajelor. Voi continua în această di-recție. Am mai descoperit că o linie mai geometrică mă avantajează, grupul celor trei femei constituindu-se mai clar, mai puternic, mai personal.” Alexandru An-tonescu: „Să nu fiți prea surprins că per-sonajele din studiile mele sint tra-tate oarecum neglijent. Este o intenție clară, intrucît ceea ce mă interesează pe mine este să surprind doar petele de lu-mină, curgerea lor, modul în care aerul le învăluie pe toate trei. Pentru mine pata de lumină, la această temă, este mai importantă chiar decît personajele. Pata de lumină, în ritmul și forma ei, poate sugera starea de spirit, aș zice chiar sen-timentul pe care-l degajă grupul celor trei personaje. Mult mai limpede va reieși acest gînd al meu în clipa în care voi trece la culoare. Pînă atunci, ca toți cei-lalți colegi, studii, studii și iar studii. Pic-tura e grea, cere multă muncă, dar e fru-moasă atunci cînd ajungi să exprimi ceea ce simți. Cînd privești aceste trei perso-naje eu simt lumina care le învăluie.” Crinela Pleșa: „În ceea ce mă privește, mă aflu într-o situație diferită în sensul că nu m-am hotărît încă să merg pe o anume cale. Deocîndată fac studiu, mă familiarizez cu tema, cu compoziția, mă apropii, încetul cu încetul, de lumea ce-lor trei personaje. Sint, de felul meu, mai circumspectă, nu traduc imediat, nu mă crampez pe o anume idee. Astăzi aceste personaje mi-au spus un anume lucru. Miine, în funcție de starea mea psihică, îmi vor spune altceva. Eu voi desena, cu răbdare și cu îndărătnicie. În clipa în care voi înțelege cum să tratez compoziția, voi fi deja pregătită, prin studiile de pînă acum, să abordez lucra-re exact așa cum o voi vedea atunci. Dar pînă atunci mai e ceva timp.”

Cu convingerea că, în locul unui dialog cu un singur student din clasa de pictură, aceste considerații și destăinuiri aparținînd tuturor studenților din grupa res-pectivă, au ilustrat mai exact lumea de gînduri și strădania lor, mai mult sau mai puțin întortocheată, pe drumul lung și greu al artei, să punem punct acestor consemnări din viața de-o zi, o zi de muncă obișnuită, a studenților de la arte plastice, studenți care, după cum ne mărturiseau chiar ei, sint trecuți, atunci

cînd vorbim despre studențimea română, cu prea multă ușurință la ș.a., adică la și alții. Am vrut, surprinzîndu-i în frămîntarea lor, să arătăm că lumea lor este, ca a tuturor celorlalți studenți din România, o lume a căutărilor, a îndoie-lilor, dar și a certitudinilor, privind arta lor prezentă și viitoare, cea care, mai tîrziu, va fi închinată omului zilelor noas-tre. Am reușit oare să intrăm cît de cît în această lume în care se nase azi mij-loacele de expresie plastică ale zilcii de miine?!

E greu să faci muzică ușoară; dar și mai greu e să te afirmi

Dacă stau bine să mă gîndesc, avea să ni se destăinuie Sorin Raicovescu, anul III, compoziție muzicală, clasa maestrului Anatol Vieru, primul meu interviu, dar și ultimul, l-am dat la 4 ani, cînd dirijasem corul grădiniței. Eu, personal, evident că nu-mi aduc aminte, dar pă-rîntii mi-au spus că am vorbit atunci și la radio. Deci primul tău interviu în totală cunoștință de cauză cam acesta ar fi?! Așa zic și eu. Știi de ce, din zeci și zeci de studenți, ai fost ales tocmai dumneata? Nu. Trei au fost motivele: ești un student bun, chiar foarte bun, ești foarte activ în viața culturală a Conser-vatorului, și, față de ceilalți colegi de la compoziție, te simți atras de muzica ușoară, adică, dacă am înțeles eu bine, compui muzică ușoară. Mai corect ar fi așa: compun și muzică ușoară. Și mai corect ar fi așa: ca și colega mea, Claudia Nacu, și eu compun muzică ușoară. Și ar mai fi ceva de spus: Claudia a parti-cipat la acea foarte folositoare emisiune pentru noi, tinerii compozitori, Șlagăre în devenire, unde i s-au cîntat două piese. Fără acea emisiune, sau o alta asemănătoare, șansele noastre, ale tineri-lor compozitori, sint aproape nule. De ce? Pentru că un cîntec, ca să ajungă la pub-lic, trebuie să fie cîntat de o formație, adică de o orchestră și de un interpret. Interpretii, și mă refer în primul rînd la cei foarte buni, care ar putea lansa un șlagăr, nu se prea inghesuie să ia cîntecul unui tânăr fără nume. Cît despre orches-tre, ce să mai spun, sint doar cîteva și sint extrem de ocupate. Șlagăre în de-venire depășea exact aceste două mari impedimente. Cîte cîntece ai compus dumneata, Sorin Raicovescu? Multe, foarte multe, dar, firește, nu numărul contează. Am totuși 4-5 cîntece cu care bat la porțile afirmării. Vrei neapărat să te afirmi? Da, muzica ușoară mă atrage într-un mod deosebit. Am crezut, la in-ceput, că e vorba de un hobby, dar nu, e o pasiune constantă. Ascult multă mu-zică ușoară și scriu permanent muzică ușoară. Vreau să vin cu ceva nou, cu ceva specific generației mele. Cum ai defini acest ceva nou, ceva specific gene-rației tale? Greu de răspuns, dar în pri-mul rînd ar fi vorba de unele formule armonice mai îndrăznețe, altele decît acelea care la ora actuală înscriu muzică ușoară românească într-un anume sche-matism. Apoi, în aceeași ordine de idei, generația mea simte nevoia să vină cu alte ritmuri, mai moderne, cu o altă pro-blematică a textelor, mai aproape de ceea ce se numește poezie adevărată, și, în fine, cu un alt gen de interpretare din partea soliștilor care să colaboreze efec-tiv cu compozitorul. Să înțelegem că dum-neata și tinăra generație de compozitori, în numele căreia văd că vorbești, vreți să schimbați actuala față, pe-alocuri mult prea cenușie, a muzicii ușoare românești? Căutarea noului și impunerea lui sint două din elementele care definesc însăși tinerețea. Este firesc, cu alte cuvinte, să vrem ceea ce vrem. Dar asta nu în-scamnă că trebuie să rupem orice legă-tură cu tradiția, cu ceea ce avem bun astăzi în muzica noastră ușoară. Avem numeroase cîntece bune, datorate unor compozitori cu o mare experiență, așa cum avem la ora actuală un adevărat buchet de interpreți și interprete de va-loare. Aș putea să dau zeci de nume, să exemplific, dar ceea ce neapărat vreau eu să spun se cuprinde în doar cîteva cu-vinte: e greu să faci muzică ușoară, dar și mai greu e să te afirmi. Este nevoie, deci, de un sprijin real, concret și eficient. De exemplu? De ce n-ar exista, mă întreb eu, o orchestră inființată exact în acest scop, o orchestră care să înre-gistreze, pentru radio și televiziune, zeci și zeci de cîntece compuse de noi, tinerii, o orchestră cu care să cînte atît tinerii interpreți, dar și cei care sint astăzi în fruntea topurilor muzicii noastre ușoare?! În ceea ce ne privește, iată, facem pub-lică o astfel de sugestie. Să vedem cum o vor primi forurile de resort. O ultimă întrebare, Sorin Raicovescu: care din cîn-tecele tale de pînă acum ar putea deveni un șlagăr? Am un astfel de cîntec, i l-am prezentat acum o jumătate de an Corinei Chiriac, i-a plăcut foarte mult, mi-a pro-mis că-l va lansa și sint convins că-n curînd îl veți auzi. Iar noi, la rîndul nos-tru, îți promitem că-l vom asculta cu în-teres și, dacă va fi cazul, chiar și cu plăcere.

Pagini realizate de VICTOR NIȚA și HORIA PATRAȘCU
Fotografii de ELENA GHERA și VICTOR RADULESCU

Ce citesc copiii, cît citesc copiii ?

Întrebări al căror rost nu este deloc numai unul didactic, întrebări de răspuns, al cărora depinde, în ultimă instanță, foarte mult din profilul viitorului adult, gradul său de deschidere în viitor față de actul de cunoaștere, față de actul de cultură. În domeniul literaturii pentru copii, mai mult poate decât în alte zone ale producției editoriale, linia de demarcație dintre literatura autentică și manufacturată este adesea dificil de sesizat și, cu toate astea, obligatoriu de trasat. Accesibilitatea confundată cu facilitatea, sarcina educativă indispensabilă înțeleasă ca didacticism grosolan, iată numai două din puținele grave care pindesc producțiile acestui gen de literatură și de care ne izbim la tot pasul fie ca părinți, fie ca dascăli, fie ca specialiști. Solicitând păreri de cititorii în bibliografia cărora cărțile pentru copii și tineret ocupă un loc însemnat, deschidem un dialog pe care îl dorim mai amplu și de mai lungă durată, atât cu cei ce scriu literatură pentru copii, cît și cu cei care o receptivă în calitate de critici sau pur și simplu de cititori, precum și cu factorii de răspundere din sistemul editorial. Așadar, încercăm să menținem în atenția iubitorilor de literatură problemele acestui sector de creație cu implicații atât de profunde în formarea celor tineri, în educarea gustului lor pentru literatura autentică, pentru valoarea autentică în genere.

Interlocutorii noștri de astăzi, scriitorii Vladimir Colin, Ion Hobana și Mircea

Sântimbreanu, au răspuns „în bloc” sau separat citorva întrebări cu care am încercat să delimităm teritoriul acestei prime faze a discuției :

1. Este literatura pentru copii recunoscută ca literatură ?
2. Este literatura pentru copii întotdeauna literatură ?
3. Care sînt principalele exigențe ale acestui domeniu ?
4. Cum și cît sprijină la ora actuală sistemul editorial literatură pentru copii și tineret ?
5. Există un „fond de aur” al literaturii pentru copii în momentul de față ? Ce se face pentru punerea lui în circulație ?
6. Este „tentația remunerativă” o realitate în cazul literaturii pentru copii ? Dacă da, în ce sens ?

TANIA RADU

Cartea pentru copii nu poate fi sarcina unei singure edituri

E curios cît de repede uităm (sau ne prefacem a uita), ceea ce obligă la reluarea unor opinii periodice exprimate, analizate și confruntate pînă la sintelizarea unor puncte de vedere comune îngăduind convingerea că, în sfîrșit, problemele fiind lămurite, nu ur-

mează decât să trecem la fapte. De fiecare dată s-a realizat un consens, dar, din păcate, aproape numai atât. Și iată-ne, în ianuarie 1983, discutînd din nou.

Constatînd așadar că, nu, literatura pentru copii nu e recunoscută ca parte integrantă a Literaturii (cu literă mare), să precizăm totuși că asta înseamnă nerecunoașterea ei de către critica literară, care nu s-a oboșit măcar s-o cunoască. Evident, și pentru că adevărata literatură pentru copii se cam pierde în mulțimea cărțurilor cuprinzînd așa-zise „istoricare educative” care n-au cu literatura nici în clin nici în mînecă. În fața unei asemenea producții un critic serios preferă să ignore întreg sectorul cărții destinate micilor cititori. (Pentru că vă interesați și de problema remunerăției, să amintim într-o paranteză că remunerăția în acest domeniu e necorespunzătoare, ceea ce nu stimulează aflutul scriitorilor, dar satisface pretențiile manufacturierilor, gata oricînd să confecționeze la comandă un număr de pagini în care nu investesc nimic.) Din ferichie, adevărata literatură e recunoscută de cei cărora le este adresată și nu rareori am auzit cite un adult spunînd : „Scriitorul X ? Mă știu, cum să nu. Mi-a încîntat copilăria...” Poate că o asemenea declarație face mai mult decât o cronică literară. E drept, ea nu e publică...

Nu știu cui ar trebui să-i placă „în primul rînd” literatura pentru copii (parcă totuși copiilor), dar știu că respectiva literatură (nu mai adaug pleonasticul „atunci cînd e de calitate”) place și adulților. Nu tuturor, însă. Adesea nu le place tocmai celor care ar trebui să îndrume lecturile copiilor și o consideră drept simplă anexă a manualului sau ilustrare a unor activități extrașcolare. În viziunea lor literatura devine în primul rînd „utilă”, ea trebuind să îndemne la realizarea unor „sarcini”. Asemenea adulți nu vor să înțeleagă că literatura nu poate și nu trebuie să dubleze sau să suplinească rolurile importante care revin familiei, școlii, organizației de pionieri în lungul și completul proces al educației, că literatura e menită să facă educația inteligentă, imaginativă, caracterului, sensibilității și simțului estetic într-un fel unic, imposibil de realizat cu alte mijloace. Literatura vehiculează idei și, ca atare, nu se poate instrui de universul copilului, nu vrea și nu poate evita atacarea unor probleme majore cum sînt educația cetățenească și patriotică, educația simțului moral, a curajului, a demnității, a simțului de răspundere ș.a.m.d. Dar o face în perspectiva umanistă configurată de marele flux al creației literare și nu din perspectiva mioapă a unui trecător punct care trebuie bifat într-un plan de lucru, a unei sarcini de moment înscrise în graficul unei campanii. Căci literatura nu e produsul unei campanii, literatura e menită să dureze, în timp ce poveștile searbade se inscriu la capitolul artizanatului, al făcăturii perisabile.

Copiii au nevoie de enorm de multe cărți, diferențiate pe măsura deosebirilor de vîrstă și înțelegere. Inițiativa înființării unei edituri specializate a fost de aceea binevenită și meritele Editurii Ion Creangă nu pot fi subestimate. Din păcate, celelalte edituri au considerat însă că se pot dispensa deci de publicarea literaturii pentru copii, altfel decât sporadic, în funcție de criteriul obscure și, mai recent, cu scopul rentabilizării. Dar o singură editură nu poate răspunde marilor cerințe, fie și numai datorită faptului că la

fiecare cîțiva ani apar noi serii de cititori. Pentru ei o carte tipărită cu cinci ani în urmă n-a existat. Pe de altă parte, în miile copiilor cărțile, adesea neîngrijit broșate sau chiar legate, se degradează repede. Chiar în bibliotecile publice cărțile pentru copii, ajunse în stare jalnică, sînt periodic retrase din circulație, deși anumite lucrări ar trebui să se afle permanent la îndemînă, cele pe care toate generațiile trebuie să le cunoască.

Dacă din acest „fond de aur” operele clasice sînt rețipărite cu regularitate datorită faptului că figurează în programele analitice, ceea ce e normal și imbucurător, nu e mai puțin adevărat că în ultimii treizeci de ani s-au scris destule cărți vrednice să figureze alături de ele în „fondul de aur” și nemiapînînd fi găsite nici măcar în bibliotecă. S-a propus de aceea inventarierea lucrărilor publicate în acești treizeci de ani și selectarea titlurilor merite să constituie fondul de aur al literaturii noastre contemporane. Apoi, conform unui plan întocmit de biroul secției de literatură pentru copii și tineret în colaborare cu factorii de răspundere din sistemul editorial, toate editurile și-ar împărți sarcina nobilă a rețipăririi egalonate și continue a cărților de valoare apărute în domeniul literaturii pentru copii, astfel recuperate și integrate la locul cuvenit în patrimoniul literaturii române.

Aparent, totul e clar și destul de simplu. Iată, am discutat din nou. Sîntem la începutul lui 1983.

VLADIMIR COLIN

„Problema reeditărilor este aici vitală...”

Nu mai scriu pentru copii decât înfîplător, dar nu-mi rețin cărțile de început și rămîn interesat de tot ceea ce se petrece pe acest tărîm. Mai ales că, așa cum arată și întrebările anchemi dumneavoastră, problemele pe care le discutăm cu două decenii în urmă nu și-au pierdut cu totul actualitatea. Mărturie stă și recenta dezbateră din cadrul consiliului Uniunii scriitorilor.

1. Dacă e vorba despre atitudinea criticilor literare, aș spune că sînt recunoscute mai curînd unele cărți pentru copii, aparținînd mai cu seamă scriitorilor afirmați în alte domenii. Faptul se explică într-o măsură prin dorința de a promova literatura de bună calitate — dar reflecția necunoașterea ansamblului producției editoriale și refuzul, mărturisit sau nu, de a accepta existența unor elemente specifice, determinate de vîrstă, mai bine-zis de vîrstele adresanților. Ca un cercelar al acestei atitudini, se contestă uneori însăși valabilitatea noțiunii de scriitor pentru copii, nesocotindu-se activitatea îndelungată și rodnică a acelor meserii ai condeiului înzestrați cu darul de a recrea lumea potrivit înțelegerii și sensibilității micilor cititori.

2. Evident, există și lucrări, nu puține la număr, care justifică întrebarea dumneavoastră. Apariția lor se datorează eclipselor de simț ideologic și artistic al celor care le dau girul — dar și unei foarte comode stări de impunitate, de vreme ce nu sînt supuse tratamentului critic meritat. Să sperăm că înființarea în presa literară a unor rubrici consacrate literaturii pentru copii, înființare prevăzută în planul de măsuri adoptat de consiliul Uniunii scriitorilor, va avea efecte salutare.

3. Mă refeream mai înainte la existența unor elemente specifice și aș vrea să fiu bine înțeles. Nu e vorba de o solicitare a rabat de calitate în numele accesibilității sau al îndatoririlor instructiv-educative. Dar și a pretinde ca un catren despre virtuțile spălatului pe dinți, adresat preșcolarilor, să fie mai mult decât nestrăcut de limbă și amuzant, înseamnă a nu avea simțul proporțiilor.

4. După cum se știe, în afara Editurii Ion Creangă, cărți pentru copii mai publică, sporadic, unele edituri din provincie. Oferta este însă departe de a răspunde cererii. S-ar impune deci o reevaluare a ponderii acestei categorii în ansamblul producției editoriale. E adevărat că relativ puțini scriitori pen-

tru copii, activi, nu pot asigura, an de an, numărul necesar de cărți valoroase, iar colegii lor nu li se prea alătură, datorită lipsei de interes și criticii și altor motive, la care mă voi referi mai târziu. Dar copiii cresc și fiecare generație ar trebui să aibă la îndemînă romanele, culegerile de povestiri, volumele de poezii care au încîntat generațiile anterioare. Cu alte cuvinte, problema reeditărilor este aici vitală. Ajungem astfel la următoarea întrebare.

5. Fără îndoială. Și nu se poate spune că acest „fond de aur”, constituit din lucrări clasice și contemporane, aparținînd autorilor români și străini, nu ajunge măcar parțial la proprietarii lui de drept. Mă gîndesc de pildă la „Biblioteca pentru toți copiii” și la seria de „Călătorii extraordinare” ale lui Jules Verne. Efortul se cere însă a fi extins, pentru a răspunde necesităților reale ale educației complexe a micilor cititori. Iată de ce, printre amintirile măsuri adoptate de consiliul Uniunii scriitorilor figurează și elaborarea, împreună cu Consiliul Educației și Culturii Socialiste și Ministerul Educației și Învățămîntului, a planului de perspectivă privind reeditarea „fondului de aur” al literaturii pentru copii și tineret.

6. Baremurile în vigoare au drept rezultat mai degrabă îndepărtarea scriitorilor de această zonă, prevăzînd tarife net inferioare celor care se aplică literaturii pentru adulți și alte dezavantaje. Dincolo de aspectul material, se creează astfel impresia că a scrie pentru copii este o activitate de mina a doua sau a treia. Bariera psihologică este întărită de indiferența criticilor. Să ne mai mirăm atunci că tinerii caută vînturi mai pricelnice, iar consacrații zăbovesc îndeobște pe acest tărîm doar cîta vreme proivii lor copii nu trec de vîrsta pionieratului ?

Așadar, „tentația remunerativă” este valabilă numai în cazul făcătorilor de texte, care nu au nimic comun cu adevărata literatură pentru copii. Disoartia lor din planurile editoriale ar trebui să constituie unul dintre primele semne ale înnoirii necesare.

ION HOBANA

La bară, micul prinț

Curios procesul care se face literaturii pentru copii ! Întîi că el începe și cel mai adesea se încheie în plină generalitate a aserțiunilor : există, nu există, este sau nu este „adevărată”, are sau nu un specific etc. Iată, nu demult, într-un veritabil

arcopag dedicat dezbaterii acestei literaturi au fost emise, și încă de unele dintre cele mai respectabile voci, opinii de felul următor : literatura e una singură, nu există literatură pentru copii (Eugen Simion) ; există literatură dar nu scriitori pentru copii (Nicolae Manolescu) ; literatura nu poate fi nici adresată nici receptată ca atare, cel puțin la nivelul primei vîrste infan-

tile (Ștefan Aug. Doinas) ; cartea model pentru copii ar fi glosolalia dadaistă „Simpleroze”, semnată de... Șerban Foartă (Mircea Iorgulescu)... În această împrejurare, ca și în altele altele similare, nu-ți rămîne decât să te întreci dacă — lucru esențial în orice proces — cel pus în cauză, întinatul (ca să nu zic pîrlitul), a fost măcar identificat. Încîin să cred că nu, mai mult, mă tem că viciul de procedură va dăinui alita vreme cît literatura pentru copii va fi în continuare confundată cu o simplă jucărie literar-artizanală. Confuzie nu pe de-a întregul imputabilă judecătorilor căci, într-adevăr, la strigare, în instanță, se infățîșează foarte adesea, cu toată seninătatea, simulacrul acestei literaturi. Și poate că mai mult decât orice alt gen, literatura pentru copii este nu numai însoțită de umbra ei — confecțiile de tot felul — ci chiar, la o examinare pripită, drastic dislocuită. Ca și cum ar fi vorba de fatalitatea ce leagă doi frați siamezi : într-unul pulsînd singe, în altul simplă vopsea. Ei merg însă lipiți, predestinați confuziei și pocinoagelor, rareori legitimați aparte de gustul artistic, iar prostul gust, se știe, nu contrazice succesul. Este posibilă operația de separare a acestui trist alter ego ? Cu siguranță, dar exclusiv după criteriile artei : cît talent, atîta literatură. Altminteri vom continua să aducem la bară mixtura, nu vom ști pe cine să muștrăm, pe cine să încurajăm, pe cine să expulzăm, nedreptățînd nu doar un gen literar, ci pe cel mai mare consumator de literatură de pe fața pămîntului, copilul. Antidotul ? Punererea în circulație intensivă a „fondului de aur”, în cele mai diverse și fascinante ediții. Sau este și acest „fond de aur” un miraj ? Să nu existe capodopere ale literaturii pentru copii ? Să experimentăm atunci lansarea unui set de lucrări semnate de Andersen, Hauff, Swift, M. Twain, S. Lagerlöf, R. Kipling, E. Kaestner, A. Gaidar, Gianni Rodari, Saint-Exupéry, K. May, Ion Creangă, Ispirescu, M. Sadoveanu, Octav Păncu-Iași, C-tin Chiriță, Fodor Sándor, Radu Tudoran, Gellu Naum, Marin Sorescu, Al. Mîtru, Vl. Colin ș.a.m.d. Aceasta este comoara ! Și nu e alta parola de a intra în posesia ei decât reeditarea. Din păcate, acestei dureri i se răspunde inertial, cu acel teribil imobilism al factorilor conjugați (conjurați parcă...). Cine să-l sfărîme ? Desigur editorul, sistemul editorial. A căuta alte soluții este a ignora singurul instrument adecvat și specializat. Nu încapă îndoială că aceasta n-ar însemna totul, că ar fi vorba totuși de un bloc de măsuri : de înființarea unei reviste literare pentru copii, de activizarea comenziilor sociale, dar nu în sensul șmădrului tematicist, căci înainte de a cere cuiu să zboare trebuie să-i făurești aripile, de decantare critică, de mai multă informație etc., etc. Mulți vor spune : trebuie început cu puțin. Iar dacă tot e vorba de un început, acesta nu poate fi decât reetalonarea literaturii pentru copii prin rețipărirea capodoperelor sale. În flux continuu. Cu energie și generozitate. Aceasta ar duce, sînt sigur, la numeroase alte consecințe. Inclusiv la discutarea mai la obiect, ceva mai... cartografică a acestei literaturi care nu se sfîșește să ocupe, ca și apa oceanelor, o suprafață mai mare decât continentele beletristicii pentru adulți. Altminteri, ceea ce rămîne mai jenant decât însăși starea literaturii pentru copii este ciudata stare a procesului său.

MIRCEA SÂNTIMBREANU

Spectacole extraordinare și debuturi la Opera Română

Duminică 13 februarie 1983, ora 18, spectacolul *Madame Butterfly* se va bucura de prezența unui oaspete de excepție — soprana MARIA BIEȘU, artistă a poporului a U.R.S.S. — care va cînta alături de Veronica Gărbu, Ludovic Spiess, Eduard Tumageanlian, sub conducerea muzicală a dirijorului Cornel Trăilescu.

Tot Cornel Trăilescu dirijează spectacolul extraordinar cu opera *Aida*, de vineri 18 februarie, ora 18, care va avea loc la Sala Palatului R.S.R., cu concursul tenorului OCTAVIAN NAGHIU și al baritonului DAVID OHANESIAN, artist emerit, laureat al Premiului de Stat, într-o

distribuție din care mai fac parte Iulia Bucuceanu, Elena Dima, Valentin Loghin, Ștefan Teodorescu.

Mărti 15 februarie, la ora 18, în opera *Carmen* veți putea urmări trei debuturi : Mihaela Agachi în rolul titular, Elvira Cîrje în Micaela și Nicolae Urziceanu în Escamillo. La pupitru, un invitat, dirijorul Ion Iancu de la Opera Română din Cluj-Napoca. Rolul Don José este interpretat de Constantin Ene.

Joi 17 februarie, la ora 18, spectacolul *Tannhäuser* se inscrie în cadrul manifestărilor care comemorează centenarul morții lui Richard Wagner. Vom consemna prezența în distribuție a sopranei Mariana Stoica, interpretă a ambelor roluri principale feminine — Venus și Elisabeth — alături de Nicolae Florel, George Lambrache, Eduard Tumageanlian, Dirijor, Cornel Trăilescu.

Profesor doctor CONSTANTIN BANU :

Un tezaur - proteina de origine vegetală

Cititorii noștri vor fi interesați știimate tovarășe profesor doctor Constantin Banu, să aște în primul rând care sînt, în cadrul producției de alimente, principalele obiective ale investigației de specialitate și prin ce rezultate teoretice și aplicative se recomandă la ora actuală acest compartiment al cercetării științifice?

— Producția de alimente are loc în cadrul sistemului agroalimentar și care, la rîndu-i, se constituie ca subsistem al vastului angrenaj economico-social al țării. În acest larg context, cercetării de profil îi revine rolul de a propune unităților productive realizarea unor produse alimentare cu valoare nutritivă ridicată, alimente salubre cu însușiri senzoriale și estetice și care să corespundă totodată principiilor de nutriție rațională. Îi mai revine apoi îndatorirea de a crea tehnologii noi, iar acestea cit mai puțin energofage, precum și de a gândi și proiecta utilaje moderne de înaltă productivitate, capabile de a oferi consumatorului, la prețuri acceptabile, o varietată gamă sortimentală de preparate din carne, lapte, ouă, legume, fructe, produse cerealiere.

— Pe ce direcții este angajată în luno cercetarea din acest domeniu?

— La noi ca dealtfel în numeroase alte țări, industria alimentară este nevoită astăzi să țină seama atit de recomandările medicilor nutriționiști, cit și de disponibilitatea de materii prime, deci de producția vegetală și animală existentă la un moment dat. Or, pretutindeni pe glob, de la un an la altul, nevoile alimentare, și în primul rînd necesarul de proteine de origine animală, sînt din ce în ce mai mari. E o situație care pune la grea încercare echilibrul dintre cerere și ofertă și o problemă cu care se confruntă chiar și țările cele mai dezvoltate din punct de vedere economic. Explicația este foarte simplă: transformarea proteinei vegetale în proteină animală reprezintă un proces extrem de costisitor, deoarece factorul de conversie este foarte ridicat. Pentru a produce un kilogram de carne, un animal consumă 8-10 kilograme de proteine vegetale, extrase, evident, dintr-o cantitate mult mai mare de furaje. Iată în această privință alte câteva exemple. Pentru a se produce 59 kg ouă, se consumă 672 kg proteine vegetale, iar pentru obținerea a 51 kg carne de vită, natura are nevoie de 786 kg proteine vegetale. Sau ceea ce demonstrează cit de neeconomic, de costisitor este producția de proteină animală. Tocmai de aceea, omul este dator să nu folosească în exclusivitate doar acest patent al naturii. Americanii au calculat că de pe un acru de pămînt (4 000 m²), cultivat cu soia, se poate obține, prin conversie, o cantitate de proteine animale suficiente în hrana unei persoane timp de 280 de zile. Dacă însă același consumator ar recurge în mod direct la proteinele vegetale, extrase din recolta de soia, ar avea la dispoziție alimente proteice pentru 2 800 de zile. De zece ori mai mult! Este un exemplu ce atestă și justifică preocuparea specialistului pentru introducerea proteinei vegetale în hrana curentă a marelui public. Nici nu se poate altfel. Cînd Terra va găzdui 8 miliarde de suflete, iar aceasta nu peste multă vreme, zootehnia va fi practic în imposibilitate de a produce proteine animale pentru atîtea guri. Se va recurge fatalmente la proteinele extrase din vegetale, din plancton, din alge sau din alte resurse comestibile ale naturii.

— La ora actuală, în multe țări ale lumii, proteina vegetală este întrebuințată pentru simularea cărnii de vită, de pasă-

re, de pește, de oaie. Prin ce calități organoleptice se recomandă asemenea alimente?

— Nici o deosebire față de carnea de vită, de pasăre, de pește sau de oaie. Are nu numai același gust, dar chiar și aceeași textură care se obține prin procedee de extrudare termoplastică sau de extrudare prin filare. Evident, se adaugă diferite ingrediente, grăsimi, coloranți. Materia primă o formează, de la caz la caz, bumbacul, arahidele, susanul, floarea-soarelui, rapita și mai ales soia. Am avut prilejul să mă aflu timp de un an în Statele Unite. În tot acest răstimp am constat cit de multă importanță se acordă acestei probleme. Există chiar programe guvernamentale pentru utilizarea proteinei vegetale. Iar aceasta nu numai cu scopul de a se înlocui deficitul de proteină animală, ci pur și simplu din considerente stricte de alimentație rațională. La mare căutare se află acolo laptele din soia, foarte necesar în alimentația sugarilor. Sînt fabricate apoi o largă gamă de alimente hipocalorice, solicitate în combaterea obezității și a bolilor cardiovasculare. Proteina vegetală este folosită apoi pe scară largă la îmbunătățirea valorii nutritive a produselor de panificație deficitare în aminoacizi esențiali.

— Prin ce se recomandă în această privință cercetările din cadrul Facultății de tehnologia și chimia produselor alimentare din Galați?

— Printre temele de cercetare abordate de colectivele de studenți și cadre didactice figurează și valorificarea superioară a proteinei vegetale. A fost creată chiar o microstație care produce derivate proteice cu introducerea directă. Dar sîntem abia la început. Personal am lucrat la realizarea primului lapte de vacă simulat, produs obținut din soia. El are, după părerea noastră, toate calitățile laptelui natural. Pentru început va fi utilizat în alimentația vitelor și pentru îmbunătățirea unor sortimente ale industriei de panificație.

Notez apoi realizarea unui lapte praf tip „Materna” și a unui lapte tip „Energofort”, produse omologate și datorate colegului meu, prof. dr. Gheorghe Costin. Tot colegul meu conduce experimentele pentru obținerea unui lapte cu adaos de malț de tipul produsului „Maltowa”.

O noutate o constituie și metoda elaborată de conf. dr. Giurcă Voicu pentru reactivarea drojdiei de panificație, produs deficitar și prin care se poate reduce la jumătate consumul de drojdie în unitățile de panificație. Aceluiași autor îi aparține și o metodă de panificare a făinurilor cu ajutorul acidului lactic, subprodus obținut din țărițe.

Deosebit de interesantă și utilă se dovedește apoi a fi procedeul de conservare a mezelurilor prin fum lichid. Au fost chiar realizate două instalații, una pilot și alta de nivel industrial, unde, pentru iniția oară, după atîtea mii de ani, cărnurile și mezelurile se conservă imprumutînd gust și culoare de afumături prin simplă îmbăiere. Spre deosebire de tradiționalul fum gazos, noua substanță lichidă, realizată și ea tot prin ardere de rumeguș, este lipsită de elemente nocive (hidrocarburi policiclice condensate). În același timp noul procedeu este de zece ori mai ieftin, consumînd pentru o capacitate de 20 tone preparate pe zi aproximativ 3 kW în loc de 30 kW cit au nevoie instalațiile clasice prevăzute cu generatoare și celule de afumare.

LIVIU TIMBUS

Politerapeutica sau refuzul șabloanelor

— Tovarășe doctor Pavel Chirilă, e o inițiativă a revistei noastre de a invita la cuvînt, pe lingă somităi ale medicinei, și cadre mai tinere, remarcate într-un domeniu sau altul al profesiei. Considerăm că dumneavoastră, medic, specialist, asistent universitar, homeopat de elită, faceți parte din această categorie, de aceea vă propunem o scurtă convorbire. Să nu uităm: predați cursuri de homeopatie la Centrul de perfecționare a personalului sanitar superior și funcționari, de cîteva luni, la unul din cabinetele de profil, la Policlinica „Batiște”. Ar mai fi ceva de adăugat?

— Poate că n-ar fi lipsit de interes să menționăm că, împreună cu doctorul Gheorghe Bungețianu, am pregătit cel dintîi manual de homeopatie din literatura noastră. El se găsește sub tipar.

— Tovarășe doctor, să precizăm un lucru, în jurul căruia se tot discută: homeopatia e o metodă terapeutică sau o medicină de sine stătătoare? În numărul trecut al revistei, de pildă, doctorul Filimon din Băltățești, Neamț, afirma că acupunctura reprezintă o medicină completă. O astfel de ipoteză e valabilă și pentru homeopatie?

— Experiența, și nu una oricare, ci una îndelungată, demonstrează că homeopatia poate sta pe picior de egalitate cu toate celelalte metode terapeutice, cu alopatia, cu acupunctura, cu fitoterapia, cu balneofizioterapia etc.

— Prin alopatie înțelegînd, nu-i așa, medicina așa-zisă clasică, da?

— Termenii sînt, desigur, convenționali. De fapt, alopatia e o chimioterapie ponderală, în sensul în care ea utilizează substanțe în concentrație mare. Homeopatia folosește, și ea, o parte din aceste substanțe, dar în doze mult mai mici, infimezimale.

— Mai clar: ce e homeopatia?

— O concepție integralistă despre omul bolnav. Indiferent unde e localizată afecțiunea, ea ține cont, spre a stabili cel mai indicat remediu, de toate trăsăturile constituționale ale organismului respectiv, fizice, psihice, fiziologice.

— Ea se adresează, dacă am înțeles bine, mai întîi bolnavului și apoi bolii.

— Recomandarea e valabilă și pentru alopatie: studenților li se spune mereu că medicina trebuie să aibă în vedere în primul rînd bolnavul. Numai că acest deziderat e mult mai bine înfăptuit de homeopatie, care a ridicat și ridică individualizarea pe o treaptă superioară. În medicina așa-zisă clasică, remediile vizează boala. În homeopatie, ele vizează bolnavul. Să nu se înțeleagă că, individualizînd, homeopatia își poate permite luxul de a se dezice de celelalte metode terapeutice. Nu, între ea și restul metodelor există o relație de complementaritate, care a fost multă vreme, din păcate, ignorată. Drept urmare, s-a încetățenit falsă idee că ele ar fi în opoziție, iar bolnavii, primele victime ale acestei mentalități greșite, au avut cel mai mult de suferit.

— Cum?

— Din pricina exclusivismului. În timp, alopații au fost cei care au dat tonul, dar nici homeopații n-au rămas datori. Dorînd să se apere, au sărit și ei calul, zicînd „dacă te tratezi alopatic, n-ai ce căuta la noi!” Ideal ar fi, și noi în această direcție ar trebui să tindem, ca un medic să fie politerapeut. Să facă medicina integrală, adică să cunoască toate metodele terapeutice și să aplice, în funcție de bolnav sau de forma bolii, metoda cea mai potrivită. Asta presupune însă un efort suplimentar.

— Cu alte cuvinte, medicul ar trebui să știe de toate și, pus în fața bolnavului, să aleagă, da?

— Exact. Să-mi fie permis să dau un exemplu, luat din ginecologie. O tumoră ovariană se operează, de acord? Dar o tuberculoză a aparatului genital se tratează alopatic, cu tuberculostatice. În schimb, o tulburare de climax se pretează, există dovezi certe, unui tratament homeopatic. În sfîrșit, o dismenoree poate fi rezolvată prin acupunctură. Exemple pot fi alese din toată patologia.

— Pare clar: un medic care stăpînește mai multe metode terapeutice e capabil să vindece un număr mai mare de bolnavi. Greșim?

— Nu greșim, dar politerapeutica presupune, e lesne de dedus, refuzul șabloanelor, al comodității. Acest adevăr nu e, din păcate, înțeles de către toată lumea. „Flacăra”, de pildă, l-a intuit și a dat, alături de Centrul de perfecționare a personalului sanitar superior, mult ajutor afirmării homeopatiei. Dar instituturile de învățămînt, facultățile de medicină, încă nu par convinse, deși studenții, în lipsa lor de prejudecăți specifice tinereții, se arată foarte interesați de homeopatie. Am avut mulți cursanți din rîndul studenților. Normal ar fi ca homeopatia să-și găsească loc, fie și timid, sub forma unor prelegeri, în facultăți, așa cum se întîmplă în alte părți, în Anglia, în Franța, în R.F.G. etc., unde funcționează chiar cursuri postuniversitare. În Anglia bunăoară ele durează 3 ani.

— Nu ne spuneți lucruri chiar noi, unele din ele le știm. Alțeva ne-ar interesa. Căror boli poate fi aplicată homeopatia?

— Să nu mi-o luați în nume de rău, dar e greu de răspuns. De ce? Pentru că, fiind vorba despre o metodă bazată pe reactivitatea individuală a organismului, în homeopatie contează mai mult bolnavul decît boala. De aceea și anamneza e mai complicată și, în stabilirea unui diagnostic, orice lucru mărunț poate juca un rol important. Preferințele sau aversiunile alimentare. Bioritmologia simptomului. Ba chiar și coșmarurile. Oricum, homeopatia poate fi aplicată într-un evantai foarte larg de afecțiuni și practica a infirmat ideea că ea se pretează doar tulburărilor așa-zise funcționale. Nu demult, doctorul Tiberiu Turculeț a prezentat, în cadrul Cercului de homeopatie, 3 rezolvări de boli autoimune, o ciroză biliară primitivă, o purpură și un sindrom Sjögren, tratate cu doze infimezimale. Altfel zis, homeopatia a ajutat acolo unde alopatia s-a dovedit neputincioasă.

— Din cîte cunoaștem, homeopatia se află, la noi, pe un drum ascendent. Ea a fost, nu demult, oficializată, s-au deschis primele cabinete specializate, Farmacia 80 s-a consolidat, numărul cursanților a crescut etc., etc. Ce-ar mai fi de făcut?

— Rămîne, ca să zic așa, destul loc pentru mai bine. Farmacia, singura din țară, s-a consolidat, e adevărat, dar ea ține tot mai greu piept solicitărilor, cam 20 de mii de rețete de onorat într-un an. Veți fi de acord cu mine că e foarte mult pentru un colectiv restrîns, 3 cadre, mai degrabă tolerat în localul Farmaciei 5. În plus, se simte nevoia unui laborator de preparare a tincturilor. Există omul competent, farmacistul Horia Bucur din Sebeș, dar el n-are unde lucra! După socotilele noastre, 5 camere ar fi suficiente pentru realizarea remediilor necesare, într-un an, tuturor pacienților.

— Așadar, o farmacie de sine stătătoare și un laborator de preparare a remediilor. Alțeva?

— Încă n-avem o bază clinică, cit de mică, 10 paturi, 15, pentru aplicarea metodei și pentru cercetare. Cercetarea ar putea dovedi concret, în timp, cu rigoare, atît izbinzile cit și, firește, limitele homeopatiei.

VIDIU IOANIȚOIA

Nivelul cel mai complex de organizare a structurii materiei din universul nostru îl reprezintă lumea viului, în care se cuprind atît amoebele și virusii, cit și plantele, insectele, animalele și oamenii. Chiar dacă îi place sau nu-i place omului să se alăture, în chip firesc, confrăților săi de structură vie, argumente zdrobitoare îl determină, pînă la urmă, să accepte că și el este o parte, o verigă în lanțul de evoluție infinită a organizării materiei. E drept, omul este cap de coardă în nesfîrșita escaladă a uriașului abrupt care duce viul spre necontenitele-i autoperefecționări cit și, uneori, la prăbușiri și pierderi definitive.

După cum se cunoaște, structurile nevii se regăsesc pe două nivele distincte de organizare și specificitate, reprezentate prin elementele și compoziții anorganice, respectiv prin compoziții organice — aceștia făcînd legătura de trecere de la inert la viu. În ceea ce privește structurile viei, ele integrează în organismul lor fie trei nivele organizatorice — e cazul imensei majorități a viețuitoarelor de pe Terra, care se structurează atit cu compoziții biologice și organice, cit și cu elemente și compoziții anorganice, fie patru nivele de organizare — e cazul omului în ființa căruia se cuprînde un al patrulea nivel organizatoric al materiei — planul gîndirii și al conștiinței (ne ferim, ca de foc, să confundăm capacitatea de a învăța și cunoaște — specifică întregii lumi de viețuitoare, pe diverse trepte de limitare, cu planul complex al conștiinței, creației și gîndirii, proprii numai omului).

Un investigator fără experiență, care ar analiza, din punct de vedere strict elementar, structura unui organism uman a cărui greutate să spunem este de 70-kg, ar putea trage următoarea concluzie, profund eronată: anume, că atunci cînd se plămădesc împreună circa 41 kg

oxigen, 11,5 kg carbon, 6,4 kg hidrogen ușor, 2,4 kg azot, 1,3 kg calciu, cu un adaos de cite 1,2 kg fosfor, potasiu, sodiu, sulf, clor, fier și magneziu, plus cîteva zeci de grame de zinc, cobalt și mangan, poate să rezulte organismul omului în cauză. O asemenea interpretare, pur atomistă sau molecularistă, desigur, produce astăzi zîmbete de compătimitate. Nici pe departe un organism viu nu este o simplă aglomerare structurală

unirea a doi atomi de hidrogen cu unul de oxigen, are cu totul alte proprietăți fizico-chimice decît cele ale constituenților săi aflați în stare liberă. Nu este mai puțin adevărat că teoria sistemelor dinamice — domeniu de frunte al științelor de graniță — a demonstrat următoarea afirmație esențială: orice sistem (organism) dinamic concret își constituie însușirile existenței sale atit dintr-o combinație a însușirilor părților, pe care le ma-

alte entități sau în părți mai simple — acestea, la rîndu-le, fiind apoi preluate de noi cicluri ale nesfîrșitelor și necontenitelor prefaceri ale organizării materiei pe întinderile infinite ale spațiului și timpului.

Pentru ca un organism structurat din elementele chimice amintite anterior, să poată avea însușirile vieții, e nevoie ca, în acest scop să concure un număr însemnat de etaje sau nivele de organizare-integratoare sau unificatoare, pornind de la complexii care, prin conlucrare și înlanțuire, generează primul nivel fundamental al viului — celula, și după parcurgerea și asamblarea nivelurilor superioare acestea — țesuturi, organe, subsisteme de organe — constituie, în final, organismul viu — un sistem dinamic, cu proprietăți și comportamente, de ansamblu, neîntîlnite pe treptele inferioare lui.

Materia vie s-a putut organiza și dezvoltă, în chip spectaculos, datorită posibilităților, practic infinite, pe care le-a deschis structurarea primelor celule viei, în „supa caldă primitivă”, cum denumea cîteva medii prielnice, existent acum 3-4 miliarde ani, pentru sinteza primilor compoziți organici și apoi a primelor structuri celulare cu caractere biologice. Așadar, știm acum că viața nu poate exista pe pămînt în afara unor structuri celulare specifice.

Ne propunem ca, în continuare, să ilustrăm, desigur în rezumat, elementele și procesele prin care se structurează viul și mai cu seamă principiul biologic, deocamdată imuabil, potrivit căruia „orice organism viu nu este altceva decît o etapă de trecere de la ceea ce a fost la ceea ce va fi”.

— Va urma —

ION MANZATU

În preajma unor mari descoperiri științifice:

STRUCTURA MATERIEI

de elemente chimice sau de molecule, oricît de complexe ar fi acestea. Nicăieri nu se potrivește mai bine, ca și aici, principiul sistemelor sinergice, potrivit căruia întregul este cu mult mai mult și cu totul altceva decît simpla sumă a părților sale. Surplusul funcțional și de proprietăți complexe ce rezultă în cazul structurilor viei, față de cele nevii, ca urmare a saltului evident de la un nivel inferior de organizare a materiei, pe unul superior, nu poate fi explicat simplist, afirmînd doar că, din înlanțuirea proprietăților proprii părților se formează un ansamblu nou de însușiri. Această concluzie nu este adevărată, nici măcar în domeniul structurării compozițiilor chimice dintre cei mai simpli. Cel mai cunoscut exemplu este apa, despre care am mai vorbit: molecula de apă, rezultată din

nifesta, în stare de independență, cit și din unele proprietăți latente ale acestora, pe care le trezește la viață prin legăturile organice ce se stabilesc, temporar, în procesul de integrare a părților în cadrul sistemului respectiv. În treacăt, vom remarca faptul că în teza de mai sus este inclus cuvîntul „temporar”. Într-adevăr, un alt principiu demonstrat în teoria sistemelor dinamice (adică sisteme sau organisme cu evoluție și dezvoltare) ne arată că, orice sistem (organism) dinamic din univers, cu excepția universului însuși, are o existență limitată atit în spațiu cit și în timp.

Lege firească a tuturor lucrurilor și ființelor, incluzîndu-ne, fără excepție, și pe noi oamenii, venirea în ființă este, în mod legic, urmată, după o durată finită existentă, de transformare, după caz, în

Procuratura Generală: „Referitor la scrisoarea petiționarului Vizitiu N. Marin din București vă facem cunoscut că cele sesizate au fost examinate și constatându-se că sînt întemeiate, s-a declarat recurs extraordinar, care a fost trimis Tribunalului Suprem pentru judecare.”

„Mă numesc Stuparu I. Lucia, sînt vinzătoare presă în incinta spitalului județean Rîmnicu Vilcea. Tîn să vă multumesc, atît eu cît și familia mea, pentru ajutorul acordat privind transferul la I.C.S.M.I.”

Ion Abrudan din Baia Mare, strada V. Babeș nr. 29/32 trimite pe adresa redacției un colet mic cu un aparat de ras nou-nouț — calitatea I, cumpărat dintr-un magazin din Baia Mare. Necunoscînd adresa întreprinderii „INOX” București — unitatea producătoare — ne propune nouă un arbitraj pe linie de calitate, privind amintitul produs. E suficient să vezi aparatul în cauză: cu o lamă în el nimeni nu ar îndrăzni să-l folosească!

Consiliul popular al municipiului București: „Referitor la articolul apărut în nr. 46 al revistei „Flacăra” în care Asociația locatarilor blocului 64 din Parcul Tineretului reclama câteva neajunsuri, vă informăm: au fost executate pînă în prezent sistematizarea, aleile și racordul de gaze. În ce privește racordul telefonic se va executa de Teleconstrucția pînă la data de 15. 03 1983.”

„De multă vreme am aflat de motocicleta „Carpatina”, dar de văzut nu am reușit să o văd decît pozată în paginile revistei „Flacăra”. Sînt crescător de vite, cunoscute mari, am 71 de ani și vin să vă rog să mă ajutați să pot intra și eu în posesia acesteia, deoarece demersurile pe care le-am făcut pînă acum au rămas fără nici un rezultat.” (Negreanu Parasciv, satul Negreni, comuna Licurici, județul Gorj).

Ne scriu un grup de locuitori ai cartierului Floreasca — București. Piața lor, care poartă numele cartierului, ființează mai mult cu numele, motiv pentru care cu toți își fac cumpărăturile din Piața Dorobanți. Pînă în urmă cu vreo două săptămîni era simplu pentru ei, aveau suficiente mașini de legătură cu Dorobanții. La întoarcere aveau stație chiar în fața magazinului Bitolia. A apărut însă o plăcută fără nici o explicație: „Stație temporară desființată”. Temporar, temporar, dar pînă cînd?

Consiliul popular municipal Mediaș confirmă faptul că cele sesizate de Ignat Florin și Gică Vasile, muncitori la Fabrica de panificație Mediaș, sînt reale. Seful compartimentului, Popăceanu Dorel, a confecționat în fabrică un circular acționat cu motor electric pentru tăiatul lemnelor, care a fost scos din unitate; a mai confecționat și un cuier de hol folosind unele materiale din fabrică. Avînd în vedere cele constatate, organul de miliție continuă cercetările pentru întocmirea dosarului penal.

I.C.S.M.I. Galați ne comunică rezolvarea cazului lui Ivan Gh. Rarinca din Galați care a primit cantități de lemne și cărbuni la prețurile aprobate prin Decretul nr. 240/1982.

Constantin Dincuță din București ne anunță cu bucurie că în urma intervenției revistei „Flacăra” strada Tirnăveni din cartierul Dămăroaia a început să fie pavată.

Sînt pescar sportiv și mă numesc Grigorescu Constantin, din Craiova, strada Miceșenei nr. 31. Pe 2 ianuarie a.c. mergînd la pescuit pe riul Olț în punctul Mamura (în aval de microhidrocentrală), am fost martorul unei scene cu totul ieșită din comun: în loc să văd pescari sportivi pescuind răpitori, am văzut cantități industriale de peste mori. M-am interesat de aproape de acest caz și am constat că distrugerea acestor faune piscicole s-a datorat deversării de către Combinatul de sodă Riureni — Vilcea a unor mari cantități de lîndon.

ICRAL Cotroceni — București ne comunică, privitor la articolul apărut în urma sesizării Zamferei Șulea din București, că instalațiile interioare, verificate în prezența potentei, sînt în stare bună de funcționare, defecțiunea fiind la racordul de canalizare care este infundat. Drept pentru care, printr-o adresă, au anunțat ICAB-ul pentru a lua măsurile ce se impun. Să sperăm că ICAB-ul va fi pe recepție!

„Intrucît vreau să-mi construiesc o microhidrocentrală pe pîrîul din apropierea casei, v-aș ruga să-mi spuneți de unde aș putea cumpăra un ge-

Scrisoare comentată

Nedumeriri pe marginea unei vii

Ne scrie Ioan Horje din Baia Mare, „de meserie șofer, dar în străfundul ființei mele am rămas tot țaran”. O scrisoare de bun-simt: „bine, bine, zice el, am pierdut procesul cu CAP-ul Remetea Chioarului pentru cei 99 de ari pe care eu i-am folosit de o viață, pe care CAP-ul i-a revendicat și din reclamației ai pămîntului meu, cu toate că pămîntul fusese cumpărat de mine mai înainte de a se face colectivă în sat, și mai înainte de a pleca eu la oraș să mă fac șofer. Dar pămîntul, pe care îl îngrijeam ca pe o floare rară, ce vină are de a rămas în paragină, mîndrețea aceea de vie, înălțată pe araci și susținută pe sîrmă, ce vină a avut de a căsăpiti-o cumnata, din răzbunare pe mine, de țî se rupea sufletul văzînd-o?! Și apoi, nedumerirea mea este următoarea: cum se face că pentru devastarea viei, pe vremea cînd eu eram socotit proprietar, o întregă comisie alcătuită și din specialiști ai pămîntului, a evaluat paguba la 4100 lei, iar pentru aceeași vie, aceeași devastare, dar cînd CAP-ul este proprietar, un singur expert al judecătoriei evaluează paguba la 4000 lei? Prea e mare diferența ca lucrurile care au urmat să nu ridice semne de întrebare.”

Am văzut și noi cele două expertize făcute în satul Posta al amintitei comune. Ne-a fost trimisă și hotărîrea judecătorească, rămasă definitivă, cu sentința penală 1381/1982, pronunțată împotriva Iulianei Dragoș, condamnată la 8 luni închisoare cu suspendarea pedepsei în care s-a reținut, drept pagubă a CAP-ului Remetea-Chioarului pentru distrugerea viei, doar 4020 lei. „Dar dacă s-ar fi luat în considerare paguba de 41000 lei care ar fi fost pedepsa?” — se întreabă Ioan Horje nepricepînd și pace cum un om învățat să muncească pămîntul, e vorba de cumnata lui, a făcut prapăd într-o frumusețe de vie, și cum CAP-ul a fost de acord cu ultima evaluare a pagubei.

Nedumerirea lui este și a noastră.

GEORGETA BAILEȘTEANU

nerator de 1 kw care cred că mi-ar produce curent suficient pentru nevoile casei.” (Berehisan Vasile, Căian-Vamă, strada Drumul Bării nr. 96, județul Cluj-Napoca).

Stan Gheorghe Stelian din comuna Brăduleț, sat Goleș, județul Argeș, a primit, încă din 1982, aprobare de la DJPTTC Argeș pentru un post telefonic, pe care l-a și achitat încă de pe atunci. Cu toate că a plătit toate taxele solicitate, liniorul Maria G. Nicolae nu vrea să-i instaleze telefonul pe motiv că nu acceptă derivație cu o altă persoană.

Consiliul popular județean Vrancea ne comunică, privitor la solicitarea Mioarei Popovici din localitatea Guești, județul Vrancea, că a fost îndrumată la Filatura de bumbac cardat Focșani, unde de fapt s-a și încadrat, urmînd ca pe parcurs să frecventeze și cursurile de calificare în meseria de filatoare.

„În municipiul Turda, cartierul Oprisani, toate magazinele alimentare și gîstaturile care distribuie lapte și-au schimbat programul, deschizîndu-se la ora 7,00 nu la 6,00 ca pînă acum. Acest lucru ne creează mari greutăți, intrucît cei mai mulți dintre noi ne începem activitatea la orele 7,00” (Aștîlean Cornel, Turda, Calea Victoriei nr. 17).

„Sîntem un colectiv de oameni ai muncii de la Spitalul orașenesc Huși și anume, de la laboratorul de analize medicale. Vă rugăm să ne lămurim în următoarea problemă: în fiecare an conducerea unității obligă pe toți oamenii muncii să se aboneze la „Muncitorul sanitar” și „Viața medicală”, pe motivul că sîntem retribuiți de Ministerul Sănătății. În anul trecut nu am primit decît 3 numere din „Viața medicală”. Credeti că este normal să se procedeze așa?!” Nu credem.

Consiliul popular al județului Harghita ne comunică, privitor la scrisoarea Nataliei Corogeanu din orașul Bălan, următoarele: lucrătoarele de la magazinul C.L.F. — Feher Ana, Vrencian Letitia și Burjan Melinda au fost sancționate de către organul local de miliție pentru cumpărarea, a peste 4000 kg cartofi cu cîte o amendă de 500 de lei fiecare. Pentru alte abateri de la normele comerciale s-au dat 12 sancțiuni contravenționale, din care 4 avertismente și 8 amenzi. În ce privește pe potată i s-a asigurat imediat loc de muncă la secția de covoare, indicîndu-i-se, dacă dorește, să se adreseze conducerei I.C.S.I. și I.C.S.A.A.P. Miercurea Ciuc, cu cerere pentru a fi încadrată în comerț, în limita posibilităților.

„Sîntem un grup de cursanți ai Grupului școlar C.O.O.P. Brăila din strada A.I. Cuza 134, în cadrul cărui ne pregătăm pentru meseria de depanatori radio-Tv, fiind scoși din producție pentru a urma aceste cursuri. Parte din noi sîntem oameni căsătoriți, cu familii așezate. La grupul nostru școlar nu se dau vacanțe — cei din Constanța au și în iarnă și în primăvară. Cînd și cum să ne mai vedem familiile în aceste condiții, cînd sîntem veniți la aceste cursuri din toată țara? Credeți că este normal ca școli

Bacău l-a trimis la gara Suceava-Burdujeni de unde, pe 19 ianuarie am fost avizată acasă să-l ridic. De aici încolo intervine absurdul: coletul de 20 kg nefiînd trecut prin vamă mi s-a cerut să aduc eu vameși de la Domnești la Suceava pe cheltuiala mea proprie. „La mica întelegere cu ei”. Mi s-a comunicat că începînd cu 19 ianuarie dacă nu rezolv cu vameșii, voi plăti înmagazinaj, iar după 40 zile coletul va fi comercializat prin comerțul socialist. Nu s-ar fi putut rezolva simplu prin trimiterea coletului la gara Domnești?” (Irimescu Cecilia, Suceava, strada Mărășești nr. 19, bloc G2, scara B, apartament 15).

Ne scriu 6 tineri din satul Jichiușul de Sus, municipiul Dej despre starea căminului lor cultural care, nu se mai știe de cînd nu a mai suferit o reparație, în schimb stricăciunile se înmulțesc cu fiecare zi. Și doar, comentează ei, se percep taxe de 200 lei pentru șerile de dans, taxe pentru închirierea lui la nunți. Unde sînt banii? — se întreabă. Unde este masa de pingpong, cumpărată de cîteva fii ai satului, unde este televizorul pe care l-au cîștigat printr-un premiu al formației de teatru? Iată doar cîteva întrebări — tinerii noștri promit să revină cu altele — la care așteptăm răspuns!

I.T.A. Călărași: „Urmare sesizării apărute în „Flacăra la dispoziția dumneavoastră” cu privire la redeschiderea traseului Sohatu-Gălbinaș vă comunicăm: Consiliul popular al comunei Sohatu s-a adresat Direcției județene de drumuri și poduri Călărași pentru refacerea urgentă a drumului. Cînd lucrările vor fi încheiate autobuzele noastre vor asigura transportul de abonați la trenurile cu plecare din stația Gălbinași, conform întelegerii scrise.”

„Mă numesc Drăgan Dumitru și sînt din Pitești. Citînd în „Flacăra” despre ceea ce face dr. Corneliu Birsan de la sanatoriul de recuperare neuromotorie infantilă Bezna Arad, m-am prezentat și eu cu fetița care are doi ani și jumătate. Contrar așteptărilor mele m-a primit din primul moment, întîrnînd atît fetița cît și pe mama acesteia. În alte părți așteptam luni în sir după o programare, de multe ori, degeaba. De aceea, vă multumesc dv., pentru că prin dv. am ajuns la acest minunat doctor care, sînt convins, au va precepeți nimic pentru bolnavii săi!”

Consiliul popular al sectorului 4, privind scrisoarea Constanței Anghel care solicită să fie ajutată să se angajeze: prin biroul forțelor de muncă a fost repartizată la Direcția de telecomunicații a municipiului București, ca telefonistă, conform calificării.

Ne scrie Doose R. Marian, brăilean de origine, despre situația mamei sale și a fiului său de 11 luni, crescut de bunică, soția fiind încă studentă: nici în luna ianuarie nu primiseră combustibilul achitat așa incît, cei doi, bunică și nepot, stau fără foc. Cu toate că a achitat și transportul cînd a plătit combustibilul, li s-a răspuns că dacă fac rost singuri de o mașină să vină să-și ia lemnele. Adresa mamei semnatarului este str. Valter Mărăcineanu nr. 39, Brăila.

Procuratura județeană Teleorman ne anunță că aspectele somnlate de petiționara Ciînașu Rada din Blejești au fost rezolvate favorabil, în sensul că a primit de la I.A.S. Blejești carnetul de muncă solicitat.

„Mă numesc Moise Elena din orașul Curtea de Argeș și sînt încadrată ca muncitor necalificat la întreprinderea de porțelan menaj Curtea de Argeș — cu toate că sînt absolventă a școlii profesionale M.I.U. în meseria de șlefuitor artistic și cu toate că îmi realizez norma ca un muncitor calificat încadrînd în categoriile 2 — 4. Toate demersurile făcute la întreprindere au fost zadărnice. Acest lucru dăunute de doi ani!”

„Subsemnata Marcofu Cătărina, pensionară, domiciliată în București strada Popa Savu 74, sectorul 1, vă fac cunoscut că de vreo cîteva ani tot sesizez pe cei în drept despre situația apartamentului în care locuiesc, rămas nereparat încă înainte de cutremur. La ultima mea

plîngere ICRAL Herăstrău îmi răspunde că S.G.C.L. îmi va monta timplăria exterioară a apartamentului pînă la 10 XI 1982. A venit un timpolar, a văzut despre ce este vorba, după care, dus a fost. Pînă cînd să mai aștept?!”

Mai multe scrisori primite la redacție ne întreabă care este situația pieselor lui Tudor Popescu, în raport cu includerea și menținerea lor în repertoriile teatrelor din țară, mai exact spus, dacă este adevărat că lucrările dramaturgului bucu-reștean ar fi fost scoase de pe afiș! Informîndu-ne la Consiliul Culturii și Educației Socialiste — Direcția Teatrelor, sîntem în măsură să răspundem că piesele lui Tudor Popescu se joacă la ora de față în mai toate teatrele din țară precum și în cîteva teatre bucureștene. Iată numai cîteva exemple: **Concurs de frumusețe** (București — Teatrul de comedie, Cluj-Napoca, Baia-Mare, Oradea), **Nu ne naștem toți la aceeași vîrstă** (București — Teatrul Giulești, Ploiești, Timișoara, Bacău, Constanța), **Dulcea ipocrizie a bărbatului matur** (Craiova, Giurgiu — Teatrul „I. Vasilescu”), **Jolly-joker** (Craiova, Sf. Gheorghe, Brașov, Tg. Mureș, Arad) etc.

Evident, ni s-a spus, ritmul programării spectacolelor diferă de la un teatru la altul, în funcție de cererea publicului și de spațiul disponibil în planurile repertoriale.

Pagina realizată de GEORGETA ȘTEFANESCU

Poșta redacției

Elena Boboc — București: Bunurile dobîndite în timpul căsătoriei aparțin ambilor soți, iar imobilele aferente bunurilor în cauză sînt datorate de soții respectivii în solidar. **Vera Grosu — Urziceni:** Nu este posibil. Nu ați avut niciodată calitatea de încadrat și nici nu v-ați îmbolnăvit în timpul serviciului. **Ion Cilibiu — București:** Intrucît unitatea nu a operat în carnetul de muncă încadrarea în grupa superioară de muncă a perioadelor pe care le reclamați, cereți comisiei pentru probleme sociale din unitate să analizeze situația dv, unitatea fiind singura în măsură să aprecieze asupra condițiilor de la locul de muncă. **Gheorghe Smochină — Piatra Neamț:** Dacă situația este așa cum ne-ați scris, reținerea este ilegală. Vă sfătuim să vă adresați în acest sens forurilor locale. **Olivia Șerban — București:** Deocamdată nu. **Vasile Bonea — Sibiu și Ioan Mogoga — Săcel** (Maramureș): Așteptăm scrisorile dv. **Evghenia Caloian Buzău:** Cereți recurs extraordinar. **Vasile Vermeșan — Alba-Iulia:** Nu se poate. Nu îndepliniți condițiile de vîrstă și ani de muncă. **Ananie Bica — Sebeș** (Alba): La împlinirea vîrstei de 62 de ani, în cazul în care veți dovedi cu acte oficiale cel puțin 10 ani vechime în muncă.

Ilie Drăgoi — Corbeni (Argeș) și **Ionel Iobagiu — Bistrița:** Așteptați hotărîrile instanțelor de judecată. **Maria Urcean — Luna** (Cluj): Proba de educație fizică este obligatorie. Încercați la un liceu cu alt profil. **Alexandru Stanca — Blejești** (Teleorman): Primînd pensie de urmaș cu drepturi alimentare din cota de autoaprovizionare nu mai puteți fi trecut la drepturi de cereale de la C.A.P. **Gheorghe Filip — Alba Iulia:** Aveți posibilitatea să probați în instanță. **Gheorghe Ciñicean — Cornereva** (Caraș-Severin): Aflați din broșura admiterea în învățămîntul superior. **Gheorghe Baban — Traian** (Bacău): Cele două acte nu vă pot fi de folos, treceți pe la redacție să vi le luați. **Elena Gheban — Bîlteni** (Gorj): La Ministerul Muncii.

MARGA NEDELEA

„FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10-13.

Un act de justiție trebuie să convingă

Ne-a prezentat, mai întâi, o hotărâre a instanței de fond de la Cîmpulung de Argeș care îl achită pe inculpatul Achimoaie Toma, trimis în judecată pentru infracțiunea de luare de mită. Ne-a arătat-o apoi, pe cea a Tribunalului județean Argeș, care-l condamnă pe inculpatul Achimoaie Toma, pentru aceeași infracțiune, la 4 ani închisoare. În sfârșit, ne-a întins încă o jumătate de pagină pe care era xeroxat răspunsul de la Procuratura Generală. O subliniere cu albastru sarea în ochi: „hotărârile instanțelor sînt temeinice și legale, nefiind motive pentru recurs extraordinar”. „Care din cele două rămîne, în final, temeinică și legală?” — se întreba Toma Achimoaie, fostul director al Asociației economice intercooperatiste cu profil industrial Stîlpeni—Argeș (A.E.I.P.I.). Amîndouă, nu pot rămîne temeinice și legale! Una mă achită, cealaltă mă condamnă! A incredințat redactorului de serviciu din ceea ce la audiențe toate dovezile pe care le deținea, furnizîndu-i datele necesare. Altfel spus, a lăsat în mîinile acestuia neînșelabile și uimitorile sale, obligîndu-l, prin cele relatate, să descurece el firele țesute în jurul victimei și muncii lui.

La această oră omul despre care scriem s-ar putea să fie deja privat de libertate!

Pe firul acuzațiilor

Trei sînt acuzațiile care pornesc toate odăta împotriva lui Achimoaie. Prima, cea a maestrului Octavian Gasparian care afirmă că, pentru a i se aproba transferul de la Turceni la Stîlpeni, Achimoaie i-ar fi pretins suma de 1.500 lei și că, neavînd această sumă i-a cerut-o mamei sale Tudorie Constanța, care i-a dat-o în două rate. A doua aparține unuia din șefii de echipă din formația aceluiași Gasparian, Tibai Ion care reclamă că a cerut să i se acorde o gradăție — trecerea de la categoria a V-a la a VI-a — pentru aprobarea căreia Achimoaie i-a pretins două anvelope cu camere pentru autoturismul său — fapt petrecut în august-septembrie 1980. Cea de a treia aparține lui Stoica Elena — pentru angajarea ca magazioner la A.E.I.P.I. Stîlpeni, directorul făcînd-o să înțeleagă că trebuie să-i dea o sumă de bani, ceea ce sus-numita a făcut, imminîndu-i suma de 600 lei, după care a încadrat-o ca magazioneră.

Să reținem că rechizitoriul Procuraturii județene Argeș pentru cele 3 cazuri de luare de mită a fost făcut pe 15 iulie 1981. Că Gasparian reclama la mai bine de un an și jumătate ca directorul, la angajare — petrecută în 1979 — i-a pretins și a primit cei 1.500 lei; că trecuse mai bine de un an și în cazul celorlalți doi reclamații ai cauzei — Tibai și Stoica. Cam mult, după părerea noastră, le-a trebuit celor trei pentru a-și lua inima în dinți să reclame asemenea fapte care ar fi trebuit imediat scoase la lumină!

Un dosar limpede și niște declarații nebuloase

Limpezimea acestui dosar constă în lipsa de probe împotriva inculpatului Achimoaie Toma. Toate acuzațiile se susțin, în cea mai mare parte, pe denunțurile triumfului Gasparian — Tibai — Stoica — toți trei din același punct de lucru (magazia de materiale își avea sediul în curtea secției lui Gasparian). Pentru a avea cit de cit un postament al veridicității, Gasparian își aduce ca martor pe mama sa, Tudorie Constanța; Tibai — pe Gasparian, iar Stoica Elena pe același Gasparian. Dar, să urmărim și noi, de-a lungul întregului dosar, cum se exclud aceste mărturii tocmai prin inconsecvența lor.

Gasparian declară că mama lui știa pentru ce îi trebuie banii, dar că nu a văzut cînd i-a dat. Același lucru îl face și Tudoria Constanța, cu excepția ultimei mărturii cînd își amintește subit că a văzut cînd i-a dat 500 lei. Cum și în ce împrejurări nimeni nu se silește să dovedească, luîndu-se de bune doar spusele femeii care, avea toate motivele să-și susțină fiul, acesta vinzîndu-i țuca printre subalterni.

În legătură cu Tibai descoperim o falsă poveste a unor cauciucri. În prima parte a declarațiilor, la confruntările care au loc, atît Tibai cît și Gasparian susțin că mai întîi au cumpărat și au dat cauciucrile, după care a primit categoria solicitată. Mai tîrziu, în alte declarații, se răzgîndesc: mai întîi i s-a dat lui Tibai categoria, apoi au dat roțile. Este mai mult decît curios faptul că la Tribunalul județean instanța nu a luat în considerație chitanța prin care Gasparian recunoaște că i-a dat împrumut lui Achimoaie două cauciucri pentru Dacia 1300 cu condiția de a i le restitui cînd va primi gratificația pentru anul 1979. Tibai, prin această chitanță, este scos definitiv din cauză. După cum, iarăși este scos, chiar prin bonurile celor două cauciucri și camere cu care face dovada că le-ar fi eumpărat el pe 3 septembrie 1980, (el neavînd mașină) în cea zi, în fișa de pontaj el apărînd prezent (spre deosebire de alte zile ale aceluiași luni cînd are mai multe invoire). Sigur, te întrebi cum se face că un director de întreprindere împrumută două cauciucri și două camere de la un maestru al său. Printre rînduri se putea găsi răspunsul chiar din declarațiile aflate în dosar. L-am găsit noi, limpede precum o apă curgătoare, la AEIPI Stîlpeni, la aproape un an de zile de cînd Achimoaie nu mai este director acolo: directorul Achimoaie nu și-a preocupat, pentru bunul mers al unității, nici pro-

pria-i mașină! Patru din foștii lui șoferi povestesc, fiecare în parte, cum în fiecare dimineață ei se ațunau la barieră, în unitatea lui Gasparian; că într-o astfel de zi a apărut directorul „cu roțile pe geantă”, care i-a întrebat pe toți cei de față dacă nu știu de unde își poate procura două cauciucri, deoarece el a căutat peste tot și nu a găsit. Atunci, în prezența tuturor, Gasparian a zis directorului că are el două roți, că și le-a procurat din precauție pentru mașina care trebuia să-i sosească și că i le dă el împrumut directorului. Și în dosar sînt suficiente declarații care susțin această stare de fapt iar chitanța de împrumut dintre cei doi rămîne, la rîndul ei, un document care nu trebuie interpretat după cum vrea fiecare.

În ce o privește pe Stoica Elena, cînd îi pui alături toate declarațiile de la dosar, ai impresia că le-a dat sîrînd de la o trambulină. Ele sînt cam așa: „Precizez că Achimoaie nu mi-a cerut nici o sumă de bani, însă mi-a dat de înțeles că trebuie să dau și aflam și de la Gasparian că acesta-i sistemul”; „După ce i-am dat banii m-am întîlnit cu Gasparian căruia i-am spus. A zis că și el a dat...”; „Precizez că mi-a cerut suma de 600 lei sub formă de împrumut”. În sfârșit, la ultima declarație, lovitură de măciucă: „Cînd am făcut cererea de angajare inculpatul a condiționat angajarea mea cu 600 lei pe care i-am dat din pensia alimentară a copilului”. (n.n. — printre altele, nu primește de nicîieri vreoa pensie alimentară pentru copil!).

Ce să mai înțelegi din aceste declarații decît că ele au fost date după cum bătea vîntul?! Dincolo de ele însă există numeroase alte declarații care dovedesc înscenarea acestei luări de mită, după cum la rîndul nostru deținem alte citeva în plus față de dosar.

Declarație de martor ● „Gasparian mi-a cerut să dau o declarație în care să menționez că directorul mi-a cerut 1000 lei sau două pachete de țigări pentru angajare. Mi-a cerut o asemenea declarație și Stoica Elena”. (Grancea Elena) ● „...a venit la mine Gasparian și mi-a cerut să-i dau o declarație în care să relatez că la angajare inculpatul mi-a cerut să am relații intime cu el, ca o condiție a angajării. Nu am dat așa ceva pentru că nu era real. În schimb, am făcut o informare către director. La vrea 10 zile după ce Gasparian imi ceruse declarația am stat de vorbă cu Stoica Elena. Am întrebat-o să-mi spună sincer dacă inculpatul i-a pretins vreoa sumă de bani s-o angajeze. Mi-a răspuns că nu i-a pretins, a dat însă o declarație și trebuie să o mențină”. (Georgescu Vasilia) ● „...Măureanu cerîndu-mi mie să dau o declarație că am dat la angajare 3000 lei”. (Panait Stelian).

Alte posibile mărturii ● „Tov. Stamate Marcian a mers din om în om să-i atragă pe oameni de partea lui, pentru a-l dărîma pe tov. Achimoaie”. (din cuvîntul comandantului postului de miliție Stîlpeni în ședința de birou a comitetului comunal P.C.R. Stîlpeni din 17 ianuarie '81). ● „L-am întrebat pe Gasparian de ce îmi oferă bani și ajutor în situația în care mă află (n.n. — avea un necaz cu pensia alimentară reținută pe state dar neajunsă la destinație, necaz despre care Gasparian, Stamate și Măureanu încercaseră să-l convingă că-i este făcut de director, în realitate, banii fiind reținuți de Măureanu — cum s-a constatat mai apoi). Mi-a zis că pentru a da și eu o declarație contra directorului, precum că mi-a cerut bani la angajare, că au mai dat și alții, că nu-i nici o problemă dacă nu-i adevărat. Cum puteam să fac așa ceva, să le fac jocul dușmăniei lor?”. (Trașcă Petre, fost om al muncii la AEIPI Stîlpeni, în prezent la AEI Potcoava Olt) ● „În perioada cînd am lucrat împreună cu Gasparian acesta îmi zicea că să mă dau de partea celorlalți și să dau și eu o declarație că atunci cînd m-am angajat am dat niște bani, lucru care nu mi s-a cerut și nici nu am auzit pe careva de așa ceva”. (Bică Floarea).

Apar deci două nume noi în această „înscenare”: Stamate, fost ing. șef pentru o perioadă de probă, și Măureanu, fost contabil șef. Pare-se că pe amîndoi îi apucase patima conducerii, ambii șteau să ajungă în locul directorului Achimoaie. Ajuții de Gasparian — și vom vedea de ce — s-au pus să găsească slabi de inger care să declare că Achimoaie le-ar fi cerut la angajare bani sau bunuri.

Este clar că în ce-i privește pe cei trei care au reclamat luarea de mită, nu prea stăteau bine cu disciplina în muncă. Gasparian are 5 sancțiuni primite pe vremea lui Achimoaie, existînd la unitate destule referate despre dezinteresul său în muncă și despre slaba sa activitate. Însăși caracterizarea semnata de noul director al AEIPI Stîlpeni evidențiază astfel de aspecte. Stoica Elena, la rîndul ei, nu se prea omora cu munca, numeroasele concedii medicale pentru boli de tot felul sînt mărturie. În '81 a lucrat cam așa: 6 zile în ianuarie, nici una în februarie, 11 zile în aprilie, 20 în mai, 8 în iunie... Desfacerea contractului său de muncă cu litera „i” nu a făcut-o Achimoaie ci noul director pentru „neprezentare la locul de muncă”. Tibai are și el o sancțiune pentru refuzarea unor sarcini de serviciu, după care și-a luat transferul.

Niciodată, aflăm dintr-o caracterizare dată pentru Achimoaie de către DGATA Argeș, nu s-au semnalat conflicte de muncă sau deficiențe în conducerea procesului de producție sau alte abuzuri, pînă la data depistării de către conducere a unor abuzuri la secția confecții metalice, condusă de maestrul Gasparian, cînd s-a ce-

rut organelor MAI să cerceteze lipsa a 22 solarii simple. Oamenii se întreabă și acum de ce s-o fi îngropat dosarul penal al solarilor (în urma deschiderii căruia Gasparian et. comp. au sesizat luarea de mită), cînd cel puțin 14 dintre acestea, făcute pe sub mînă, există și acum în curțile oamenilor? Cum de e posibil ca la atîtea revizii, de fiecare dată lipsa să fie alta: 14, 41, 42, ca în final, el, Gasparian să fie scos de către un revizor CFI de la județ cu un singur solar lipsă? Cum să fie lipsă unul singur, cînd 14 descoperite de cei din unitate, stau măturie că sînt 14 deocamdată, solarii ce pot fi pipăite oricînd! Și iarăși se întreabă azi oamenii cum s-o fi soluționat problema lipsei în gestiunea lui Stoica Elena, lipsă de 13.000 lei, decizia lor de imputație rămînd suspendată undeva între ei și judecătoria.

„În numele dreptății și adevărului”

Către DGATA, Către Tribunalul Cîmpulung.

„Noi, oameni ai muncii în Asociația economică cu profil industrial Stîlpeni, auzind de procesul calomnios intentat tov. Achimoaie, vă rugăm să fim audiați în numele dreptății și adevărului pentru a opri o acțiune nedreaptă și murdară, pentru a pedepsi pe adevărații vinovați. Noi cunoaștem că tov. Stamate fără să-l înterezeze producția a căutat să atragă de partea dînsului oameni lipsiți de scrupule și conștiință pentru a compromite activitatea lui Achimoaie. De asemenea Gasparian, orientat spre căpătuială, fură materiale cu care execută lucrări particulare iar împreună cu fosta magazioneră sabotează interesele altor secții...” (Semnează 25 de muncitori acest memoriu, și ca acesta mai sînt și altele, trimise celor în drept, spre știință.)

Să zicem că directorul a pus la cale această acțiune colectivă. Să zicem că toți, ca unul, și-au pus semnăturile lor tremurătoare pe acele memorii pentru a se avea bine cu directorul. De ce, în folosul adevărului, nu au fost audiați și reaudiați acești martori după ce influența conducătorului lor căzuse? Așa ar fi fost drept să se procedeze. Mai ales că, iată, la aproape un an de zile de la plecarea lui din unitate, aceeași oameni au dat buzna — acesta este cuvîntul — cînd au auzit că este venit cineva de la „Flacăra” pentru cazul Achimoaie. Sînt revoltati și acum, ea și atunci cînd își trimiteau memoriile către lume, de mașinațunea pusă la cale de niște inși certați cu munca și cu disciplina, pentru care este condamnat un om. „De ce nu mi-a cerut mie banii — se întreabă actualul secretar de partid Ancuța — cînd m-a promovat din muncitor simplu, în șef de personal?! Cum să-i fi cerut lui Tibai pentru o categorie la care avea dreptul? Și, dealtfel, cum ar fi putut să ceră cuiva care bătea la poarta întreprinderii noastre abia pornită la drum, cînd aici, oricine venea, era binevenit, deoarece nu aveam oameni? Cum să fi cerut bani maestrului Gasparian cînd noi nu aveam mașini și nu s-au prezentat niciodată doi, simultan, pentru același post? În ce o privește pe Stoica Elena ar fi fost bine să se la și relatî de la cei care o cunosc ce fel de om este...”

Există și o înregistrare a unor convorbiri telefonice între Achimoaie și Gasparian — făcută după ce s-a dat condamnarea — care poate oferi o imagine în plus asupra sincerității lui Gasparian și chiar detaliu vizind drumul cum s-a ajuns la sesizarea organelor locale. Gasparian neagă faptul că a vorbit la telefon cu Achimoaie și soția acestuia. Există însă și o persoană, Gh. Bănuță, juriscînsult la DPMOS Argeș, căruia Gasparian s-a confiat, relafînd în amănunt toată problema cu înregistrarea, cum nu a recunoscut că el ar fi vorbit „că doar nu era prost”. Acest om, poate oricînd depune mărturie, dacă se va dovedi necesar, despre nesinceritatea lui Gasparian.

În loc de concluzii

Pe logica pe care s-a dat această sentință ne-am putea trezi, după ani, fiecare dintre noi, că am luat bani sau alte bunuri „pentru a îndeplini, a nu îndeplini ori a întârzia îndeplinirea unui act privitor la îndatoririle de serviciu sau a face un act contrar acestora” — în condițiile în care se contestă de la început, pînă la sfîrșit, realitatea denunțului. Achimoaie este condamnat la 4 ani închisoare de către Tribunalul județean Argeș. Prima instanță — cea de la Cîmpulung, l-a achitat. Avînd în vedere că infracțiunea de luare de mită este pedepsită de lege cu închisoare de la 3—10 ani, nu cumva neluarea măsurii arestării preventive demonstrază că de la început organele de urmărire penală nu au avut certitudinea vinovăției lui? Ce răspunsuri directe sau îndreptate s-au dat acelor persoane care prin memoriile, declarații, luări de poziție, au dorit să dovedească adevărul? Ce cred acești oameni cînd ei, trăind în colectivul unde se pretinde că s-au săvîșit faptele, cunosc o altă situație, o altă stare de fapt decît aceea reținută de rechizitoriul procuraturii și de decizia instanței de recurs? Dacă s-a zis că directorul a influențat martorii în fata instanței de fond de ce nu au fost reaudiați? Erau probele din dosar atît de limpede în ceea ce privește stabilirea adevărului?

Să nu uităm că un act de justiție, printre altele, trebuie să convingă. Sînt acești oameni convinși de vinovăția lui Achimoaie?

GEORGETA ȘTEFANESCU

TOPUL preferințelor

Stimați cititori,

Larga participare de care s-a bucurat concursul nostru Cel mai... Cea mai..., inițiat la sfîrșitul anului trecut, ne-a determinat să-l continuăm. Vă invităm, așadar, să trimiteti în continuare opiniile dumneavoastră privind cele mai de seamă realizări care vă rămîn în memorie din diferitele domenii ale culturii, științei și tehnicii și sportului românesc. Alegeți deci, cele mai semnificative fapte, precum și pe cei mai buni dintre cei mai buni, întocmai cum rezultatele întrecerilor socialiste, în vastul cîmp al creatorilor de bunuri materiale, îi desemnează pe fruntași, cu încrederea că mai multe păreri convergente dau șanse mai mari obiectivității. Este vorba deci de a alege faptele și personalitățile care s-au afirmat ca atare și s-au autodepășit, constituindu-se, în același timp, într-un combustibil al mersului înainte al obștii.

Revista Flacăra vă stă la dispoziție, publicînd părerile dumneavoastră referitor la cel mai bun, interesant, atrăgător, îndrăgit, nereșit, supărător, mare, mic... cea mai bună, interesantă, atrăgătoare, îndrăgită, nereșită, supărătoare, mare, mică...

- Inițiativă socială
- Invenție
- Descoperiri (științifice, arheologice)
- Inventator
- Cercetător
- Faptă de omenie
- Carte de proză, științifică
- Carte de poezie
- Carte de critică literară
- Actor (actriță) de film, de teatru
- Piesă de teatru
- Film
- Cel mai îndrăgit gen de spectacol
- Emisiune radio, TV
- Autor
- Sportiv (fotbalist, rugbist, handbalist, atlet)
- Echipă sportivă
- Manual școlar
- Muzică tină
- Compozitor
- Lucrare muzicală
- Interpret
- Anecdote, caricatură
- Arhitectură sau monument
- Fapt de eroism
- Cel mai semnificativ moment din viața dv.
- Cea mai frumoasă femeie (atașată fotografia pentru concursul „Miss Flacăra”)
- Cel mai urît, rău, reprobabil gest sau fapt întîlnit.

Scrisorile cu opțiunile dumneavoastră și motivarea lor vor avea pe plic mențiunea **PENTRU CONCURS**.

Cauze pentru care Flacăra a militat

S-au deschis primele ceainării

În sfîrșit, în peisajul bucurestean au reapărut ceainăriile. Consemnăm acest prim pas cu sentimentul unei mîndrii bine justificată: de aproape opt ani revista noastră cere acest lucru. Din punctul nostru de vedere ceainăriile trebuie să aibă un rol de primă importanță în păstrarea sănătății, pentru că, la ora actuală, în toată lumea cînd vorbești de ceaiuri, vorbești de cele medicinale. De aceea l-am urmărit cu interes pe întreprinzătorul Viorel Păunescu care a ținut să deschidă în cadrul complexului „Doina” pendinte de I.A.P.L. Amzei „Ceainăria Bulevard” amplasată în plin centrul Capitalei, lângă magazinul „Unic”. Aranjată cu mult bun gust, prima ceainărie (cu 40 de locuri la mese) dispune de un sortiment de circa 80 de ceaiuri medicinale care vor fi servite, la cerere, consumatorilor. Sigur că în acest cochet local, unde de la usă ești avertizat că fumatul este interzis, se vor mai servi și sucuși din fructe, morcovii sau roși.

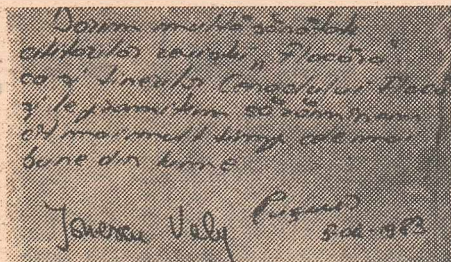
Sîntem convinși că aceia care-i vor pași pragul vor fi satisfăcuți de rapiditatea cu care vor fi serviți, iar aceia care vor dori mai mult decît o ceașcă de ceai vor găsi o variată gamă de preparate ca: suflouri de urzici, suflouri cu spanac, cascaval sau batog. Dar cum ceaiurile reclamă, de multe ori, produse de patiserie responsabil complexului „Doina” s-a orientat, firește, și spre acestea. Nici cafegii nu au fost uitați: ei vor putea servi alături de ceașca aburîndă de cafea și o prăjitură cu frișcă.

Ceea ce ne bucură în mod deosebit este faptul că se vor găsi în permanentă ziare și reviste la zi, iar pentru acei suferinzi care nu știu ce fel de ceai se recomandă afecțiunii lor, s-au pus la dispoziție citeva broșuri de specialitate. Cum cu o floare nu se face primăvară, informăm cititorii că, în aceste zile, s-au mai deschis și alte ceainării: „Aroma” (pe bulevardul Gheorghe Gheorghiu-Dej — 18), „Cărăbuș” (de pe strada Blăniari), secția ceainărie (din pasajul subteran de la Universitate), precum și o alta pe strada Doamnei nr. 3.

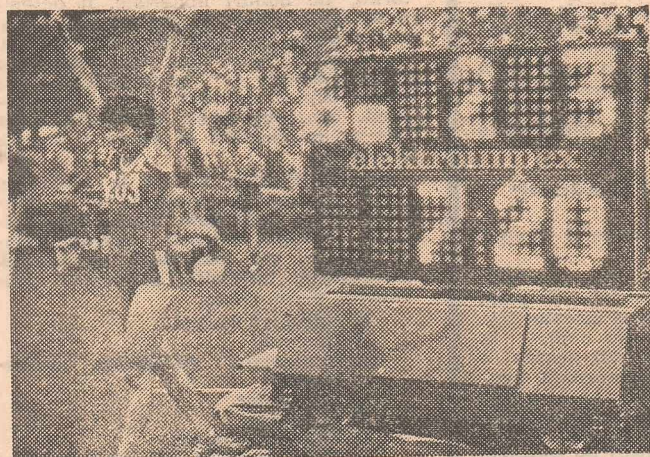
Este posibil ca aceste prime unități să nu fie rentabile chiar de la început. Comerțul are legile lui, iar crearea unui vad nou nu este un lucru foarte simplu. De aceea cerem factorilor responsabili să nu abandoneze cu una cu două ideea ceainăriilor, ci dimpotrivă să deschidă cît mai multe asemenea unități pentru că, pînă la urmă, ceaiul își dă aroma pe față. (D. B.).

Cele mai bune săritoare în lungime din lume sînt românce

Sîmbătă seară, sportul românesc a mai cucerit un pisc: atleta Anișoara Cușmir a stabilit un nou record al lumii indoor, sîrind în lungime 6,92 m, cu 4 cm peste performanța lui Heike Daute (R.D.G.) realizată cu numai 3 zile mai devreme! Reamintind că tot o compatriotă de-a noastră, Vali Ionescu, deține recordul mondial în aer liber (7,20 m), e limpede că cele mai bune săritoare în lungime din lume sînt românce, ele dominînd cu autoritate proba și, implicit, dîndu-ne speranțe în perspectiva ediției inaugurale a campionatelor mondiale (Helsinki, 1983). Înainte de a relata ce s-a întimplat sîmbătă seară, iată „fișele” celor două recordmane:

1 august 1982: Vali Ionescu devine recordman mondial în aer liber

S-a născut la 31 august 1960, la Turnu Măgurele. A început atletismul la C.S.S. București cu Rodica Gîrleanu. În prezent ca membră a clubului Rapid București, e antrenată de Mihai Zaharia. Dublă campioană națională în aer liber (1980, 1981), medaliată cu bronz la Universiadă (București, 1981) și la C.E. de sală (Milano, 1982), campioană a Europei (Atena, 1982), recordmană mondială în aer liber (București, 1982).

Posezoara unei tehnici desăvîrșite, Vali Ionescu amintește, prin eleganță și „răutate” competițională, de fosta campioană olimpică Viorica Viscopeleanu. 1,73 m înălțime, 58 kg. Medic: dr. Anca Gurău.

5 februarie 1983: 6,92 m pentru Anișoara Cușmir, record al lumii indoor

Data nașterii: 29 iunie 1962. Locul nașterii: Brăila. Prîmul antrenor: Ioan Leu (C.S.S. Brăila). Apartine clubului C.S.M. Craiova, fiind pregătită de Ion Moroiu. Se discută, tot mai insistent, transferarea la Steaua, dar o hotărîre a Biroului C.N.E.F.S. interzice, pînă în 1984, orice mutare a unui sportiv nominalizat olimpic. Prima săritoare româncă dincolo de 7 m (1982). Medalie de argint la J.M.U. (București, 1981) și la C.E. de la Atena, 1982 (6,73 m). Recordmană mondială pe teren acoperit (1983).

Foarte rapidă (campioană națională 1983 la 60 m), dotată cu o forță de împingere deosebită. 1,73 m înălțime, 65 kg. Medic: dr. Eva Bancea.

Inercarea a treia

- Vali Ionescu, pari destul de tristă!
- Chiar sînt. Mă bucur pentru Anișoara, dar îmi pare rău pentru mine. Cred că săritura a treia a fost corectă, ea măsurînd, din cite mi-am dat seama, peste 7 metri! Arbitrul Nichi Popescu, pe care l-am văzut prima oară în viață, a fost însă de altă părere!
- Ce te-a supărat atît de tare?
- Zău așa, pe pistă a fost ca pe bulevard!
- Ce va urma?
- N-am avut obiectiv în sală, dar (în neapărat să bat și recordul indoor. Dacă nu săptămîna viitoare, în Olanda, atunci sigur, în 19 februarie, la „Cupa de cristal”, chiar aici.
- Anișoara ce impresie ți-a lăsat?
- E o mare atletă și-o feliicit. Mă bucur că și acest record aparține unei românce.
- Ce zice Mihai Zaharia?
- Nu mi-a spus-o, dar cred că e cătrănit. Știe și dînsul că se poate mai mult.

Ce a fost sîmbătă?

La startul probei de săritură în lungime fete s-au inseris, în cadrul campionatelor naționale de sală pe 1983, 8 concurente, dar întreaga asistență (cîteva mii de spectatori) știa că lupta pentru titlu se va da între Ionescu și Cușmir. Așa a și fost, din celelalte 6 fete doar Chioroale a contat, sîrind 6,51 m. Conform ordinii de concurs, Vali Ionescu a sărit prima, dar cea dintîi încercare a fost depășită. A depășit și Anișoara Cușmir. A doua săritură: 6,79 m pentru Vali (record personal; cel vechi 6,75 m), 6,86 pentru Anișoara (nou record național de sală). Era clar că cele două atlete sînt pregătite pentru doborîrea recordului lumii, dar întrebarea era care din ele va izbuti? Și a izbutit, din a treia încercare, Anișoara, obligîndu-i pe arbitri să măsoare 6,92 m (după ce Vali ratase)! Au urmat, și pentru una, și pentru cealaltă, două sărituri depășite, după care, Vali a făcut o ultimă tentativă: 6,78 m. Încă sub impresia recordului, Anișoara a ratat încercarea cu numărul 6. Deci, Vali Ionescu: 9, 6,79, 0, 0, 0, 6,78; Anișoara Cușmir: 0, 6,86, 6,92 (R.M. pe teren acoperit), 0, 0, 0.

Așadar, din 5 februarie 1983, România deține, grație a două excepționale atlete, rivala pe pista de concurs, prietene în viața de toate zilele, ambele recorduri mondiale la săritura în lungime, 7,20 m în aer liber (Vali Ionescu), 6,92 m pe teren acoperit (Anișoara Cușmir). Adresîndu-le cele mai fierbinți felicitări, alți lor cit și antrenorilor și medicilor care le pregătesc, le așteptăm cu noi și noi recorduri. Bravo, fetelor!

Spre un 7,30 m?

- Felicitări, Anișoara Cușmir.
- Mulțumesc din suflet. Știu că pot bate recordul și, iată, l-am bătut. Să nu mă puneti să scriu nimic acum, îmi tremură minile!
- L-am văzut pe antrenorul Moroiu tot citînd ceva pe un calculator! Am văzut bine?
- Da. Are un „Caslo” pe care calculează ritmul alergării. Dînsul și doctorita Bancea m-au ajutat foarte mult să stabilesc acest record. Vă asigur însă că n-am să mă opresc aici: promit cit de curînd un 7,30!
- Al record?
- De ce nu? Cred că-mi stă în putîntă.
- Proiecte de viitor?
- Nemergînd, ca și Vall, la europenele de sală de la Budapesta, mi-am propus să cîștig la Universiadă și la prima ediție a mondialelor la Helsinki.
- Exact asta și-a propus și Vali!
- Nu mă mira: din rivalitatea noastră vor mai ieși multe recorduri! Asta nu ne împiedică să fim prietene.

Scurt, foarte scurt

La nici 15 ani (și va împlini în 9 iunie), Olga Nemeș a spulberat elita tenisului de masă european, cîștigînd „Europa Top 12”, un fel de finală de campionat continental. Felicitînd-o pe Olga, ca și pe actualul ei antrenor, Ioan Lohr (de la Infrățirea Tirgu Mureș), să nu-l uităm nici pe Alexandru Verzar, cel care i-a pus, primul, paleta în mină. ● Sub culorile lui F.C. Constanța va juca, din primăvară, Lică ultima dată la Sportul studentesc. ● După hepatită și după un scurt stagiu la Slatina, fundașul central Petrace (care făcea cîndva pereche cu Nicolae) s-a întors la Gloria Buzău. ● S-a perfecționat legitimarea lui Viorel Turcu (fost la F.C. Argeș) la Steaua. În schimb, Ralea și Dorel Zamfir au luat drumul Piteștiului. ● De la S. C. Bacău, mijlocașul Movilă

(pe care îl mai cheamă și Stavarache) a trecut la Dinamo. Legitimarea lui a fost validată de Biroul federal. ● Mare luptă mare (în apă, dar și în tribune) în derbyul de polo de sîmbătă. Pînă la urmă, Dinamo a întrecut pe Rapid (9-8), sprintînd (se pare) decisiv spre titlu. Antrenorul Iuliu Capșa spune ce face și face ce spune. ● Intăriri și la Chimia Rîmnicu Vilcea: Verigeanu (de la S.C. Bacău), Lasconi (de la Jiul), Ancuța (de la F.C. Argeș), transferuri aprobate. ● Sînt discuții ca restanța dintre Universitatea Craiova și C.S. Tirgoviște să se dispute în 16 februarie (în loc de 20). Dar fiind timpul favorabil fotbalului, sînt propuneri ca etapa de Cupă să fie devansată pentru 20 februarie. F.R.F. urmează să se pronunțe. ● Echipele naționale de fotbal s-au făcut două oferte din străinătate: 5-10 august la Utrecht (la un patruleter), între 21 august-10 septembrie în Olanda. Ră-

mine de văzut. ● Partida internațională amicală România-Grecia (juniori) va fi arbitrată, în 16 februarie, de Cristian Teodorescu. Ea se va disputa la Sibiu. ● Sportul studentesc se află, de cîteva zile, în Iugoslavia. ● N-am fost, dar am auzit: partida de baschet dintre Steaua și Rapid, adjudecată de formația militară (90-79), a fost presărată cu o grămadă de greșeli de arbitraj. Firește, spiritele s-au incins. ● O nouă achiziție la F.C. Olt: Chivescu de la F.C. Argeș. ● Fost la Sportul studentesc și Rapid, Georgescu a optat pentru „Poli” Timișoara. ● Cornel Adolf (despre care se afirmă că e foarte dotat) a trecut de la Dinamo Victoria la S.C. Bacău. ● Cramer (de la Gloria Buzău) e fostul jucător al Dunării Galați. El a stat pe țuse 2 ani din cauza unui accident de mașină. ● La naționalele de atletism (indoor) au fost doborîte 18 recorduri de seniori și juniori.

Craiova s-a întors din Grecia

Sîmbătă seara a revenit în țară echipa de fotbal Universitatea Craiova care, după cum se știe, a efectuat un scurt stagiu de pregătire în Grecia. Conform programului inițial, formația olteană ar fi trebuit să plece în Spania pentru cîteva meciuri amicale, dar tratativele cu privire la respectivul turneu au eșuat.

În Grecia, Universitatea a susținut 4 întâlniri: 3-1 (2-0) cu Atromitos Atena (divizia B, locul 6), goluri înscrise de Cărmătaru (min. 25), Cîrțu (min. 50), Dumitru (min. 89); 3-0 (1-0) cu Panathinaikos echipa de amatori întărită cu cîteva internaționali, Galakos, Mitropoulos etc., goluri realizate de Irimescu (min. 2), Cîrțu (min. 58), Ceolgău (min. 80); 6-0 (2-0) cu Halikida (divizia B, locul 4), Crișan (min. 15 și 80), Irimescu (min. 42), Nica (min. 48), Negrilă (min. 72), Cioroianu (min. 78); 2-3 (1-2) cu Apollon (divizia A), Geolgău (min. 15 și 74), după o partidă viciată de arbitru care, între alte nedreptăți făcute oaspeților, l-a eliminat de pe teren pe Crișan în minutul 43. Antrenorul federal zonal Cornel Simionescu, care a însoțit delegația craioveană în Grecia, ne-a declarat despre întîlnirea cu Apollon că „arbitrajul a fost scandalos”.

În ciuda seriozității cu care a fost tratat turneul („excelent ca pregătire”, după opinia lui Cornel Simionescu), Craiova s-a întors acasă cu destule griji. Țicleanu n-a putut fi folosit (el a jucat tenis cu pictorul și baschet) și se pare că previziunile profesorului Mircea Olteanu vor fi infirmate. La această oră, după cum ne-a mărturisit vicepreședintele Universității, Corneliu Stroe, e aproape sigur că Țicleanu nu va face deplasarea la Kaiserslautern. Dacă recuperarea lui Donose a decurs bine (după accidentul la genunchi din meciul retur cu Bordeaux), cea a lui Tilihoț (suferînd de hernie angiospongloasă) l-a produs, și-l mai produce multe bătăi de cap doctorului Vasile Frînculescu. Tilihoț a acuzat și (acuză) dureri de coloană vertebrală, avînd chiar momente de anchilozare. Desi se depun eforturi serioase, e puțin probabil că Tilihoț va fi apt de joc pentru întîlnirea din Cupa U.E.F.A.

În sfîrșit, o ultimă veste îmbucurătoare: Dumitru (recent transferat de la U.M.T.) s-a acomodat cu noii săi coechipieri (cu Balaci mai ales), randamentul său în Grecia fiind dintre cele mai bune. Urmează să vă tînem la curent, stimatei cititori, cu noutăți din tabăra Universității, echipă care, vă reamintim, în 2 martie va înfrunta (în deplasare) pe Kaiserslautern în Cupa U.E.F.A.

Veți fi de acord, sperăm, cu observația că există sporturi în care, spre deosebire de altele, de cele cu mingea bunăoară, avantajele de orice fel (popularitate, indemnizații, deplasări etc.) sînt mai mici, adesea neglijabile. Am plasa pe lista acestora și turismul (corect, federația se numește de turism-alpinism), disciplină rezervată îndeobște celor temerari și pasionați, gata oricînd să dea de la ei (chiar și bani) înainte de a cere. Așa sînd lucrurile, normal ar fi ca în aria (destul de restrînsă) a acestui sport să domnească armonia și așa s-a și întimplat pînd cînd, recent, federația de specialitate a luat o serie de decizii care au stîrnit derută și, mai mult chiar, indignare.

Ce-a fost? În timpul desfășurării campionatelor (ținute în septembrie), în etapa individuală, mai mulți competitori s-au declarat nemulțumiți de organizare (treaba federației), depunînd un memoriu în acest sens. Neregulile (hartă necorespunzătoare, posturi de control nepăzite, altele amplasate greșit etc.) s-au repetat și la faza pe echipe (ștafetă), drept pentru care, sesizată de erori, federația însăși a hotărît să nu mai acorde titlurile de campioni, reprogramînd întrecerea. Numai că la reprogramare, dintr-un motiv sau altul (obligații de serviciu, lipsă de fonduri, în calendar nefînd inclusă decît o competiție etc.), o serie de sportivi au

forfăit. Această absență a atras minia forului federal, a secretarului responsabil al F.R.T.A., Mircea Mihăilescu (despre care se afirmă, poate malițios, că a ajuns pe Pamir purtat pe brate), care, înainte de a vedea birna din proprii ochi (repetăm, prima vinovată a fost federația), a văzut paiul din ochii sportivilor, dînd o susedenie de suspendări, pe cit de drastice (excludere din activitate pe timp de 1 an), pe atît de nefondate.

Paiul din ochiul altuia

În timp ce principalii vinovați au fost scoși basma curată (Comisia centrală de orientare a fost „pedepsită” cu atenționare verbală!), iar președintele tehnic al concursului a primit observație (!), o serie de sportivi de elită, foști și actuali campioni, au fost suspendați în urma unei judecăți după ureche! Între aceștia, Aurel Bulea (campion 1980), Gabriel Maioreșcu (campion 1979), Constantin Bulbuc (campion 1981), Gligor Pavel (numărul 1 în țară, multiplu campion, cîștigător al Cupei Hungaria), Ecaterina Anghelută (campioană 1979), Clara Fey (dublă campioană a țării), Paula

Chiurlea (5 titluri) etc., etc., numărul sancțiunilor ridicîndu-se la 40, între care 38 pe 1 an și 2 (Ion Dumitrel, Maria Junilă) pe 6 luni!

Am mai spus-o și o repetăm: nu sîntem pentru jumătăți de măsură atunci cînd un sportiv sau altul, indiferent de numele lui, greșește, dar de aici și pînă la a suspenda, nejustificat și în bloc, toată elita unei discipline (fie ea și neolimpică!) ni se pare un drum lung, al abuzului și arbitrarului. Luată într-o seadință de Birou federal, sancțiunile incriminate (care au vizat, în treacăt fie spus, și 2 antrenori, Marian Crăciunescu de la Voința București și Carol Racz de la Maratex Baia Mare, care nici măcar n-au avut sportivi în concursul cu pricina!), altfel ultimative („Antrenorii și sportivii menționați vor trimite la F.R.T.A. carnetele de antrenori și legitimare sportivă”), urmează să fie ratificate de C.N.E.F.S. Avem convingerea că forul diriguitor al sportului românesc nu va cădea în capcana întînsă de federație, ci va analiza situația cu realism și discernămint, revenînd asupra unor decizii nedrepte și pedepsindu-i pe cei cu adevărat vinovați! Altfel, vorba cuiva, la startul viitoarelor campionate se vor alinia profesorul Mihăilescu și subordonații săi din Biroul federal!

Așteptăm intervenția lămuritoare a C.N.E.F.S.

Cînd redactorul șef, aflat în clipa aceea cu devoratoarea sa pasiune care este cenaclul, undeva, prin inima Bucovinei, mi-a zis: „Niculae, fă-ți formele, vineri pleci cu Naționala”, prima mea reacție a fost să zic nu. Am și zis „nu, șefu!” și am făcut-o, cred, dintr-un sincer sentiment de jenă de-a mă trezi, iată, pe neașteptate beneficiarul unei ocazii pe care, o știa prea bine toată redacția, un coleg sau poate niște colegi o pîneau de multă vreme. Pînă la urmă însă tocmai aspectul acesta delicat, care mă auzirile în situația ingrată de a reconfirma cînică concluzie a proverbului despre cei doi, care se ceartă, m-a convins. M-am gândit la nemiapomenita capacitate a redactorului nostru șef de a citi caractere, la plăcerea sa, mai cu seamă, de a scormoni unghere ascunse ale sufletului și de a-și verifica intuițiile în citirea oamenilor prin adevărate lovitură de teatru, mi-am zis cine știe, dacă nu tot o astfel de punere în scenă este și această ofertă și atunci n-am mai ezitat: mi-am făcut bagajele. Rezultatul a început să se simtă imediat: colegul despre care bănuiam că-și rezervase deja bilete la Tarom mi-a întors spatele, iar un altul, ce merita, recunosc, mai mult decît mine o asemenea șansă, scoțînd paginile de sport ale revistei, a devenit, parcă spre a-mi atrage atenția asupra faptului, extrem de generos în a-mi oferi sprijinul și îndrumările de care aveam nevoie. Involuntar mi-am amintit maxima unui profesor din liceu: fiecare om e un alt om.

...Vineri 28 ianuarie, la orele 20,45, am decolat, „Antonovul”, care într-o oră și jumătate avea să ne poarte spre limanul Bosforului, s-a încălzit repede. Fotbaliștii tricolori, cam jumătate din totalul pasagerilor acestei curse, sînt departe de imaginea pe care colegi de-al lor din alte generații mi-o creaseră despre exuberanța delegațiilor sportive. Niște taciturni, pur și simplu. Dacă n-ar fi Rică (despre rolul inspirat încredințat fostului portar rapidist și al Naționalei în acest turneu vom mai vorbi) să mai spună câte-o vorbă de duh și dacă stewardesele care, în preajma unor sportivi, devin de-o hărnicie aproape suspectă, n-ar arunca în dreapta și-n stînga, odată cu zimbetele și profesionalele întrebări „ce doriți?”, „cu ce vă servim?”, ai crede că sîntem un avion de adormiți. Exact, o jumătate de avion de adormiți fiindcă în putem face totuși abstracție de celelalte douăzeci și ceva de locuri ocupate de pasagerii pentru care, din cîte nu le înțelegem limba, Istanbulul ar putea să însemne acasă. Dialogurile acestora, aprinse și încruciate și stimulate evident de gustoașă bere „Dalb” la cutie, compensează îndejuns înclinația spre meditație a celorlalți și dacă ai fi avut puțin fler sau dacă ai ține să par mai inspirat decît sînt, aș putea zice că în această simetrie din structura pasagerilor, jumătate turci, jumătate români, am întrevăzut remiza ce aveam s-o consemnăm a doua zi pe ovalul de beton numit „Ali Sami Yen”. Cum aș fi putut s-o fac cînd, la ora aceea, nu doar noi, cei trei gazetari atașați, nu prea știam nimic despre viitorii adversari de a doua zi ai fotbaliștilor noștri, ci chiar conducătorii lotului, antrenorii noștri, din cauza lipsei de contacte din ultimii ani, nu dispuneau de date cît de cît edificatoare privind evoluțiile ultime ale fotbalului pe care aveau să-l înfrunte. Prudența e în cazurile bătațiilor pe teren necercetat regula numărului unu.

Formalitățile la aeroport sînt simple, urările de bun venit pe care ni le adresează federația turcă prin translatorul desemnat lotului român sînt cît se poate de concise și operative și, totuși, la hotelul în care vom locui ajungem mult după miezul nopții. Frumos și liniștit acest „Grand Hotel de Tarabya”, cum nu se poate mai nimerit pentru odihna unor sportivi, dar cam departe de oraș și lucrul acesta l-au resimțit și l-au regretat mai ales cei care, asemenea mie, se aflau pentru prima dată prin părțile locului și care, nedispunînd decît de tichete I.T.B., s-au văzut nevoiți să constate că, după cele 32 de ore petrecute aici cunosc Istanbulul și frumusețile sale tot atît cît le cunoșteau înainte de plecarea din București. Cineva, nu-mi amintesc cine anume, spunea că un om deștept doarme într-o oră cît ceilalți într-o noapte întreagă. Sigur, mă gîndesc, fotbaliștilor noștri le era cunoscută învățătura aceasta și astfel au reușit să doarmă concentrat și

simbătă dimineața care a venit așa de repede, cu un soare ișnit ca-ntr-o erupție din chiar apele golfului, să arate proaspeți, bine dispuși și, spre bucuria antrenorului Lucescu, cu poftă de bătaie. Pînă a ne-o demonstra în teren mai sînt două-trei ore.

...Întîlnirea amicală dintre reprezentativele României și Turciei a reușit să stîrnească suficient interes, deși spațiul pe care l-au acordat acestui eveniment ziarele de-aici precum „Hürriyet” sau „Günaydin” nu e nici măcar cît fotografia unui terorist condamnat la spînzurătoare cu numai o zi înainte. La două-fără un sfert cînd am intrat în stadion, aproape trei sferturi din locurile acestuia erau ocupate. Crod că au fost, după socoteliile mele, în jur de 20.000 de spectatori, deși în unele ziare s-a scris doar de 12.000. Bilete s-au vîndut vreo 8.000, diferența reprezentînd-o probabil miile de licenți care au beneficiat de gratuitate și care dirijați de un Tudorică al clubului Besiktas, pe nume Orhan, au scandat tot timpul „Turkiya! Turkiya!”, incurjîndu-și ambițioasa echipă ce n-a fost deloc, așa cum eram îndemnați să credem la prima vedere, un adversar de neluat în seamă. Dan Voicilă, în reportajul său radiodifuzat, și Stelică Trandafirescu, în corespondențele de fiecare zi ale „Sportului” v-au spus cred totul despre partida aceasta. Nedorind să vă plictisesc deci cu lucruri deja știute, îngăduiți-mi totuși, ca un decont moral pentru drumul făcut, să depun și eu mărturie în câteva lucruri ce mi se par a fi interesul nostru major.

O săptămîină cu naționala de fotbal

Cu gîndul în aprilie

Echipa română, alcătuită din Moraru, Rednic, Iorgulescu, Andone, Munteanu, Augustin, Bölöni, Klein, Coraș, Gabor, Iordache și Coraș. Așadar, o echipă tină, o echipă structurată nu neapărat după absențele impuse de programul unui club cu selecționabili de marcă, ci după o idee ce se cheamă perspectivă și care pretinde, și de la care putem pretinde de fapt, o națională capabilă să facă față oricăror împrejurări și oricăror adversari. Marcați ușor de răspundere, mă refer atît la debutanți, cît și la cei cu ceva experiență în națională, dar care simțeau pe umeri povara unor misiuni cu arie și semnificații modificate, băieții s-au achitat onorabil de sarcini. Jocul a fost, cu excepția unor minute din repriza a doua și a unor contraatacuri scăpate ușor de sub observație din repriza primă, dominat de echipa română, superioară la toate capitolele. N-am înscris decît un gol, Gabor, minutul 8, din lovitură liberă executată de Bölöni, de la circa 20 metri la un fault asupra lui Klein, deși pe parcursul jocului au mai fost cîteva situații bune în care rezultatul putea fi decis în favoarea echipei. De cîteva ori s-a ratat tînta, de cele mai multe ori însă atacurile nu s-au soldat, lacună mai veche și extrem de persistentă se pare, cu suture la poartă. Asta în ceea ce privește atacul, fiindcă apărarea n-a avut probleme decît atunci cînd și le-a creat ea singură, una din acestea fiind și faza soldată cu penalty egalizator (Selcuk, minutul 31) în care Coraș și-a dezechilibrat ușor adversarul în interiorul suprafeței de pedepșă.

Relieful și comportarea generală satisfăcătoare, atît în raport de stadiul de pregătire în care se află cît și de replica adversarului, echipa a evidențiat pentru cei care se ocupă de consolidarea ei, o temă de lucru, în domeniul moral: a cultivarea curajului, a îndrăznelii, a capacității, colective și individuale, de a-și asuma riscul. În acest plan s-au aflat cu siguranță motivele care ne-au limitat doar la satisfacția unui egal. În locul unei victorii nete, pe care jocul de ansamblu ne-a lăsat a o înțelege ca posibilă.

Turcii, după cum îmi mărturisise ziaristul Hayati Telgheren, de la „Günaydin”, au avut toate motivele să fie satisfăcuți

de rezultat. Eu bănuiesc că au sperat în mai mult la acest meci care inaugura transmisiile fotbalistice în culori ale televiziunii turce și dacă am în vedere că a doua zi dimineața delegația noastră n-a mai fost condusă la aeroport nici măcar de ghidul translator, pot să cred că rezultatul de egalitate a afectat profund pe unele din gazdele noastre. Povestesc toate acestea ca să nu se creadă că echipa noastră a fost într-o vizită la niște prieteni care abia așteptau să li se dea o bătaie.

A doua etapă a acestui turneu balcanic pregătitor: Atena. Un fel de-a zice, pentru că găzduită la „Regina Maris”, în Glifada, stațiunea celor mai avuți oaspeți ai litoralului grec, Atena a însemnat pentru noi o aspirație de care ne despărțeau nu doar vreo 20 de kilometri de autostradă, ci mai cu seamă cei 4-5 dolari pe care li-i pretinde parcursul acestei distanțe cu taxiul. Vilya în jurul meciului cu România este aici, în Grecia, cu totul alta. Explicabil înainte de toate prin faptul că meciul acesta e privit ca un test serios pentru pregătirea naționalei elene și pentru capacitatea noului ei antrenor, Hristos Arhondidis, care pînă acum n-a oferit, se pare, vreo satisfacție deosebită, dar și prin aceea că deși de la ultima confruntare la nivel de echipe naționale dintre cele două țări s-au scurs ceva ani, contactele dintre fotbalul românesc și fotbalul grec s-au păstrat totuși în diferite alte modalități. Formații de club din cele două țări se întîlnesc frecvent, și exemplul Craiovei care se afla și ea în pregătiri cam în aceeași perioadă pe litoral la „Costi Hotel”, ne era cel mai la inde-

mină, mai mulți antrenori din România au activat sau activează la prestigioase cluburi elene, precum Ștefan Covaci și Viorel Kraus, ca să nu mai spun că Iordănescu, care chiar în duminică sosirii noastre la Atena contribuise cu un gol la victoria de 4-2 a echipei sale O.F.I. din Creta, e socotit, alături de argentinianul Rocas, ca cel mai bun fotbalist străin din campionatul Greciei.

Pînă marți, cînd vom porni spre Larissa, un drum de 350 de kilometri între stîncă și stîncă sau între stîncă și mare, prilejul și panoramare a peisajului specific acestei țări, singura plăcere extrafotbalistică pe care ne-o permitem — aici m-am numărat printre cei 24 de fotbaliști, cei 18 plecați din București plus Balaci, Ștefănescu, Cămătaru, Ungureanu, Lung și Ticleanu, care li s-au alăturat la Ateșă — a fost o plimbare de o oră cu autocarul prin Pireu. Fiind deja seară, n-am văzut decît rispa de lumină multicolore specifică porturilor și zonelor comerciale și distractive aferente. În rest, odihnă și hrană rațională — după rețetele aduse de acasă de doctorul Andreescu — și antrenament: teoretic și practic. Se lucrează serios, dar nici un moment crispat. E între altele meritul celor doi antrenori care lucrează cot la cot cu băieții. Dar și al lui Rică Răducanu, care în afară de faptul că e gornistul delegației, el dă deșteptarea, el sună stîngerea, știe să producă plăcerea jocului și să antreneze la efort nu numai portarii ce-i sînt dați în grijă, ci chiar și pe cei care obișnuit stau pe margine. La Istanbul, în pauza meciului, încălzind rezervele, Rică s-a dat în spectacol, cum numai el știe, stîrnind aplauzele întregului stadion și făcîndu-ne să ne gîndim că, deși anii se adună, un portar mare tot mare rămîne.

Despre meciul de la Larissa n-am să vorbesc nici măcar cît am făcut-o despre cel de la Istanbul. Atmosfera de zile mari, stadionul „Alcazar”, arhiplin. Galeria organizată pe trei scări de mari supranumite, probabil după îndrîjirea cu care-și susțin cauza, „a cîinilor”, „a monștrilor” și „a sfinților”. M-a impresionat la aceasta din urmă, cele două mari portrete, îmbrăcate în frunze de laur, care domneau orizontal tribunei a doua. Erau portretele lui Kukulitzos și Mousiaris, doi jucători locali care, în 1978 sau 1979, au decedat într-un accident în timp ce se îndreptau

spre Atena, unde fuseseră convocați la echipa națională. Frumoasă și emoționantă cinstire.

Victoria cu 3-1, prin golurile lui Bölöni și Cămătaru, de două ori, a echipei noastre a apărut incontestabilă și firească după întreg cursul partidei. Bună comportarea tuturor jucătorilor, deși potențialul celor mai mulți dintre ei nu s-a exprimat decît parțial. Cu tehnica superioară pe care o posedă, Balaci, Ștefănescu, Rednic, Ungureanu, Bölöni, Gabor, Klein și Balint n-au trebuit să depună eforturi deosebite pentru a tăia orice tentativă mai periculoasă a gazdelor și a-și deschide culoare spre poarta adversă. De aici și o oarecare lipsă de concentrare în anumite momente și la anumiți jucători dintre cei de bază, lipsă de concentrare care a favorizat cîteva periculoase contraatacuri stăvilită pe liniile defensive ultime, dacă nu chiar pe ultima, acolo unde Moraru, portarul din repriza a doua, a ținut să-i atragă atenția lui Lung că mărirea și căderea portarilor tin adesea de o singură minge.

Trei evidentieri sînt totuși dator să le fac: 1. Cei noi, Balint, Augustin, Andone și Coraș, ultimii intrați spre finalul partidei în locul lui Ștefănescu și Cămătaru, au trecut bine peste șocul inerent integrării, reușind satisfacător menținerea ritmului de joc în condițiile intensificării presiunii adversarilor. 2. Condiția fizică a tuturor jucătorilor și ușurința în organizare, aspecte relevante unarim și în presa greacă de a doua zi. Cea mai importantă concluzie mi se pare tocmai păstrarea și consolidarea acestor calități. 3. Antrenorul naționalei noastre posedă, din cîte am observat, și tehnica războiului psihologic. Am urmărit, captivat pur și simplu, și disputa de direcție de gazon a celor doi antrenori. Lucescu al nostru, sobru, tăcut, retras strategic totdeauna în planul al doilea — singurul moment cînd l-am văzut în față a fost la antrenament, unde ne loată durata turelor de stadion s-a situat în capul coloanei, așezat la masă între jucători, jenindu-se parcă să servească mai mult de o felie, două de piine cu unt. De partea cealaltă, Hristos Arhondidis, figură de dirijor exuberant, totdeauna împărțind zimbete largi și emfatiche, căutînd să umple tot spațiul pe care-l străbate, fie acesta hol de hotel, sală de restaurant sau petec de gazon.

Declarațiile făcute presei înainte de meci sînt edificatoare: Arhondidis: În acest joc noi vrem să obținem o primă victorie în 1983. Avem posibilități, iar prin aceasta vom ridica moralul echipei. Lucescu: Nu mă interesează rezultatul meciului. Scopul acestei întîlniri este pentru noi pregătirea meciului cu Italia din luna aprilie. După meci, Arhondidis reproșa jucătorilor săi că n-ar fi privit jocul destul de serios. Pentru Lucescu victoria însemna nu un motiv de laudă, ci un test util în pregătirea viitoarelor întîlniri oficiale. Modestia se însoțete bine cu consecvența. Adușug la victoria de pe teren, punctul marcat de antrenorul nostru mi-a mers la inimă. Mărturisesc că așteptam să-l vedem și pe Bearzot. Presa greacă dădea posibilă sosirea lui la Larissa, dar nu s-a confirmat. Păcat. Jocul în trei ar fi fost și mai interesant.

Calea spre casă mi s-a părut, și nu doar mie, mai scurtă. Nici n-am băgat de seamă cum a trecut timpul, deși nici de astă dată jucătorii nu s-au arătat din cei în stare să măcine vremea cu vorbe. La insistențele stewardeselor, care încercau să le stîrnească orgoliul, întrebîndu-i cum a fost, răspundeau sec, cum să fie?, și înturnau dialogul spre starea vremii de-acasă. Gabor continua lectura romanului în tovarășia căruia l-am văzut tot timpul, Klein, Iorgulescu și alții căutau cu discreție în „Sportul” ecourile întîlnirii din Grecia, iar Moraru și ceilalți dinamoviști se întreceau în a-și lauda un coleg de echipă, căruia îi zice procurorul, a cărui longevitate fotbalistică ar dori s-o întrecă.

Nimic, domnule, nici o pricină de laudă, observ eu ca un filozof de ocazie și conchid în sinea mea: e un început de schimbare în psihologia fotbalistului nostru. Jocul de fotbal e o muncă, precum oricare alta și care muncitor stă să se laude după fiecare șurub pe care îl face? E bine așa. La Otopeni, era cald. Mult mai cald decît la piecare.

NICOLAE ARSENIU

Omul care joacă

De la Pharsalos spre Munda (via Belaișita)

Deși încă nu se dispută partide oficiale la noi, fotbalul descoperă și acum destule subiecte ce merită măcar dezbătute dacă nu cumva și rezolvate favorabil spre binele său. Iată, așadar, că naționala s-a întors, după două jocuri disputate în răsfațaii noștri Balcani, cu niște rezultate promițătoare și, așa cum s-a transmis și sîntem deocădată înclinați să credem, obținute în urma unor prestații mulțumitoare.

Totuși, mai ales după un an considerat bun al primei noastre echipe, acum, cînd trăim senzația că avem șanse pentru a reintra în elita sau măcar anticamera fotbalului valoros european, trebuie să fim și mai realști, evitînd posibilele excese de ameteală cu busuioac dres de amatori în interpretarea fotbalului, de care nu numai că nu avem lipsă dar

chiar prisosim. S-a spus că Grecia nu ne-a învins decît o singură dată în 53 de ani, nici Turcia nu-i prea departe de această „performanță”, chiar dacă ne-a mai „tras-o” cînd nu ne așteptam (lecția celui 2-1 de la Ankara pe scheletul Rapidului, se uită greu), dar ar fi mult mai bine să nu se treacă „prea ușor”, fără vorbe scrise — poate și din necunoaștere — peste ceea ce reprezintă aceste echipe în contextul fotbalistic al continentului nostru.

Astfel, prestigiosul clasament anual al „France Football”-ului (care ne așază, iarăși, pe locul 15-17, alături de Ungaria și Iugoslavia, pe greci în poziția 27, iar pe turci și mai la coadă, cu Malta și Luxemburg) specifică malițios despre învinșii noștri de la Larissa: „Grecia, care a fost printre cele opt finaliste ale „Europeo '80”, n-a fost practic capabilă să bată pe nimeni, în afară de Luxemburg și Cipru”. Adușug, din 10 jocuri disputate în anul care a trecut, au mai obținut un singur egal.

Turcia este și mai exotica în palmaresul anului 1982, evoluînd numai în 3 meciuri — nici în anii trecuți nu s-a zbatut mai mult — și depășind greu, discutabil, cu 1-0, și... cu scandal, doar Albania, pe stadionul Mithat Pașă.

De aceea, dacă sîntem pe cale de a de-

veni Cezari în fotbal, haideți să ne comportăm ca atare, începînd să privim chiar mai de sus prin împrejurimi, acceptînd în liniște decentă victoria de la Larissa (vechiul Pharsalos al primei izbînzii a lui Caesar asupra lui Pompei) și pregătînd astfel cu mai multă siguranță reușitele de care avem nevoie în această primăvară în fața Italiei și Cehoslovaciei, posibile concretizări pentru fotbalul nostru, ca Thapsus și Munda în timpurile de care aminteam.

Din păcate, confirmăm nedorit încă o dată că mina care încearcă să-și urce lauri este lovită de cealaltă. Numai așa se poate explica prezența lotului olimpic în dispute de neînțeles, cu două „belaișite” — și ele prea apropiate geografic — cînd se știe ce obiective dificile i se cer și lui de realizat și că li trebuiau cu totul și cu totul alte confruntări. Ca o răsfrîngere directă a acestei situații de „rezolvare” cît de cît (sau de ochii lumii) a urgenței a doua de reprezentare, în speță lotul olimpic, celelalte priorități la fel de importante în orice concepție sănătoasă, cluburile „s-au bucurat în această iarnă de o „grijă” mai periculoasă decît păgubitoare pentru viitor. Nu cred că au jucat și ele prin locuri unde aveau ceva de învățat.

Cornel DINU

Primum de la F. R. A.

Din partea federației de atletism, sub semnătura profesorului Victor Firea, secretar responsabil, primim nota de mai jos:

„Federația Română de Atletism este de acord cu observațiile critice conținute în articolul „Cîndateie baremuri” din ultimul număr al revistei Flocăra privind caracterul nejudiciar al baremurilor propuse pentru acordarea titlurilor de campioni naționali. Precizăm că baremurile respective au reprezentat punctul de vedere personal al antrenorului federal Vasile Dumitrescu, nefiind discutate în Colegiul de antrenori și neaprobate de Biroul federal (n.n. dar difuzate antrenorilor, C.J.E.F.S.-urilor etc.).

Colegiul de antrenori a stabilit alte baremuri pentru campionatele naționale. Acestea vor fi discutate în prima ședință de Birou Federal”.

Salutăm promptitudinea de care a dat dovadă F.R.A. Acest mod de a acționa, autocritic cînd e cazul, ar putea fi însușit și de alte organisme ale C.N.E.F.S. și chiar de conducerea însăși a C.N.E.F.S.

Lumea în care trăim

Un om sau un automobil?

Un om sau un automobil? În balanță ce poate cântări mai greu?

Asocierea ființei umane și a zeului de metal poate surprinde. Dar...

În urmă cu nu prea multă vreme, cunoscutul ziar parizian „Le Monde” constata că un automobil aflat în pană și care necesită reparații se bucură de mai mult respect și grijă decât un om care a avut nefericirea de a-și pierde slujba. Ziarul scria textual: „Societatea noastră dezumanizată (adică societatea capitalistă, pentru că despre ea este vorba) are mai mult respect pentru un automobil stricat decât pentru un om victimă a unei concedieri abuzive. O mașină stricată poate fi rapid depanată. Cel care-și pierde însă locul de muncă, fără preaviz și fără indemnizație, va trebui să aștepte doi ani până când patronul îi va plăti ceea ce i se cuvine. În timpul acestor doi ani, el nu are dreptul de a trăi.”

Să repetăm aceste ultime cuvinte din ziarul „Le Monde”: „...el nu are dreptul de a trăi”. Atunci, se pune întrebarea: care sînt drepturile sale, la ce folosesc ele dacă-i lipsește tocmai dreptul elementar — acela de a trăi? Pentru cel ce nu face parte din tagma bogătaşilor, pentru cel ce nu are conturi supraîncărcate la bănci, pentru cel ce n-are averi care să-l ferească de grijile zilei de mîine, munca rămîne singura sursă de asigurare a existenței. Iar cînd posibilitatea de a munci este răpită, dispare implicit și dreptul de a trăi.

Într-o epocă în care în țările occidentale se vorbește foarte mult despre drepturile omului, se omite însă deliberat faptul că fără posibilitatea de a munci, omul este lipsit de primul și cel mai important dintre drepturile sale sociale. Or, lumea capitalistă, prin însăși structura ei, prin mecanismul profitului care-i domină existența, neagă unui număr din ce în ce mai mare de oameni al muncii posibilitatea exercitării acestui drept. Șomajul este organic legat de însăși natura societății capitaliste. Umbra șomajului se proiectează asupra economiei țărilor capitaliste în toate împrejurările, chiar și în cele de relativă prosperitate, dar dobindește o gravitate deosebită în momentele de criză. Despre această realitate își dau seama în mod direct cel puțin 31 de milioane de oameni, 31 de milioane de șomeri din țările O.C.E.D. (Organizația pentru cooperare economică și dezvoltare) cuprinzînd 24 de state industrializate. Iar numărul lor va crește. Prognozele pe 1983, întocmite de experții acestei organizații, plasează pe primul plan al perspectivelor creșterea șomajului.

La Haga ca și la Washington, la Roma ca și la Londra, se vorbește despre austeritate, despre nevoia de a strînge cureaua, iar cei ce sînt invitați să-și strîngă cureaua sînt, evident, doar muncitorii. În același timp, bugetele sociale sînt amputate, scad alocațiile pentru nevoile păturilor defavorizate pentru ca să poată fi păstrate intacte veniturile monopolurilor, ale marilor companii naționale și transnaționale. Revista franceză „Le Nouvel Observateur” scria că, în decurs de

doi ani, în Statele Unite au fost suprimate 45% din creditele pentru șomaj, au fost desființate ajutorul pentru săraci, asistența medicală pentru cei nevoiași, locuințele cu chirii reduse, adică tot ceea ce făcea posibil ca multe milioane de oameni — după evaluarea revistei ar fi vorba de 32 de milioane de americani — să trăiască cit de cit decent.

Este un fenomen care privește nu numai Statele Unite. Agenția France Presse semnala că mai multe organizații filantropice din Paris au decis să reînființeze acum, în iarnă, „supra săracilor”, o posibilitate de a hrăni pe cei mai săraci dintre cei ce trăiesc în lumea bogată. „Supra săracilor” aminteste de anii marii depresiuni, atunci cînd milioane de oameni se aflau pradă disperării. Experții O.C.E.D. consideră că numărul persoanelor care trăiesc în lumea capitalistă, în condiții de pauperitate, depășește 60 de milioane.

În fond, ce se poate spune despre drepturile cetățeanului, despre dreptul la muncă, la existență cînd un stat cheltuie zeci de miliarde de dolari pentru înarmare, iar în același timp, categorii ample de cetățeni nu au asigurate cele mai elementare posibilități de existență? Înarmările devorează resursele. Căci, în fond, doar o mică parte din sumele cheltuite pentru înarmări (numai proiectul rachetelor „MX” ar urma să coste bugetul S.U.A. peste 30 miliarde dolari) ar putea să soluționeze problemele acute din propriul stat fără să fie nevoite să se recurgă la amputarea bugetelor sociale, fără ca oamenii nevoiași să fie privați de resursele lor de precară existență. Se vede însă că democrația și drepturile omului nu prea funcționează într-o țară în care interesele majorității populației pot fi sacrificate în numele profitului monopolurilor producătoare de armament. Avocații profitului monopolist sînt însă gata să dea altora lecții despre drepturile omului.

Despre realitățile lumii capitaliste, despre drepturile omului și, în primul rînd, despre dreptul la muncă, la existență glăsuiesc în mod convingător marile mișcări sociale, acțiunile greviste, demonstrațiile de protest care dobindesc o amploare fără precedent. Mișcările revendicative exprimă nemulțumirea maselor muncitoare în fața nedreptății sociale, a lipsei locurilor de muncă, refuzul celor ce muncesc de a accepta perpetuarea inechităților, nesiguranța zilei de mîine, conștiința lor crescîndă că prin luptă poate fi obținut dreptul la o existență demnă.

Lumea capitalului trebuie văzută în adevărata ei înfățișare, cu petele ei negre atît de numeroase. Pentru că ea nu poate fi înțeleasă decît examinînd condiția socială a celor mulți, a celor ce i-au fărînit bogăția, dar care sînt condamnați să trăiască fără a avea asigurat dreptul la muncă, la existență, să trăiască în sărăcie, adică a celor a căror existență este privită, așa cum remarcă ziarul „Le Monde”, cu mai puțină grijă decît soarta unui automobil stricat.

AL. PINTEA

Nicolae Titulescu la New York (II)

Aprecieri și elemente factive inedite, sau mai puțin cunoscute în România, cu privire la activitatea diplomatică a lui Nicolae Titulescu pot fi întilnite și într-o lucrare memorialistică semnată de Alice-Leone Moats, apărută la New York în editura Henry Holt and Company.

Lucrarea se întemeiază pe o documentație excepțională. Autoarea a consultat toate lucrările disponibile privind politica internă și externă a României, a luat interviu unui număr de aproape două sute de persoane, printre care mulți diplomați străini aflați la post în România în perioada 1923—1940. Au fost intervievați numeroși ziariști români și străini, care au cunoscut bine România interbelică. Pe baza informațiilor recoltate, autoarea americană este în măsură să afirme că de-a lungul guvernării lui Tătăreanu problemele create în România de ascensiunea lui Hitler au pus în umbră probleme interne. Autoarea susține textual: „în manevrarea politicii externe, Carol, Dudaia (Elena Lupescu, n.n.) și Urdăreanu au făcut dovada unei surprinzătoare virtuozități în jocul care presupunea folosirea extremelor împotriva liniei de mijloc. Ei l-au folosit pe Titulescu ca om de front în Occident, lăsîndu-l să atace Germania nazistă și Italia fascistă la Liga Națiunilor, în timp ce acasă, pe plan intern, el se pregătea de afaceri cu Hitler și Mussolini”. Aceeași autoare ne asigură, pe baza mărturiilor culese din variate izvoare, că Nicolae Titulescu a făcut din distrugerea Gărzii de Fier una din condițiile puse de el pentru acceptarea portofoliului de ministru al afacerilor externe în diverse cabinete. Diplomatul român este calificat drept un partizan al securității colective care a votat întotdeauna în favoarea democrației la Liga Națiunilor, conduită caracterizată drept „o atitudine admirabilă”. Sînt evocate diverse exemple pentru ilustrarea și dovedirea acestei aserțiuni, printre care împrejurarea că, deși în 1934, la București, România negocia un acord comercial cu Germania, la Geneva Titulescu a cîștigat aprobarea și simpatia Occidentului prin criticile sale puternice la adresa lui Hitler pentru violarea Tratatului de la Versailles. În opinia lui Alice-Leone Moats prestigiul lui Titulescu a suferit foarte mult atunci cînd Liga Națiunilor s-a dovedit neputincioasă în fața renașterii forței germane, a victoriei lui Mussolini în Etiopia, a ocupării Rhenaniei, a alianței economice a Italiei cu Austria și Ungaria.

După relatarea acestor elemente politice, autoarea americană adaugă un amănunt de culise privind demiterea marelui diplomat român, arătînd: „vărul său, Urdăreanu, care-i datora lui Titulescu slujba pe care o deținea la palatul regal, a fost primul care a sugerat că ministrul de externe și-a trăit traiul, și-a mîncat mîlăiul și ar fi fost mai bine să fie dat afară”. În continuare, autoarea reaminteste faptul arhicunoscut că la 29 august 1936 Nicolae Titulescu se găsea în Franța, la Cap Martin, atunci cînd a primit ves-

tea demiterii sale din funcția de ministru al afacerilor externe.

În mai multe relatări din presa anglo-americană, dar mai ales în cea italiană, s-a insinuat că printre „proșururile” politico-diplomatice aduse lui N. Titulescu și care ar fi cîntărit greu la demiterea acestuia s-ar fi numărat atitudinea curajoasă adoptată de omul de stat român față de agresiunea italiană în Etiopia. Ca o exemplificare a modului în care „se scrie” istoria diplomatică, se cuvine a aminti, în legătură cu incidentul din iunie 1936, relatat în secțiunea V a acestor însemnări, că un fost secretar general adjunct al Ligii Națiunilor și autorul celei mai ample monografii asupra organizației mondiale, F.P. Walters, în lucrarea în două volume „Istoria Ligii Națiunilor”, difuzată simultan la New York și Londra, relatează că „Titulescu, un om cu un impuls generos, s-a ridicat de pe locul lui și a corut Președintelui să facă să tacă această canalie”. Prin „canalie” era calificată gloată de ziariști italieni, care, la instigarea consulului italian, îl întîmpinaseră cu un cor de fluierături și huiduieli pe împăratul etiopian Haile Selassie, la apariția acestuia la tribuna Adunării Ligii Națiunilor. După evacuarea „hulliganilor”, Adunarea Ligii Națiunilor a ascultat „într-o tăcere curtenitoare lungă sa cuvîntare în limba amhară, urmată de traducerea în franceză și engleză”, ne informează F.P. Walters.

Nicolae Titulescu reamintea, într-un text nepublicat încă la noi în țară, că nu există metodă diplomatică superioară ace-

leia care constă în a spune adevărul pe față. Iar practicarea francheței nu trebuie să fie subordonată unor motive utilitare care determinau cîndva pe un faimos diplomat, citat de Nicolae Titulescu, să afirme: „Eu spun mereu adevărul pentru că sînt sigur că nimeni nu mă crede”. O asemenea procedură îl dispensa pe diplomatul citat de obositorul contabilitate a minciunii. „Metoda adevărului trebuie practică din instinct, pe baza unei porniri superioare”. Nicolae Titulescu susținea el însuși că a practica această metodă din considerente analoge, ceea ce l-a permis să se înțeleagă bine și repede cu interlocutorii săi.

Nicolae Titulescu adaugă însă la teza francheței în diplomație o nuanțare dintre cele mai însemnate: „Puterea adevărului este cu atît mai mare, cu cît expresiunea lui este mai dezbrăcată de formele pompoase și solemne. A fi cum ești și a te lăsa văzut direct așa cum ești, constituie pentru mine secretul realei seducțiuni”. Avea, desigur, în vedere seducțiunea în interesul patriei.

Exprimînd o concepție elaborată și larg difuzată de Nicolae Titulescu, juristul și diplomatul român V.V. Pella sublinia în 1930 că interesul major al oricărui stat este acela de a-și asigura independența și integritatea teritoriului său. Infraacțiunile cele mai grave sînt cele care au sau pot avea drept consecință fie dispariția statului, fie micșorarea teritoriului său. Același autor inveda că orice operă de înțelegere și de armonie între popoare este sortită eșecului dacă nu se depun eforturi de a le consolida prin măsuri de drept internațional și de drept intern, menite să prevină cauzele care ar putea declanșa noi războaie. V.V. Pella sintetiza astfel o concepție titulesciană care este pusă statornic sub semnul consolidator al măreției dreptului la pace, ca drept fundamental individual și colectiv al oamenilor și al națiunilor pe care Nicolae Titulescu l-ar fi dorit universalizat și apărut ca valoare supremă a patriei sale și a comunității internaționale.

IOAN VOICU

Mondo uman

Licitația și călăul

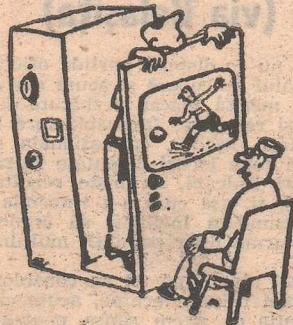
Știrea respectivă a făcut ocolul lumii cu rapiditate, beneficiind de prioritate pe telexuri. Lucrul mi se pare firesc pentru că extrădarea acestui Klaus Barbie sau Klaus Altman, ori cum l-o mai fi chemînd, nu e un fapt des întîlnit după conflagrația mondială încoace, mai ales cînd e vorba de criminali de război nazisti, ajunși prin cine știe ce colclauri sud-americane. Firește că, în noul său proces, inculpatul va invoca probabil tot soiul de argumente, inclusiv acela al trecerii timpului, ca și cînd ar fi obligatoriu ca, o dată vremea scursă, să se îngroape ideile, lucrurile sau evenimentele ce au adus atîta rău, cu totul incomensurabil, omenirii întregi. Dealtfel, la primul său interogatoriu a și negat că e criminal. M-am gîndit la acestea toate intrucît, aproape concomitent cu știrea de mai sus am aflat că, de curînd, în capitala engleză s-a vîndut la licitație și Declarația de război a Italiei mussoliniene la adresa Marii Britanii și Franței. De ce a apărut acest manuscris pe masa, bine păzită, a licitației? Pentru conținutul său? Mă îndoiiesc, pentru că, slavă Domnului, de-a lungul vremii s-au mai consemnat, din păcate, destul de multe momente în care s-au alcătuit declarații de război iar respectivele nu constituiau eventuale valori nici pentru vechimea în timp, nici a formulor de adresare, limba, hîrtia și pecetea. Mai curînd ea a fost dusă la licitație pentru că însuși Benito Mussolini a scris-o cu mîna lui care, desigur, nu i-a tremurat și tot sîntînd „Il Duce” a avut grijă s-o citească fără ezitări la 10 iunie 1940. Că a fost licitată nu miră dar că a fost și adjudecată surprinde cu toate că există atîtea mii de feluri de colecționari. Aici ajunși mi-amintesc cum, cu citiva vreme în urmă, s-a vîndut, tot la licitație, limuzina blîndată și de construcție specială a celui care în urmă cu cinci decenii depunea înfierbîntat jurămîntul de cancelar al Germaniei, fostul corporal Adolf Hitler. Să fie vorba de o investiție? Oricum, din moment ce participă la o atare licitație, cumpărătorul are suficiente fonduri pentru a se opri asupra unor astfel de obiecte și nu a altora, poate și mai valoroase, cu trecerea vremii. De altfel, în mai, acum nouă ani, un săotăminal parizian anunța că niște editori vroiau să reediteze „Mein Kampf” deși statul Bavaria interzice orice reeditări sau citare a sînstreii cărții, ea însăși imprimîndu-se: 8 000 exemplare în Olanda, 16 000 în Danemarca, un număr necunoscut în Italia și chiar în Anglia licitației declarației compuse de „Il Duce”. Există însă noul calendar pe care și l-au adoptat neonazistii, de care s-a aflat în decembrie 1980 cînd asupra unui tânăr terorist, figură proeminentă a acelor „neo”, s-a găsit o scrisoare cu data 7.12.91. Ziua era exactă, luna la fel, deruta anul. Misterul s-a lămurit repede: era cel al nașterii „fuhre-rului” care, la ora respectivă, ar fi avut acea vîrstă.

Poate, între licitațiile amintite și celelalte evenimente nu există o legătură directă, deși e greu de admis. Cred însă că ele pot fi privite și simbolice: vînzarea documentului mussolinian de acum citva timo a fost urmată de încarcerarea, zilele trecute, a unui criminal nazist, exact în locul unde el a torturat și omorît atîtea persoane. Călăul ia locul victimei — iată un fapt mai rar!

În fine, un ultim amănunt: declarația respectivă a fost adjudecată cu 10 000 dolari (posesorul se poate socoti fericit?) iar încarceratul a ucis mii de persoane.

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se omuză

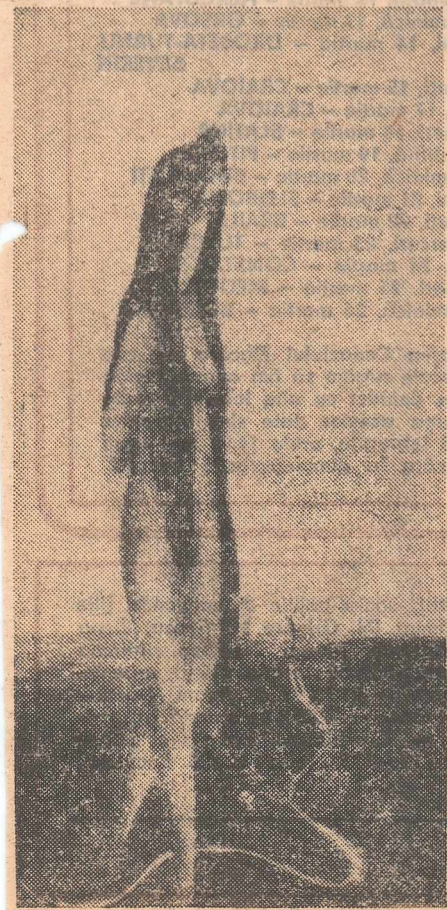
Din „Panorama”

Spectacolul informației

Intre multe detalii ce ne deosebesc pe noi, cetățenii planetelor, printre altele de multe lucruri ce fac să nu semănăm noi între noi, iată apare în față, de la o vreme dominată de explozia informației. Paradoxal — nu-i așa? — într-o vreme dominată de explozia informației, părți ale globului suferă exact de această, s-o numim maladie, căci asta este, de subnutriție informațională. Mijloacele de comunicare în masă au fost botezate cu un nume ce spune totul: medias — instrumente de legătură, de apropiere între oameni. Este o latură a problemei, alături de care să punem constatarea că informația și comunicarea au devenit forțe economice viguroase ale timpului nostru, atât pe plan național cât și la scara planetei. Să exemplificăm. Începând prin a spune că într-o singură țară industrializată, în 1982, ansamblul sistemului comunicațional reprezenta deja 21,3 miliarde dolari și că piața informației promise să ajungă în 1990 la 103,1 miliarde dolari; în opt ani o creștere de 490 la sută. Semn că, iată, comunicarea devine activitatea esențială în țările cele mai dezvoltate, unde deja peste jumătate din populația activă muncește direct sau indirect în sfera producției, prelucrării și distribuției informațiilor. Comunicarea și informația s-au constituit în sectorul de greutate al economiei viitorului. Care este situația dincolo? O știm. Sau o bănuim. Cu 70 la sută din populația globului, țările în curs de dezvoltare aveau în proprietate o mică și nesemnificativă parte din zestrea planetei: 22 la sută din cărțile publicate, 17 la sută din tirajul total al ziarelor, 9 la sută din consumul de hirtie de ziar, 27 la sută din emițătorii de radio, 18 la sută din receptoarele radio, 5 la sută din emițătoarele de televiziune și 12 la sută din televizoare. Și pentru că totdeauna comparațiile ne-au permis să înțelegem mai bine, iată cum stau treburile. Număr de ziare la mia de locuitori: țări în curs de dezvoltare — 36, țări dezvoltate — 321; număr de cărți: țări în curs de dezvoltare — 37; țări dezvoltate — 450; aparate de radio: țări în curs de dezvoltare — 89; țări dezvoltate — 762; televizoare: țări în curs de dezvoltare — 24; țări dezvoltate — 322. Statisticile sînt din 1978. Veți spune că timpul le-a corectat. Așa este. Dar dezechilibrul nu s-au atenuat, dimpotrivă, au crescut, și ele apar cu claritate și la congruența zonei rurale cu localitățile urbane.

Nu ne deosebește deci doar meridianul pe care stăm, statura, culoarea pielii, numărul de cămăși din garderobă, dacă avem sau nu automobil personal. Ne diferențiază esențial, de la un punct încolo, catastrofal, distanța față de informație. Sintem, prin aceasta, mai aproape sau mai departe unii de alții. Sintem sau nu capabili să marșăm spre viitor cu creierul gata să anticipeze. Pentru că, orice am face, informația a devenit o resursă-cheie. Cîndva, societatea industrială a fost caracterizată prin puterea omului asupra lucrurilor și asupra naturii. Să-i credem pe cei care ne spun că societatea pare a traversa drumul ce o separă de stadiul informațional. Societatea informației prezintă caracteristica unei enorme creșteri a puterii omului de a dezvolta cunoștințele, de a le stoca, organiza, de a produce informații, de a le da în instantaneu, de a crea organisme ce cuprind toate aspectele vieții societății.

NEAGU UDROIU

Agnes Toma — Studiu

A mai înghețat un hohot de rîs

Louis de Funès a fost actorul cu o popularitate ieșită din comun. Dacă în cazul lui Georges Brassens, un alt monstru sacru dat lumii de orașul de pe malurile Senei, adulat de iubitorii genului, nu puțin au fost cei care au auzit de el doar cu prilejul morții, Louis de Funès era cunoscut de un deceniu și jumătate pe toate meridianele. Ducîndu-se odată împreună cu mai mulți cineaști să filmeze în Sahara, nu mică le-a fost mirarea cînd, într-un câmp pierdut printre nisipuri, copiii s-au luat după ei strigînd: „Funès, Funès!”

Dar gloria a venit pentru el foarte tîrziu, la 54 de ani. În anii de după război și-a câștigat multă vreme existența ca pianist prin baruri. În 1953 a fost angajat de Robert Dhéry în celebra, pe atunci, trupă de revistă Branquignols, unde a obținut mari succese, mai ales în „Frumoasele bacante”, în care a jucat de 888 ori. Paralel, în cinematografie, juca rol după rol, dar fără ca vreunul să-l scoată din anonimat. Avea la activul său mai bine de 60 de filme cînd, în sfîrșit, după „Nevăzut, necunoscut” și „Micul scîldător”, lumea s-a trezit deodată cu un mare actor, mulți întrebîndu-se de unde a răsărit și cu ce s-a ocupat pînă atunci.

Cînd, pe urmă, au fost revăzute aparițiile de-ale lui mai vechi, spectatorii și-au dat seama că totuși actorul de înaltă clasă era prezent: antreprenorul de pompe funebre din „Oala cu cinci picioare” și, mai ales, Calomel, „specialistul în mutări” din „Mama, tata, bona și eu” prevesteau, fără îndoială, explozia de mai tîrziu.

Louis de Funès a jucat în 140 de filme, multe din ele bucurîndu-se pretutindeni de un imens succes: „Marea hoinăreală”, „Imbecilul”, „Mania grandorii”, „Aventurile lui Rabbi Jacob”, seria „Jandarmilor din Saint Tropez”, seria „Fantomas”, „Oscar”, „Hibernatus”, „Omul-orchestra” și multe altele. De unde provenea uriașa sa priză la public? Oricît s-a afirmat, de către unii, că era „un jandarm al risului”, care, adică, își ordona, te constrîngea să rîzi, oricît s-a spus, apropo de grimasele sale, că actorul nu făcea decît „să se strîmbe”, este limpede că popularitatea lui Louis de Funès venea din marele său talent. Și cu toate că și-a recunoscut ca înaintași pe Keaton, Langdon, Chaplin și pe... Donald rățoiul, eroul lui Walt Disney, personajul creat de Louis de Funès era de fapt al său, unic, inimitabil, inconfundabil. Pe acest personaj, pe omulețul cu reflexe, gesturi și mod de a acționa surprinzătoare — putem de-acum să le numim funesiene — creatorul lui a știut să-l facă simpatic și popular printr-un simț aparte al caricaturii.

Avînd la îndemînă astfel de mijloace artistice, acest actor-fenomen, la care fiecare porțiune a feței, fiecare mimică, fiecare gest îi dădeau spectatorului posibilitatea să perceapă într-un minut o infinitate de senzații, de reacții, o enormă demonstrație de minie, a pus în evidență și a valorificat în cel mai înalt grad două stări limită ale existenței omului zilelor noastre: exasperarea și impotrivirea. Impotrivirea la tot ceea ce constrînge, deformează și schilodește, în toate sensurile acestor termeni, omul. Furia lui este justificată, gesturile capătă valoare etică. Un moralist. Iată de ce nu e deloc întimplător că modelele sale au fost Molière și Chaplin. Mai mulți critici de teatru au scris că se trăgea în linie dreaptă din tradiția molierească. Criticii de film au fost mai reticenți și comparația lui Charlot a fost mult mai rară. Această rezervă a unei părți a criticii cinematografice l-a împiedicat, fără îndoială, pe Louis de Funès să se lanseze în opere mai ambițioase decît multe din cele pe care le-a realizat. Putem să regretăm acest lucru, dar el nu trebuie să ne împiedice să apreciem contribuția lui de Funès în cinematografie la justa ei valoare — o valoare excepțională.

Intre calitățile lui ca om de teatru și film, un loc de frunte îl ocupă conștiințozitatea profesională, care ajungese de domeniul proverbului. Dacă o replică nu-i plăcea, o repeta de zeci de ori, lucra fără osteneală asupra ei, pînă cînd, în sfîrșit, era mulțumit. Atunci, alungîndu-și oboseala, spunea zîmbind: „Merge, putem filma”. Pe scenă sau pe platoul de filmare, după ce se pronunța cuvîntul magic „Motor!”, nu admitea nici o notă falsă, nici o secundă de relaxare, de neseriozitate, pînă la punctul în care tuturor le era teamă să nu greșească, precum elevilor în fața profesorului. „Le insuflu o asemenea teamă, spunea el, încît toți joacă de-adevăratele, fără să se amuze. Într-o bucată comică, publicul trebuie să rîdă, nu noi! Cum mie insumi îmi place și-mi vine să rîd, singurul truc pe care l-am găsit este să institui teroarea, pentru ca toată lumea să fie serioasă”. La turnarea ultimului său film, în care juca după ce avusese un infarct și toți cei din jur voiau să-l menajeze, era o scenă în care pe ecran trebuia să apară doar mina lui de Funès, ținînd un pahar de vin. Amabil, regizorul i-a propus să se odihnească în timp ce un figurant urma să țină paharul în locul lui. Marele comic a refuzat însă cu vehemență:

„Vreau ca propria mea mină să joace. Nu doresc ca spectatorii să poată crede că am fie o labă păroasă de uraguan, fie degete de schelet. Chiar dacă ar fi vorba de un singur deget de la picior, n-aș accepta să fiu înlocuit!”

Cum era Louis de Funès în viața de toate zilele? S-a spus, într-o vreme, că ar fi fost ursuz, nesociabil, mizantrop. Mărturiile celor care l-au cunoscut îndeaproape contrazic însă o astfel de imagine. Cu colegii de teatru și film, în antracete sau între două filmări, era foarte comunicativ, vesel, glumeț. Cu toate că, după cum am arătat, era de o rigoare profesională extraordinară, nu înceta să facă glume, să povestească anecdotă, să dea veritabile spectacole de mim, care întrziiau adesea începerea filmărilor. Mima scenei din viața cotidiană, imitînd oameni și animale, cu deosebire propria-i pisică. De tot hazul este și povestea lăsării lui de fum, în vremea cînd lucra la revistă. La fiecare 15 zile deschidea o fereastră care dădea spre un mic acoperiș, arunca țigările și bricheta și spunea: „Gata, de azi încolo nu mai fumez!”. Într-o zi, a cerut portăresei să facă puțină curățenie pe acoperișul unde poposeau obiectele pe care le arunca el. Portăreasa a adunat peste 50 de brichete...

Sensul profund al comicului lui de Funès a făcut să se vorbească de confluența cu tragicul, de tragedianul care ar fi putut deveni. Regizorul Maurice Béjart spunea că i-ar fi incredințat fără să ezite rolul titular din „Regele Lear”. Dar dacă pe scenă sau pe ecran n-a apucat să interpreteze un rol tragic, poate fi considerat așa rolul propriei vieți, încheiate prematur (avea doar 68 de ani) în urma unei crize cardiace. Și cu toate că își exprimese dorința să nu fie văzut de nimeni, în afară de familie, pe patul de moarte, cineva l-a văzut, după ce trecuse în cele veșnice, și l-a descris astfel: „În lîngoiul lui alb, cu fața trasă, palidă, dar în sfîrșit destinată, în repaus, el era foarte frumos, și așa de simplu, de natural, încît aveai impresia că o să deschidă brusc ochii și o să ne facă o farsă, una din grimasele sale familiare”.

Cel ce-a fost timp de aproape două decenii, în pofida tuturor furtunilor și marelor, a modelor și snobismului, a crizei și inflației pe plan mondial, cel mai strălucit comic francez, cu o popularitate imensă în întreaga lume, cel despre care specialiștii de prestigiu n-au ezitat să afirme că avea geniu, lasă în urma sa creații care vor intra, fără îndoială, în fondul de aur al cinematografiei.

ION D. GOIA

Cronica șoselei

Mă uitam la profilul Lilianei

Liliana e socotită de multă lume drept una dintre cele mai frumoase fete din cartier. Părul de culoarea abanosului, ochii mari, verzi, gropițele din obraji care-i dau un farmec aparte, silueta care răspunde chiar și celor mai exigente cerințe ale juriilor concursurilor de frumusețe, fac să se întoarcă multe capete după ea cînd mersul ei, plin de grație, onorează străzile orașului. Cu școala, ce-i drept, a fost mai dificil. Dar cînd era greu de tot, o salva zîmbetul ei irezistibil care „topea” ca prin farmec exigența multor dascăli. Cu profesorele era ceva mai complicat. „Babornitele astea mă țin pe loc. Că altfel...” În sfîrșit, a dat bacalaureatul și cum nu avea velenități de facultate, s-a încadrat la o fabrică de produse optice, unde totuși strălucea de curățenie și se lucra în halat alb. În primele zile, Liliana a ajuns feblețea tuturor. Chiar și celelalte fete o admirau și mai ales îi cereau sfaturi. „Dacă nu ne-a făcut natura frumoasă, spune-ne măcar cum poate să ne ajute cosmetica să părem mai drăguțe?”, o chestionau fetele. Cit despre bărbați, aflul lor la atelierul unde lucra Liliana a crescut brusc o dată cu încadrarea tinerei. Își făceau treabă cu toții, ba să discute cu seful secției, ba să vadă niște dispozitive, ba să imprumute unele aparate etc. Un inginer stagiar,

tot uitîndu-se la poziția grațioasă, studiată a Lilianei, cu genunchii ei frumoși puși în valoare, s-a împiedicat de socul unui utilaj și a căzut la pămînt cînd era de lung. A ris toată fabrica. Lilianei, în ciuda celor 21 de ani, îi plăceau bărbații mai copti. „Puștii ăștia nu-mi inspiră nici o încredere — spunea ea. În primul rînd sînt lipsiți de experiența vieții, unii sînt, în plus, foarte zgîrciți și meschini. Nu pot să-i sufăr. Mie îmi plac ăștia, cu argint în păr. Știu ce vor. Sînt discreți și, de ce să nu recunosc, au și buzunarele mai plinuțe”. Predilecția Lilianei pentru bărbații însurați a dus rapid la o performanță mai puțin înțilnită. A reușit să despartă doar în 6 luni 4 bărbați de soțiile lor. Cînd scandalul a luat proporții, Liliana s-a retras, cum se spune în comunicatele de război, pe noi poziții, mai favorabile reluării ofensivei. A plecat de la fabrică. Preocupată de lucruri serioase și convînsă de ce „poate” Liliana, lumea a uitat-o repede. A cincea victimă a Lilianei, un maestru, în vîrstă de 35 de ani, și-a abandonat familia — soția și doi copii — pentru a-și uni destinul, cum zicea el, cu cel al frumoasei cartierului. Cum tinăra pretindea să fie distrată, nu numai după-amiaza, după orele de serviciu ale amozului, maestrul lipsea adesea de la fabrică pentru a face lungi plimbări în frumosul parc al orașului, ori pentru a sorbi cite un pahar de coniac în compania fetei. „Tata are mașină și nu prea se duce cu ea la serviciu, că lucrează aproape. Ce-ar fi să facem dimineața cite o plimbărie, pe la atît de frumoasele noastre cabane din județ? Mai ales că tu ai carnet, Georgică. Mă mai înveți și pe mine să conduc și, uite așa, imbinăm utilul cu plăcutul”. George s-a declarat imediat de acord. Încă de cu

seara, frumoasa a subtilizat cheile din locul unde știa că le păstrează tatăl. A doua zi, a alergat într-un suflet la întîlnirea cu George. „Iubirea mea, să alegem un traseu mai „discret”. S-ar putea să ne întîlnim cu nebuna de nevastă-mea și să-ți strice cofaura”. La numai 10 minute de la această convorbire, Dacia de culoare bleumarin a intrat în altă mașină atît de puternic, încît pilotul acesteia a fost proiectat din autovehicul și izbit cu capul de un stîlp de beton. A murit pe loc. „Eu am condus, tovarășe locotenent. Da, eu! Nu! Nu am permis. Logodnicul meu tocmai mă învăța despre indicatoarele de pierdere priorității. Cred că am confundat pe cel octogonal cu cel rombic”. Au continuat cercetările. Fata și-a schimbat deoprită. A recunoscut că a condus logodnicul. Peste o oră însă revenea din nou la prima versiune. Apoi iar susținea că a condus George. Pînă la urmă a declarat că la început a mințit, pentru că maistrul i-a promis că, fiind tînără și fără antecedente, va fi condamnată mai ușor, iar el o va ajuta mai bine din „exterior”. Recunoaște și George. „Nu intram în el. Doar conduc de atîta ani. Am avut și eu mașină. Adevărul e că mă uitam fascinat la profilul superb al Lilianei și cînd m-am trezit în intersecție, era prea tîrziu”.

O fată care consideră că viața e constituită numai din plăcere, un bărbat care-și pierde capul la prima ocheadă a unei fetișcane, niște părinți care cred că frumusețea fiicei lor ține locul tuturor virtuților de pe lume și o victimă care n-ar fi ajuns în postură de victimă dacă își cupla banala și pe nedrept nesimpțizată centură de siguranță.

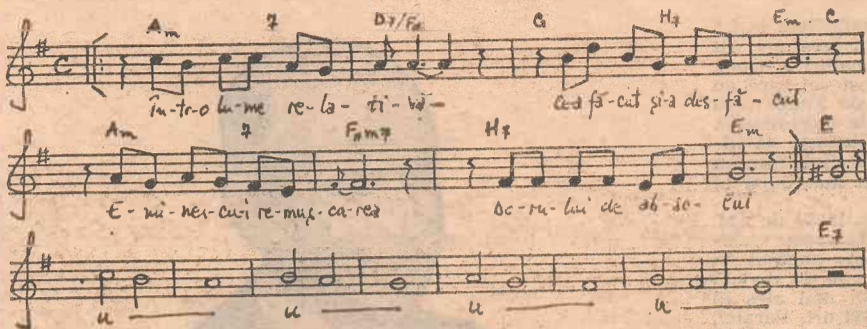
VICTOR BEDA

Din cantecele Cenaclului Flacăra

Dor de Eminescu

Muzica ALEXANDRU ZĂRNESCU

Versuri ADRIAN PĂUNESCU

Intr-o lume relativă,
Ce-a făcut și-a desfăcut,
Eminescu-i remușcarea
Dorului de absolut.

Dacă unu și cu unu
Nu mai vor să facă doi
Eminescu este chipul
Infinitului din noi.

Eminescuuuuuu...

Fără el oricare lucru
Și-ar urma cărarea sa,
Fără el chiar steaua noastră
Dintre stele ar cădea.

Pe pământul vechii Dacii,
Cind mai mare, cind mai mic,
Dacă n-ar fi Eminescu
Viața nu ar fi nimic.

Eminescuuuuuu...

El Moldovei îl e fiul
Și Munteniei nepot,
L-a-nfiat întreg Ardealul,
Eminescu-i peste tot.

Intr-o lume relativă
Mai avem un nume sfânt,
Eminescu-i România
Tănuțită în cuvânt.

Eminescuuuuuu...

Trei prezențe de marcă: Dan Iordăchescu, Nicu Alifantis, Doru Ghiaja

Fotografii de VICTOR RĂDULESCU

Mulumirile noastre

Cenaclul Flacăra consideră oportun să mulțumească pe această cale tuturor aceluia care au înțeles situațiile create prin absența membrilor cenaclului nostru de la locurile unde-și desfășoară activitatea cotidiană, pe perioada turneului, apreciindu-i astfel importanța.

Mulumim, de asemenea, Ministerului Sănătății pentru facilitarea prezentei doctorilor Vlad Moraru de la Sanatoriul balnear Techirghiol și Vlad Dan Filimon din județul Neamț, care s-au preocupat în permanență de sănătatea celor 60 de membri ai cenaclului, veghind zi și noapte ca ei să-și poată desfășura activitatea în condițiile cele mai bune.

S-au făcut auzite voci, de aici și de alurea, care ridicau prezența celor doi medici alături de membrii cenaclului. Îi rugăm pe aceia care minimizează rolul acestora să țină cont că se muncește în cenaclu. E bine ca aceștia să știe că Adrian Păunescu a dormit în acest ultim turneu în medie 3 ore pe noapte stînd, spre deosebire de ceilalți membri ai cenaclului, tot timpul în scenă, în condițiile unei solicitări permanente. Aceia care se întrebă rizind de ce are Adrian Păunescu nevoie de doctor trebuie să știe că oricui i se poate face rău după 180 de ore de program, după parcurgerea a 5.000 de kilometri, după întâlnirea cu 370.000 de oameni pe care nu ai voie să-i înșeli. Mulțumind Ministerului Sănătății, salutăm în continuare ajutorul pe care ni l-a acordat. Dacă o echipă de fotbal, care nu joacă într-o zi decît o oră și jumătate și nu se antrenează într-alte decît echivalentul a mai puțin de jumătate din durata unor spectacole ale cenaclului, are dreptul la un medic pentru un efectiv de 20 de jucători, nu ni se pare un exces ca la 60 de oameni, aflați în permanență solicitare timp de 66 de zile, să se găsească un medic a cărui prezență o considerăm totuși necesară. Cine e curios să știe cît de rău poate să se simtă un om într-un moment al vieții lui, să-l întrebe la stația de salvare din Piatra Neamț pe medicul de gardă din noaptea de 24 spre 25 ianuarie dacă un om, care vine de la un spectacol înaintea căruia avusese tensiunea 11/6 face un salt brusc ajungînd la 22/12 și lese totuși după un sumar tratament la hotelul Ceahlău să țină un scurt spectacol făgăduit și apoi se întoarce spre a-și trăi insomnia, netemperată nici de calciu bromat administrat intravenos, nici de tranchilizantele puternice, dacă acest om, care se numește întimplător Adrian Păunescu, are dreptul din partea inamicilor săi săi dacă nu la o moarte măcar la o suferință și aceea temporară. Adrian Păunescu își cere scuze pe această cale că a trebuit din cînd în cînd să accepte oboseala și boala. Se va strădui pentru viitor pe cît posibil să nu se mai întimplă.

O precizare

Din unele județe ne parvin știri că există oameni, și nu oarecari, care pretînd că noi, Cenaclul Flacăra, ne facem vinovați de faptul că în săli au intrat prea mulți oameni care, din această pricină, au adus acestor locuri anumite daune. Precizăm că în atribuțiile Cenaclului Flacăra nu intră distribuirea biletelor și nici alte obligații organizatorice de acest fel. Și dacă din Piatra Neamț, unde cenaclul a acceptat ca în afara spectacolelor programate într-o sală supraîncălzită de oameni, în care transpirația se prelingea din tavan, să țină și un spectacol în aer liber, ne ajunge din urmă vetea oarecum jenantă că unii cred că acela care trebuie să plătească daune este tot Cenaclul Flacăra, rugăm pe participanții la spectacolele noastre să ne spună dacă nu cumva altceva ar merita cenaclul decît denigrări, reproșuri, bi-fe ?

La bustul lui Eminescu de la Putna, cîntînd istoria la ea acasă.

Oameni vechi și noi în cenaclu

Constantin Dragomir Raul Cârstea Costas Caracostas Ion Iagiu

Poesis (Eugen Baboi și Marius Bațu) Frații Ion și Nicolae Chiriac

Frații Ioana și Andrei Păunescu Cristina Iordăchescu Marian Corjos

Proiectul de program al Cenaclului Flacăra

CENAUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, intenționează să organizeze următorul turneu

- Vineri, 18 februarie - TIRGOVIȘTE
- Sîmbătă, 19 februarie - BUCUREȘTI
- Duminică, 20 februarie - PITEȘTI
- Luni, 21 februarie - CIMPULUNG
- Marți, 22 februarie - CURTEA DE ARGEȘ
- Miercuri, 23 februarie - PITEȘTI
- Joi, 24 februarie - RIMNICU VILCEA
- Vineri, 25 februarie - TIRGU JIU
- Sîmbătă, 26 februarie - MOTRU
- Luni, 28 februarie - PETROȘANI
- Miercuri, 2 martie - HUNEDOARA
- Joi, 3 martie - DEVA
- Vineri, 4 martie - ARAD
- Sîmbătă, 5 martie - ARAD
- Duminică, 6 martie - TIMIȘOARA
- Marți, 8 martie - LUGOJ
- Miercuri, 9 martie - CARANSEBEȘ

- Joi, 10 martie - REȘIȚA
- Vineri, 11 martie - MOLDOVA NOUA
- Sîmbătă, 12 martie - HERCUIANE
- Duminică, 13 martie - ORSOVA
- Luni, 14 martie - DROBETA-TURNU SEVERIN
- Marți, 15 martie - CRAIOVA
- Joi, 17 martie - CRAIOVA
- Vineri, 18 martie - SLATINA
- Sîmbătă, 19 martie - PITEȘTI
- Duminică, 20 martie - BUCUREȘTI
- Luni, 21 martie - SLOBOZIA
- Marți, 22 martie - BRĂILA
- Miercuri, 23 martie - TULCEA
- Joi, 24 martie - CONSTANTA
- Vineri, 25 martie - MEDGIDIA
- Duminică, 26 martie - BUCUREȘTI

Dacă în localitățile anunțate organizarea Cenaclului Flacăra nu este posibilă din punctul de vedere al autorităților locale rugăm să fim anunțați pînă miercuri la orele prînzului spre a putea intra în contact cu alte localități unde oamenii ne așteaptă. Confirmarea sau infirmarea acestor date sînt așteptate la telefonul 17.60.10 int. 2002. Pînă miercuri, 16 februarie, orele 14,00 mai aveți încă timp să hotărîți prezența Cenaclului Flacăra la dumneavoastră acasă !

Flacăra, Redacția, București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341, Tele foane : 17 60 10, 17 60 20. Interioare : Secția reportaj, social-politic și economic (Ilie Purcaru, Dumitru Constantinescu, Mihai Pelin, Dorin Sălăjan - 26 00, Tudor Octavian - 25 59, Ion D. Goia - 25 66); secția cultură-învățămînt (N. Grigore Mărășanu, Elena Ghera - 25 65, Adrian Dohotaru, Victor Niță, Horia Pătrașcu, Tania Radu - 14 57); secția probleme cetățenești, scrisori : (Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Mircea Bunea, Emanuel Valeriu - 25 42, Mihai Stănescu, Lionel Nițescu - 14 57, Dorin Gherghinescu, Georgeta Ștefănescu - 21 30; Audiențe - 25 58; secția știință, urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto - Ovidiu Ioanîțoia, Liviu Timbus - 25 65, Oprea Georgescu, Constantin Balaciu, Constantin Dragomir - 21 28, Cici Adam, Dumitru Graur, Sorin Postolache, Victor Rădulescu - 14 53, Dan Bîrlădeanu - 24 23, George Cușnăreanu, Mircea Popp - 25 69, 20 72 - Vasile Măneacan - 25 28); secretar responsabil de redacție - Nicolae Cristache - 25 50, redactor șef adjunct - Nicolae Arsenie - 21 24; redactor-șef - 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import Presă, P.O. Box 136-137, telex 11 126 București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU